

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

เรื่อง

การพัฒนาภารกิจปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์
ให้กับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)

**The Development of Performance Task to Enhance Students'
Analytical Thinking in Business Ethics Course (BUS 400)**

จิตรภาพ ลีละวัฒน์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2554

หัวข้อวิจัย : การพัฒนาภารกิจปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา
ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)
ผู้วิจัย : นางจิตราพร ติละวัฒน์
หน่วยงาน : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ เพื่อ 1) พัฒนาภารกิจปฏิบัติสำหรับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ และ 2) ศึกษาผลของภารกิจปฏิบัติที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา ในปีการศึกษา 2554 ภาคศึกษาที่ 2 และ ปีการศึกษา 2555 ภาคศึกษาที่ 1 ระยะเวลา 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2555 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2555 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป 2 วิธี คือ 1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย และ 2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล ได้นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา และพรรณนาเชิงวิเคราะห์

สรุปผลดังนี้ 1) ผู้วิจัยพัฒนาภารกิจปฏิบัติได้ 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมเนียมการของนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาก่อน และหลังจากนั้นได้พัฒนาภารกิจปฏิบัติชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจ่าน้ำข้าว) ซึ่งภารกิจปฏิบัติทั้ง 2 ชุดประกอบด้วยแบบทดสอบหัวข้อคำถาม (สถานการณ์) และ เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) และ แบบประเมินผล 2) ผลการนำภารกิจปฏิบัติชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 ไปใช้กับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ ผลการประเมินการทำภารกิจปฏิบัติทั้ง 2 ชุดได้ผลในทำนองเดียวกัน กล่าวคือนักศึกษาเกือบทุกคนมีการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คน จาก 7 คน โดย จำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ จำนวน 3 คนหลังมีทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียนข้อสรุปจากเอกสาร ได้ถูกต้อง และยังสามารถให้ผู้วิจัยใช้ภารกิจปฏิบัติกับการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทั้งการสอนและการสอบ

คำสำคัญ : ภารกิจปฏิบัติ ความคิดวิเคราะห์ จริยธรรมทางธุรกิจ

Research Title : The Development of Performance Task to Enhance Students' Analytical Thinking in Business Ethics Course (BUS 400)

Name of Researcher : Jitraporn Leelawat

Name of Institution : Cooperation Education and Career Development Center Sripatum University

Year of Publication : 2013

ABSTRACT

The purposes of this study were, firstly, to develop the performance tasks for students in Business Ethics Course (BUS400) and secondly, to study the effect of the performance tasks in enhancing analytical thinking of students during the second semester of 2011 academic year and first semester of 2012 academic year totaling 12 months.

The methods of the study can be divided into 1) analytical induction and 2) typological analysis.

The findings were that:

1) The researcher could develop two sets of performance task: the good governance for a stakeholder which was initially tested by students and; the executives' business ethics on Thailand's rice mortgage policy. Both sets of performance task development include situation test questionnaires, information documents and assessment forms (rubrics scores).

2) The utilizing of the performance tasks in business ethics course (BUS 400), the researcher found that they yielded the same conclusions. The majority of those who finished each set of the performance tasks testing had processed analytical thinking skills. Three out of the six students in this group had average level of thinking skills which was revealed by their explanations of the weak and strong points. The three other students had a high level of thinking skills which was showed by their greater ability to explain the weak and strong points, and they could also correctly write a conclusion report which could identify the documents. The students also suggested to the researcher to apply performance task testing to actual undergraduate classroom teaching. Furthermore, they would like to encourage the use of moral and ethical thinking in all undergraduate classroom teaching activities and examinations.

Key word : Performance Task, Analytical Thinking, Business Ethics

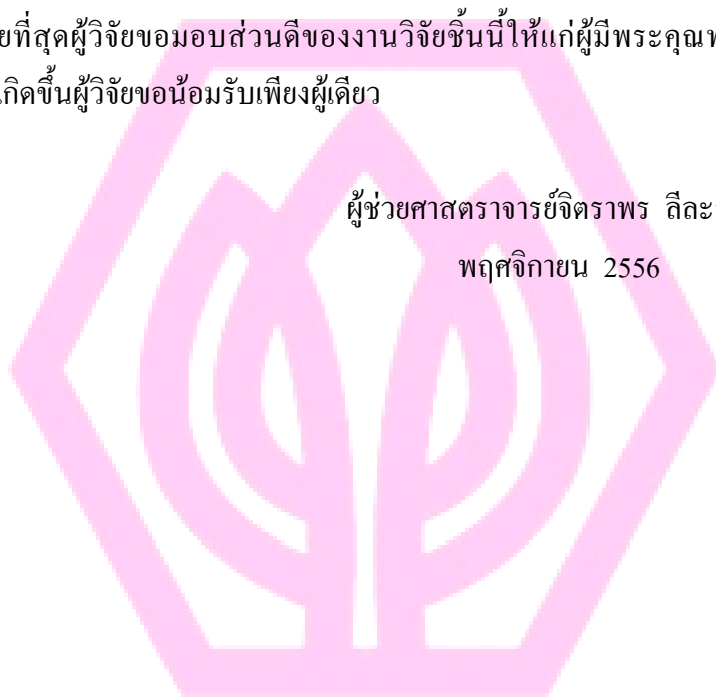
กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในชั้นเรียนเรื่องการพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการบริหารธุรกิจ (BUS 400) ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.รัชนิพร พุคยาภรณ์ พุกกะมาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนวิจัยประจำปี 2554 และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ หัวหน้าภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิงานวิจัย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอมอบส่วนดีของงานวิจัยชิ้นนี้ให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านส่วนความผิดพลาดที่พึงจะเกิดขึ้นผู้วิจัยขออภัยรับเพียงผู้เดียว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตราพร ลีละวัฒน์

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	คำถามการวิจัย	4
	ขอบเขตการวิจัย	4
	นิยามศัพท์	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) และแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	6
	ตอนที่ 2 การคิดขั้นสูง.....	19
	ตอนที่ 3 เนื้อหาการสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ หัวข้อคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร.....	31
	ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
3	วิธีดำเนินการวิจัย	54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
	แผนการวิจัย.....	54
	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	55
	การเก็บรวบรวมข้อ.....	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา Performance Task	66
	ตอนที่ 2 ผลการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้าง ความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา.....	87
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
	สรุปผลการวิจัย	95
	อภิปรายผล	98
	ข้อเสนอแนะ	100
	บรรณานุกรม	101
	ภาคผนวก	103
	ภาคผนวก ก ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 1.....	104
	ภาคผนวก ข ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 2.....	110
	ภาคผนวก รูป	116
	ประวัติย่อผู้วิจัย	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ทักษะการคิดซับซ้อน	20
2	ทักษะพัฒนาทักษะความคิด	25
3	ทักษะกระบวนการคิด	28
4	แนวคำตอบ แบบประเมินผล (Rubrics Scores) แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1	56
5	เกณฑ์การให้คะแนน แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1	58
6	แนวคำตอบ แบบประเมินผล (Rubrics Scores) แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2	61
7	เกณฑ์การให้คะแนน แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2	63
8	ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล	74
9	การเปรียบเทียบข้อมูลงบประมาณรายจ่ายรวมการรับซื้อข้าวของบริษัท โรงสีข้าว เจ้าพระยา จำกัด ระหว่าง ปี 2548 - 2554	78
10	ราคาซื้อขายข้าวเปลือกในปี 2554/2555 ในตลาดทั่วประเทศ ณ ความชื้นไม่เกิน 15%	79
11	ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว)	86
12	ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปีการศึกษา 2/2554	88
13	ผลการประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นักศึกษารายบุคคลจาก แบบประเมินผล (Rubrics Scores) ปีการศึกษา 2/2554	89
14	เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ ผลการประเมินการให้คะแนนแบบมิติเดียว (Holistic Rubric) ปีการศึกษา 2/2554	89
15	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ปีการศึกษา 2/2554	90
16	ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปีการศึกษา 1/2555	91
17	ผลการประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นักศึกษารายบุคคล ปี การศึกษา 1/2555	92
18	เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ ผลการประเมินการให้คะแนนแบบมิติเดียว (Holistic Rubric) ปีการศึกษา 1/2555	93
19	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ปีการศึกษา 1/2555	94

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	52
2 แผนการวิจัย	54
3 กราฟกำไรของบริษัท	58
4 ข้าวพาณิชย์เตรียมระบายข้าวอีก 5 แสนตัน เชื่อได้ราคาดี	82
5 ข้าวเดินหน้าจำหน่าย	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยจะเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558 ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งคาดว่าประเทศต่างๆ ในประชาคมอาเซียนจะมีการแข่งขันสูงขึ้นอย่างมาก นโยบายของรัฐบาลไทยแถลงต่อรัฐสภาว่า “นำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง” ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1.การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต : ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศสมาชิกอาเซียนและการทำงานข้ามวัฒนธรรม 2. การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันการศึกษา : พัฒนาอาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน โครงสร้างพื้นฐานในระดับนานาชาติ ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรม 3. การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทย : เตรียมความพร้อมเพื่อใช้ประโยชน์จากการรวมตัวของอาเซียนด้วยการสร้างเครือข่ายนักวิชาการกับประเทศสมาชิกอาเซียน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการและความร่วมมือด้านการศึกษากับกลุ่มอาเซียน จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ สถาบันการศึกษาของประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมการพัฒนาบัณฑิตไทยให้สามารถพร้อมรับมือกับการเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย สถาบันศึกษาคควรตระหนักในการพัฒนาให้นักศึกษาไทยมีทักษะการคิดขั้นสูง การคิดวิเคราะห์ภายใต้สถานการณ์จริงนอกเหนือจากการเรียนการสอนซึ่งมีกระบวนการการวัดประเมินผลตามปรกติแล้ว การวัดการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องพัฒนาขึ้นอย่างเหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา

ทักษะการคิดขั้นสูง เป็นการดำเนินการที่ซับซ้อนต้องมีการผสมผสานขั้นตอนในการประมวลกระทำต่อข้อมูลหลายขั้นตอน และทักษะการคิดขั้นสูงเป็นความสามารถในการดำเนินการทางปัญญาที่มีขั้นตอนในการประมวลได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง และเป็นไปอย่างอัตโนมัติ ประกอบด้วย การคิดวิจารณ์ (Critical Thinking) การคิดเชิงเหตุผล (Analytic Reasoning) และการคิดแก้ปัญหา (Problem solving) ดังเห็นได้จากงานการศึกษาวิจัยทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอนคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน (นาตยา ปิลาธนานนท์ และคณะ, 2011) ผลการวิจัยพบว่าครูเห็นคุณค่าในชุดฝึกทักษะ สามารถ

ใช้ประโยชน์จากชุดฝึกในการปรับและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน อีกทั้งประเมินตนเองว่าได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นจากการศึกษาชุดฝึกตลอดจนมีความพึงพอใจที่ได้รับโอกาสเป็นกลุ่มตัวอย่างประสงค์จะได้รับการฝึกอบรมใช้ชุดฝึกทักษะนี้อีก และเสนอแนะให้มีการเผยแพร่ชุดฝึกด้วยการนำไปฝึกอบรมแก่ครูในวงกว้าง

การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา (ทศนา เขมมณี คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ และคณะ, 2544-2548) คณะวิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ทักษะการคิดขั้นสูงที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาครู ได้ทั้งสิ้นจำนวน 31 ทักษะ ประกอบด้วยทักษะการคิดซับซ้อน 18 ทักษะ ทักษะพัฒนาลักษณะการคิดแบบต่างๆ 9 ทักษะ และทักษะกระบวนการคิดอีก 4 ทักษะ เพื่อช่วยให้คณาจารย์สถาบันครุศึกษาสามารถนำความรู้เกี่ยวกับทักษะเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือที่จัดทำขึ้นโดยใช้แนวทางหลัก 3 แนวทาง ประกอบด้วย แนวทางการบูรณาการทักษะ การคิดหลากหลายในหลักสูตรและการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และ 5 แนวทางย่อย คือ การบูรณาการทักษะการคิด ซับซ้อน ทักษะพัฒนาลักษณะการคิด ทักษะกระบวนการคิด และทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะคิดที่เป็นแกน (Core Thinking Skills) แนวทางการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการคิด แนวทางการจัดกระบวนการคิดเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการ ผลการทดลองพบว่า คณาจารย์ผู้สอนนิสิตนักศึกษาครูสามารถจัดกิจกรรมตามแนวทางที่ให้ไว้และเกิดผลดีต่อนิสิตนักศึกษา ครูทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการคิด/ทักษะการคิด และเจตคติต่อการเรียน

การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเว็บเควสท์ (WebQuest) สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม(เผชิญกิจระการและคณะ, ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.2554) พบว่า บทเรียนแบบเว็บเควสท์รายวิชา 0503271 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน มีค่าประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล หมายความว่านิสิตมีความรู้เพิ่มขึ้นนอกจากนี้ นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถการคิดวิเคราะห์ และความคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนิสิตมีเจตคติต่อบทเรียนแบบเว็บเควสท์ทั้งโดยรวม และรายด้านในระดับสูง ดังนั้นบทเรียนแบบเว็บเควสท์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ดี

การพัฒนาทักษะความคิดขั้นสูงเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนศรีรัตนวิทยา จ.ศรีสะเกษ โครงการที่ต้องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนทั้งระบบเพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาทักษะการคิดของครูก่อน ซึ่งเน้นให้ครูกล้าที่จะสละความคิดเดิมๆ

กล้าคิดนอกกรอบ และหาวิธีการส่งเสริมให้เด็กได้คิด รวมทั้งคอยให้กำลังใจและสนับสนุนนักเรียน จนเกิดผลลัพธ์ใหม่ขึ้นมามากมาย พัฒนาทักษะความคิดที่เกิดจากโครงการนี้ส่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้น และยังส่งผลให้ปัญหาสังคมลดลงในระยะยาว

การศึกษาความสามารถในการใช้ความคิดขั้นสูงของนักศึกษา ผลวิจัยพบว่า ระดับผลของการเรียน (GPA) สื่อที่ใช้ในการสอนสามารถทำนายความสามารถในการใช้ความคิดขั้นสูงของนักศึกษาได้

การสร้างแบบวัดทักษะการคิดขั้นสูงด้านการดำเนินชีวิตของนักเรียน กิจกรรมการคิดขั้นสูงด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทำนุรณานวโรภาสอุทิศ (จันทรา ด่านคงรักษ์, 2549) เพื่อพัฒนากิจกรรมการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน และหลังการใช้กิจกรรมการคิดขั้นสูง พบว่านักเรียนมีการพัฒนาการคิดขั้นสูงด้วยแบบฝึกภูมิปัญญา ทำให้ได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ ได้ออกแบบชิ้นงานด้วยความตั้งใจ มีการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินค่าข้อมูลจากประสบการณ์เดิมแล้วสร้างสรรค์ผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านความเข้าใจที่คงทน ด้านจิตพิสัย เรื่อง เห็นคุณค่าและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และทักษะक्रमวิชาด้านทักษะ การแสวงหาความรู้ ทักษะการออกแบบ กระบวนการกลุ่ม ทักษะการพูดอภิปราย ทักษะการพูดรายงาน ทักษะการเขียนเรียงความ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ ทักษะการเขียนเชิญชวน ทักษะการเขียนสารคดี

ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนา Performance Task เพื่อให้ นักศึกษาใช้ความสามารถ และเกิดทักษะการคิดกระบวนการคิด 1) การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หรือ ความรู้ที่มีอยู่ 2) เลือุกยุทธวิธีการคิดอย่างพิถีพิถัน และรอบคอบ 3) วางแผนกำกับ หรือ ตรวจสอบ และประเมินกระบวนการคิดของตนเองรวมทั้งผลลัพธ์ และนำไปใช้ในการปรับการคิด และแผนงานของตนเอง และศึกษาผลของการใช้ Performance Task ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคศึกษาที่ 2 และปีการศึกษา 2555 ภาคศึกษาที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาผลของการกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

คำถามการวิจัย

1. ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ มีลักษณะอย่างไร
2. การใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) มีผลต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียน วิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคการศึกษาที่ 2 และปีการศึกษา 2555 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคการศึกษาที่ 2 และปีการศึกษา 2555 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 14 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นนักศึกษาที่สมัครใจ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการวิจัยเป็นการพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อให้ นักศึกษาใช้ความสามารถ และ เกิดทักษะการคิดกระบวนการคิด และศึกษาผลของการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา ในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคการศึกษาที่ 2 และปีการศึกษา 2555 ภาคการศึกษาที่ 1

ระยะเวลา 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2555 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2555

ตัวแปรอิสระ คือ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

ตัวแปรตาม คือ ความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

นิยามศัพท์

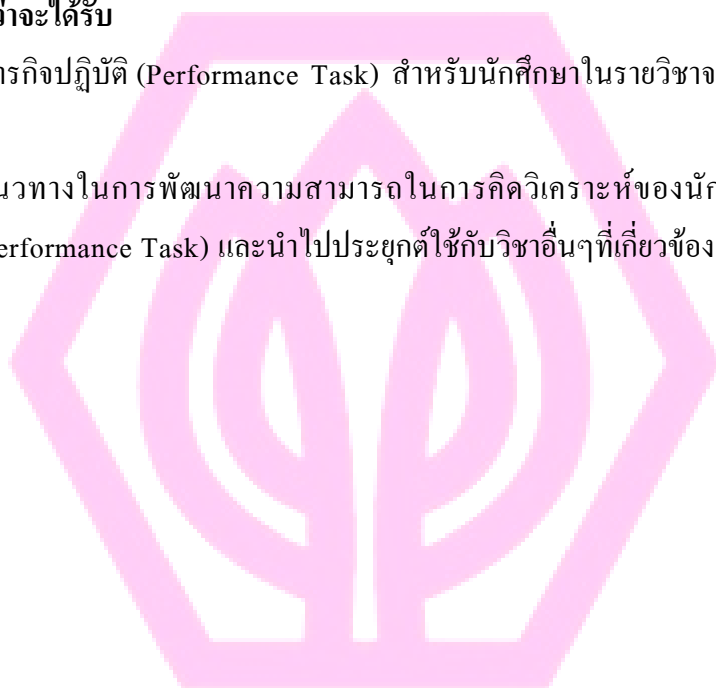
ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) หมายถึง เครื่องมือพัฒนาความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา ในลักษณะกำหนดงานที่ให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้นเสมือนจริง โดยมีเอกสารสารสนเทศ หลัฐานต่างๆ ประกอบการคิด ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ประเมินผลจากความสามารถในการให้เหตุผลการวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา ประสิทธิภาพของการเขียน และกลไกของการเขียน แบบทดสอบมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ยกตัวอย่างสถานการณ์จำลองที่สมจริง และมีแหล่งข้อมูลประกอบ เช่น ภาพ-ข่าวในหนังสือพิมพ์ บทความในหนังสือพิมพ์ ตาราง แผนภูมิ สถิติ และบทสัมภาษณ์ เป็นต้น นักศึกษาจะใช้ข้อมูล

เหล่านี้สำหรับเตรียมคำตอบโดยมีเวลาทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ทั้งสิ้นภายใน 3 ชั่วโมง

ความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา หมายถึง ความสามารถในการคิดในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการคิด ได้แก่ ความเข้าใจ (Understanding) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ การวิเคราะห์ (Analyzing) เป็นความสามารถคิด หรือแยกแยะเรื่องราวสิ่งต่างๆออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์จากการที่นักศึกษาทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 2 ชุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษารายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ จำนวน 2 ชุด
2. ได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาจากการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ภารกิจ ปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการบริหาร ทางธุรกิจ (BUS 400) สามารถแบ่งผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) และแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอนที่ 2 การคิดขั้นสูง ตอนที่ 3 เนื้อหาการสอนรายวิชาการบริหารทางธุรกิจ หัวข้อ คุณธรรมของผู้บริหาร และตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) และแนวคิดทฤษฎี การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) (อ้างจาก รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 115 - 117) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการ เรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1.1 ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1.1.1.1 ความรู้ความจำ (Remembering) ความสามารถในการเก็บรักษามวล ประสพการณ์ต่างๆจากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบเทียบบันทึกเสียง หรือวิทัศน์ที่สามารถเก็บเสียง และภาพของเรื่องราวต่างๆได้ สามารถเปิดฟังหรือดูภาพเหล่านั้นได้เมื่อต้องการ

1.1.1.2 ความเข้าใจ (Understanding) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือการกระทำอื่นๆ

1.1.1.3 การนำความรู้ไปใช้ (Applying) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสพการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

1.1.1.4 การวิเคราะห์ (Analyzing) ผู้เรียนสามารถคิด หรือแยกแยะเรื่องราวสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกันความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

1.1.1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อยๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิมอาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานชิ้นใหม่ หรืออาจจะเกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือแนวคิดใหม่

1.1.1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสิน ดีราคา หรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่างๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้นๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

1.1.2 ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันทีตั้งนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดคล้องที่ดึงดูดใจอยู่ตลอดเวลาจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ด้านจิตพิสัยจะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ 5 ระดับ ได้แก่

1.1.2.1 การรับรู้ (Receive) เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไรแล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

1.1.2.2 การตอบสนอง (Respond) เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้นซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

1.1.2.3 การเกิดค่านิยม (Value) การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้นๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกลายเป็นความเชื่อแล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

1.1.2.4 การจัดระบบ (Organize) การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไปแต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับอาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

1.1.2.5 บุคลิกภาพ (Characterize) การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัวให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดึงมาพฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึก และจิตใจซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบขยายกลายเป็นความรู้สึก

ด้านต่างๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทาง พฤติกรรมของคนคนจะรู้ดีรู้ชั่วอย่างไรนั้น ก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

1.1.3 ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญชำนาญซึ่งแสดงออกมา ได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้

1.1.3.1 การรับรู้ (Imitation) เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือเป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

1.1.3.2 กระทำตามแบบ หรือเครื่องชี้แนะ (Manipulation) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียน พยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจ และพยายามทำซ้ำเพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

1.1.3.3 การหาความถูกต้อง (Precision) พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้ว ก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

1.1.3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง คล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ ต้องอาศัยการฝึกฝน และกระทำอย่างสม่ำเสมอ

1.1.3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) พฤติกรรมที่ได้จากการ ฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติ ได้คล่องแคล่วองไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรม ใหม่ที่ค่อนข้างถาวรและพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผล จากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรือวุฒิภาวะ หรือพิสัยต่างๆ หรืออุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการ เปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้

เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ เบนจามิน บลูมและคณะ (Bloometal, 1956)

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจถึงแนวคิด ออม ต่างๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น

1.2 แนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขหรือแก้ปัญหาทางการศึกษา และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา

1.2.1 หลักการสำคัญ 7 ด้านของการปฏิรูปการศึกษา

1.2.1.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏตามนัย มาตรา 10 วรรค 1 คือ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 8

(1) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

1.2.1.2 ด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ปรากฏตาม มาตรา 9 (3) กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และ มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก

1.2.1.3 ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา ปรากฏตาม มาตรา 9 (2) การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และหลากหลายในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้จัดการศึกษา (4) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ

มาตรา 43 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน ให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ

1.2.1.4 ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏตาม มาตรา 9 (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณ และจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ

1.2.1.5 ด้านหลักสูตร ปรากฏตาม มาตรา 8 (3) การพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรสถานศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับบุคคลพิการ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และด้านการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาทางสังคม

มาตรา 24 (1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2.1.6 ด้านกระบวนการเรียนรู้ ปรากฏตาม มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครู และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องเร่งส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา

มาตรา 8 (1) และ (3) การจัดการศึกษายึดหลักดังนี้ (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.2.1.7 ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ปราบกฏตาม มาตรา 9 (5) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อความมั่นคงยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา

1.2.2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญ 7 ด้าน คือ

1.2.2.1 ด้านหลักสูตร กล่าวถึงการปฏิรูปหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลในเนื้อหาสาระ ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ และวิชาว่าด้วยความเป็นมนุษย์ และให้มีการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ได้แก่

- เนื้อหาเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม
- เนื้อหาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
- เนื้อหาความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

1.2.2.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังข้อมูลที่ระบุไว้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาที่สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้สรุปถึงลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไว้ดังนี้

- มีการจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
- ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ และฝึกนิสัยรักการอ่าน
- จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการ และการจัดการ
- มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่างๆ อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม
- จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้
- จัดให้มีการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วย

1.2.2.3 ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนหลายๆ วิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน และการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงผลการเรียนรู้ได้หลายแบบไม่เพียง แต่ความสามารถทางผลสัมฤทธิ์การเรียนซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบเท่านั้นการ

วัด และการประเมินผลการเรียนรู้แบบนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันเกิดจากผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

1.2.2.4 แนวคิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ควรมีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน 2) เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ 3) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดการบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อ จัดสถานการณ์ ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักผู้เรียนครอบคลุมอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบหรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียน สำหรับในการจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้ อาจทำได้หลายวิธีการ และหลายเทคนิคแต่มีข้อควรคำนึงว่าในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งแต่ละเรื่องได้เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนในเรื่องต่อไปหรือไม่

1.2.2.4.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้เลือกหรือตัดสินใจในเนื้อหาสาระที่สนใจ เป็นประโยชน์ต่อตัว ผู้เรียนหรือไม่

1.2.2.4.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิด ได้รวบรวมความรู้ และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองหรือไม่ ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี (2543) ได้นำเสนอแนวคิดในการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม และสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ดังนี้

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูล และการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อม แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ดังจะเห็นได้ว่า ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนนั่งนานๆ ในไม่ช้าผู้เรียนก็จะหลับหรือคิดเรื่องอื่นๆ แต่ถ้าให้มีการเคลื่อนไหวทางกายบ้างก็จะทำให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัว และพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ต้องเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกที่จะคิด

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตีความช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (social participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวเนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะมนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และสภาพแวดล้อมต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตีความช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (emotional participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความหมายต่อตนเองโดยกิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงโดยปกติการมีส่วนร่วมทางอารมณ์นี้มักเกิดขึ้นพร้อมกับการกระทำอื่นๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมทางกาย สติปัญญา และสังคมทุกครั้งที่เราให้ผู้เรียนเคลื่อนที่เปลี่ยนอิริยาบถ เปลี่ยนกิจกรรม ผู้เรียนจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกตามมาด้วยเสมออาจเป็นความพอใจ ไม่พอใจ หรือเฉยๆ

จากแนวคิดที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นที่มาของการนำเสนอชื่อ “CIPPA” ซึ่งระบอบองค์ประกอบสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ

C มาจากคำว่า Construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของทฤษฎีการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) โดยครูสร้างกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ และการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกด้วย

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมาย

การระบอบองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยผู้เรียนได้แสดงบทบาทต่างๆ อันเป็นการแสดงความสำคัญของผู้เรียน เป็นตัวอักษรย่อ “CIPPA” นี้เพื่อให้ง่ายที่จะจำและนำไปใช้เป็นหลักในการปฏิบัติได้โดยสะดวก

1.2.2.5 การจัดการเรียนการสอนทั่วไป ครูสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามแนวทาง ต่อไปนี้

1.2.2.5.1 การจัดกิจกรรมเอื้ออำนวยให้เกิดการสร้างความรู้ (Construct) จากความคิดพื้นฐานที่เชื่อว่าในสมองของผู้เรียนมิได้มีแต่ความว่างเปล่าแต่ทุกคนมีประสบการณ์ของตนเองเมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่สมองจะพยายามปรับข้อมูลเดิมที่มีอยู่โดยการต่อเติมเข้าไปในกรณีที่มีข้อมูลเดิม และข้อมูลใหม่ไม่มีความขัดแย้งกัน แต่ถ้าขัดแย้งกันก็จะปรับโครงสร้างของข้อมูลเดิม เพื่อให้สามารถรับข้อมูลใหม่ได้ ซึ่งอาจทำให้โครงสร้างของข้อมูลเดิมเปลี่ยนแปลงไป และถ้าผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความรู้ที่สร้างได้นั้นออกมาด้วยคำพูดของตนเองการสร้างความรู้นั้นก็สมบูรณ์ดังนั้นถ้าครูสามารถออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำตามแนวความคิดนี้ ผู้เรียนก็จะสามารถสร้างความรู้ได้ พฤติกรรมที่ครูควรออกแบบในกิจกรรมการเรียนของผู้เรียน มีดังนี้

- ให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้เดิม
- ให้ผู้เรียนได้รับ /แสวงหา/รวบรวมข้อมูล/ประสบการณ์ต่างๆ
- ให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูล ทำความเข้าใจ และสร้างความหมายข้อมูล/ประสบการณ์ต่างๆ โดยใช้กระบวนการคิดและกระบวนการอื่นๆ ที่จำเป็น
- ให้ผู้เรียนได้สรุปจัดระเบียบ/โครงสร้างความรู้
- ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ

ในกิจกรรมการเรียนการสอนทั่วไป ครูสามารถออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องตามลำดับขั้นตอนต่างๆ ในขณะที่ให้ความรู้ โดยเปลี่ยนบทบาทจากที่เคยบอกความรู้โดยตรง ให้ผู้เรียนบันทึกหรือคัดลอกเป็นการใช้คำสั่งและคำถามดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเตรียมสื่อการสอนที่เป็นตัวอย่างเครื่องมือหรือการปฏิบัติงานในลักษณะต่างๆ เป็นข้อมูลหรือประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ครูอาจชี้แนะข้อมูลที่ควรสังเกต และวิธีการจัดระบบระเบียบโครงสร้างความรู้ให้ เช่น สอนให้เขียนโครงสร้างความรู้เป็นแผนผังที่ตนเองเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องใด เช่น ให้อธิบายแผนผังความคิดที่ตนเองเขียนขึ้นตามความเข้าใจ หรือให้เล่าถึงสิ่งที่เรียนรู้โดยครูใช้คำถามหรือคำสั่งเป็นสื่อ และมีการเสริมแรงอย่างเหมาะสมในภายหลังก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความสนุก และต้องการเรียนรู้อีก

1.2.2.5.2 การจัดกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่างๆ หรือการกระทำบางสิ่งบางอย่างดังต่อไปนี้

- ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ได้แก่ การพูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนกับครู หรือผู้เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลบางอย่างที่ผู้เรียนต้องการได้
 - ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเช่น กำหนดให้ผู้เรียนสำรวจอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในบริเวณโรงเรียน
 - ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น กำหนดให้ผู้เรียนสังเกตการกินอาหารของสัตว์หรือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของต้นไม้ชนิดต่างๆ
 - ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ให้ผู้เรียนไปหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ หรือให้อ่านใบความรู้ ใบงาน หรือใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียน

1.2.2.5.3 การจัดกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Participation) คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายหรือกล้ามเนื้อต่างๆเป็นระยะๆตามความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน โดยกล้ามเนื้อที่เคลื่อนไหวอาจเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

- กล้ามเนื้อมัดย่อย เช่น การพิมพ์ดีด ร้อยมาลัย พับกระดาษ วาดรูป เย็บผ้า ใช้ไขควง เขียนแบบ เรียงตัวหนังสือ ปฏิบัติการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์
- กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น กิจกรรมย้ายกลุ่ม ย้ายเก้าอี้ จัดโต๊ะ ทบโลหะ ตอกตะปู ยกของ ก่ออิฐ ฉาบปูน ขุดดิน ฯลฯ

1.2.2.5.4 การจัดกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการ คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการศึกษด้วยตนเอง กระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ กระบวนการทำงาน กระบวนการอื่นๆ โดยครูจัดกิจกรรม สถานการณ์ หรือกำหนดให้ผู้เรียนหาข้อมูลหรือความรู้โดยใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นเครื่องมือ

ผลของการเรียนรู้ นอกจากผู้เรียนจะได้รับรู้ข้อมูลที่ต้องการแล้วยังมีความรู้เกี่ยวกับการใช้กระบวนการเหล่านี้ เพื่อหาข้อมูลหรือความรู้อื่นๆ ได้ด้วยตนเองในโอกาสอื่นๆ เปรียบเหมือนการให้เครื่องมือในการจับปลากับชาวประมงแทนที่จะเอาปลามาให้ เมื่อชาวประมงมีเครื่องมือจับปลาแล้วย่อมหาปลากินเองได้ หรือวางแผนจัดสรรเวลาของการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือได้ลงมือแก้ไขงานบางอย่างในขณะที่ลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งต้องใช้ในการพิจารณา

ข้อมูลรอบด้านเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อสำคัญคือ ครูจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้สรุปขั้นตอนในการทำงาน ผู้เรียนต้องบอกได้ว่า การทำงานนี้เสร็จได้ เขาใช้ขั้นตอน และวิธีการใดบ้าง แต่ละขั้นตอนมีปัญหาและอุปสรรคใด เขาใช้วิธีการใดแก้ปัญหา และได้ผลของการปฏิบัติออกมาอย่างไร พอใจหรือไม่ ถ้ามีการทำงานอย่างนี้อีกในครั้งต่อไปเขาจะปฏิบัติอย่างไร

อีกประเด็นหนึ่งคือการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานต้องแบ่งหน้าที่การทำงาน สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมทำให้งานชิ้นนั้นสำเร็จ มิใช่ให้ผู้เรียนมานั่งรวมกลุ่มกันแต่ทำงานแบบต่างคนต่างทำ เพราะผู้เรียนจะได้มีโอกาสรับทราบทบทวนของตนเองในการทำงานร่วมกับคนอื่น ตลอดจนรู้วิธีการจัดระบบระเบียบการทำงานในกลุ่มเพื่อให้งานกลุ่มบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป ก็จะสามารถใช้กระบวนการกลุ่มนี้ในการทำงานกับคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคมที่ผู้เรียนเป็นสมาชิกอยู่ได้

1.2.2.5.5 การจัดกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้เกิดการประยุกต์ใช้ความรู้ (Application) คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้กระทำการต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ที่หลากหลาย
- ได้ฝึกฝนพฤติกรรมการเรียนรู้จนเกิดความชำนาญ

โดยครูจัดสถานการณ์ แบบฝึกหัด หรือ โจทย์ปัญหาให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและความชำนาญในการที่จะนำเอาความรู้ที่นำมาใช้เป็นประจำในชีวิตจริง

การจัดกิจกรรมในขั้นตอนนี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญแต่กลับเป็นจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนของไทยทุกระดับ เพราะมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนผู้เรียนยังขาดการฝึกฝนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

1.2.2.6 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดที่กล่าวถึงข้างต้น สามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา และทุกระดับชั้น เพียงแต่ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่ต่างกันจะมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในจุดเด่นที่ต่างกัน คือ

- รายวิชาที่มีเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์ และการนำเอากฎเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ครูสามารถใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำกฎเกณฑ์ที่ทำความเข้าใจได้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้วิธีการสอนแบบนิรนัย การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เพราะผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง

- รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้จากการค้นคว้าทดลอง และการอภิปรายโดยใช้หลักเหตุผล เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้สร้างความรู้เองโดยตรง เพียงแต่ครูต้องรู้จักการใช้คำถามที่ช่วย และเชื่อมโยงความคิด ประกอบกับการได้มีโอกาสทำการทดลอง เป็นการปฏิบัติร่วมกัน ผู้เรียนจะได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อสร้างความรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำกันมาอยู่แล้ว

- รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ข้อมูลที่มีลักษณะช่วยให้ออกความคิดเห็นได้ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวรรณคดีเป็นลักษณะพิเศษที่ครูจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดกิจกรรมการใช้ความคิด อภิปราย นำไปสู่ข้อสรุป เป็นผลของการเรียนรู้ และการสร้างนิสัยยอมรับฟังความคิดเห็นกัน เป็นวิถีทางที่ดีในการปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

- รายวิชาที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก เช่น วิชาพลศึกษา และการงานอาชีพ ครูควรใช้โอกาสดังกล่าว ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการทำงาน

- รายวิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้างสุนทรียภาพ เช่น วิชาศิลปะ และดนตรี นอกจากจะมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความรู้ และความรู้สึที่ดี ผ่านกระบวนการทำงานที่ครูออกแบบไว้ให้

ครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มักเป็นครูที่มีความตั้งใจและสนุกในการทำงานสอน เป็นคนช่างสังเกตและเอาใจใส่ผู้เรียน และมักจะได้ผลการตอบสนองที่ดีจากผู้เรียน แม้จะยังไม่มากในจุดเริ่มต้น แต่เมื่อปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ก็จะสังเกตได้ถึง การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

1.2.2.7 วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2.7.1 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

เป็นการประเมินการแสดงผลของผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา ใช้ข้อมูล และวิธีการหลากหลาย ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน เพิ่มสะสมงาน เป็นต้น

2. กำหนดเครื่องมือในการประเมิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงแล้ว ในการกำหนดเครื่องมือจึงเป็นเครื่องมือที่หลากหลาย เป็นต้นว่า

- การบันทึกข้อมูล จากการศึกษา ผลงาน โครงการ หนังสือที่ผู้เรียนผลิต แบบบันทึกต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกความรู้สึกรู้สึก บันทึกความคิด บันทึกของผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน เพื่อน ครู ผู้ปกครอง) หลักฐานร่องรอยหรือผลงานจากการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

- แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่างๆ

- แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็น ทั้งตัวผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

- แฟ้มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ความพยายาม หรือความถนัดของบุคคลหรือประเด็นสำคัญที่ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระบบ

- แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดความรู้ ความเข้าใจที่ยังคงมีความสำคัญต่อการประเมินสำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เรียนประเมินตนเอง ครู เพื่อน/ กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน

ตอนที่ 2 การคิดขั้นสูง

ทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้ใช้กรอบด้านกระบวนการที่ใช้ในการคิด ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการคิดขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะการคิดที่เป็นแกน และความสามารถในทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะพัฒนาทักษะการคิด ทักษะกระบวนการคิด (เอกสารอัดสำเนา 2549 กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) กระทรวงศึกษาธิการ) โดยขอกล่าวถึงแต่เฉพาะทักษะการคิดขั้นสูง

2.1 ทักษะการคิดซับซ้อน

ทักษะการให้ความกระจ่าง

ทักษะการให้คำจำกัดความ

ทักษะการสังเคราะห์

ทักษะการจัดระเบียบ

ทักษะการจัดโครงสร้าง

ทักษะการหาแบบแผน

ทักษะการหาความเชื่อพื้นฐาน

ทักษะการสรุปลงความเห็น

ทักษะการวิเคราะห์

ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

ทักษะการสร้างความรู้

ทักษะการปรับโครงสร้าง

ทักษะการพยากรณ์

ทักษะการตั้งสมมติฐาน

ทักษะการพิสูจน์ความจริง
ทักษะการตั้งเกณฑ์

ทักษะการทดสอบสมมติฐาน
ทักษะการประเมิน

ตารางที่ 1 ทักษะการคิดซับซ้อน

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
1. การทำความเข้าใจ	การให้รายละเอียดหรือคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัยหรือคลุมเครือเพื่อให้เกิดความชัดเจน	<ol style="list-style-type: none"> ระบุสิ่งที่สงสัยหรือคลุมเครือ ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจน เช่น เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง ขยายความ ตีความ อธิบาย สรุป อ้างอิง ให้เหตุผล อธิบายสิ่งที่คลุมเครือให้กระจ่างชัดเจน
2. การสรุปลงความเห็น	การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูล/เรื่องที่ศึกษา โดยการเชื่อมโยง และอ้างอิงจากความรู้ หรือประสบการณ์เดิมหรือจากข้อมูลอื่นๆ รวมทั้งเหตุผล	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูลทั้งหมด จัดกระทำกับข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม และสรุปสาระสำคัญของข้อมูลเรื่องที่ศึกษา ให้ความเห็นที่เกินไปจากข้อมูลที่มีอยู่โดยอาศัยการเชื่อมโยง การใช้เหตุผล และการอ้างอิงจากความรู้ หรือ ประสบการณ์เดิม หรือจากข้อมูลอื่นๆ อธิบายความคิดเห็นโดยให้เหตุผลประกอบ
3. การให้คำจำกัดความ	การระบุลักษณะเฉพาะที่สำคัญของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการนิยาม	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาองค์ประกอบ/ลักษณะ/สมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ครอบคลุม คัดสมบัติเฉพาะหรือสมบัติร่วมของสิ่งนั้น นำสมบัติร่วมเหล่านั้นมาเรียบเรียงเป็นข้อความให้กะทัดรัด

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
4. การวิเคราะห์	การจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง/เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อค้นหาองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น	<p>ชัดเจน สละสลวย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาข้อมูล 2. ตั้งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล 3. กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล 4. แยกแยกข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ 5. หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ 6. นำเสนอผลการวิเคราะห์ 7. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์
5. การสังเคราะห์	การนำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง 2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3. เลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4. นำข้อมูลมาทำกรอบแนวคิดสำหรับสร้างสิ่งใหม่ 5. สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัย แนวคิดที่กำหนด ร่วมกับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
6. การประยุกต์ใช้ความรู้	การนำความรู้ที่มี ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สืบเสาะลักษณะของสถานการณ์ใหม่ 2. ทบทวนข้อมูลหรือความรู้ที่มี 3. คัดเลือกข้อมูลความรู้ที่มีความสอดคล้องกับลักษณะของสถานการณ์ใหม่

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
		4. ตรวจสอบความเป็นเหตุเป็นผล หรือความเหมาะสมระหว่างข้อมูล กับสถานการณ์ 5. ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่
7. การจัดระเบียบ	การนำข้อมูลหรือสิ่งต่างๆ มาจัด ให้เป็นระเบียบในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งเพื่อให้สะดวกแก่การ ดำเนินการ	1. พิจารณาข้อมูลหรือสิ่งที่ ต้องการจัดระเบียบทั้งหมด 2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัด ระเบียบข้อมูล/สิ่งต่างๆ 3. นำข้อมูลมาจัดระเบียบโดย จัดเป็นประเภท หมวดหมู่ หรือ เรียงตามลำดับขั้นตอนตามความ เหมาะสม
8. การสร้างความรู้	การสร้างความรู้ของตนเองจาก การทำความเข้าใจเชื่อมโยงข้อมูล ใหม่กับข้อมูลเดิม	1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน 2. อภิปรายร่วมกัน สาธิตให้เห็น 3. ทดลองใช้ ประเมินคุณค่า 4. นำความรู้ไปใช้
9. การจัดโครงสร้าง	การนำความรู้มาจัดให้เห็นเป็น โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ ของข้อมูล/ข้อความรู้ซึ่งเป็น องค์ประกอบของโครงสร้างนั้นๆ	1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่งให้ครอบคลุม 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 3. จัดแสดงความสัมพันธ์ของ ข้อมูล/ องค์ประกอบของเรื่อง
10. การปรับโครงสร้าง	การนำข้อมูลมาปรับ/เปลี่ยน/ ขยายโครงสร้างความรู้เดิม	1. ศึกษาโครงสร้างความรู้เดิม 2. พิจารณาข้อมูลใหม่ 3. เชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับข้อมูล เดิม โดยการปรับเปลี่ยน/ขยาย โครงสร้างความรู้เดิม ตามความ เหมาะสม 4. นำเสนอโครงสร้างความรู้ใหม่ ที่ได้ปรับ/ เปลี่ยน/ ขยาย
11. การหาแบบแผน	การหาชุดความสัมพันธ์ ของ ลักษณะหรือองค์ประกอบในสิ่ง	1. สืบหาข้อมูลหรือองค์ประกอบ ของหลายสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกัน

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
	ใดสิ่งหนึ่ง	2. ดึงองค์ประกอบต่างๆที่มีลักษณะร่วมออกมา 3. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ 4. นำเสนอแบบแผนที่พบ
12. การพยากรณ์	การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า โดยอาศัยการสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ หรือใช้ความรู้ที่เป็นหลักการ กฎ หรือทฤษฎี ในเรื่องนั้นมาช่วยในการทำนาย	1. ศึกษาปัญหาที่ต้องการคำตอบล่วงหน้า 2. ใช้ความรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ หรือความรู้ที่เป็นหลักการ กฎ ทฤษฎี ในเรื่องนั้นมาคาดคะเนคำตอบของคำถาม หรือปัญหาที่ต้องการรู้ 3. ระบุคำตอบที่ได้จากการคาดคะเน
13. การหาความเชื่อพื้นฐาน	การใช้หลักเหตุผลค้นหาความเชื่อที่กำหนดการกระทำของบุคคลนั้น	1. สังเกตพฤติกรรมการกระทำของบุคคล 2. ระบุลักษณะสำคัญของพฤติกรรม 3. วิเคราะห์หาความคิดความเชื่อที่เป็นสาเหตุทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมโดยใช้หลักเหตุผลหรือการอ้างอิงจากประสบการณ์ 4. สรุปความเชื่ออันเป็นเหตุของการกระทำของบุคคลนั้น
14. การตั้งสมมติฐาน	การคาดคะเนคำตอบที่ยังไม่ได้พิสูจน์ บนฐานข้อมูลจากการสังเกตปรากฏการณ์ ความรู้และประสบการณ์เดิม	1. ศึกษาปัญหาที่ต้องการคำตอบล่วงหน้า 2. ใช้ความรู้จากแหล่งต่างๆ มาคาดคะเนคำตอบให้ได้มากกว่า 1 คำตอบ 3. ระบุสมมติฐานพร้อมทั้งข้อมูลข้อความรู้ที่สนับสนุนสมมติฐานนั้น

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
15. การพิสูจน์ความจริง	การหาข้อมูลที่เชื่อถือได้มาสนับสนุนข้อสรุปหรือคำตอบว่าเป็นจริง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาผลสรุปหรือหาคำตอบ 2. แสวงหาวิธีการ และข้อมูลที่เชื่อถือสนับสนุนผลสรุปหรือคำตอบนั้น 3. ยืนยันผลสรุปหรือคำตอบโดยยกข้อมูลหลักฐานที่เชื่อถือได้มาสนับสนุน
16. การทดสอบสมมติฐาน	การหาข้อมูลที่เป็นความรู้เชิงประจักษ์เพื่อใช้สนับสนุนหรือคัดค้านคำตอบล่วงหน้าที่คาดคะเนไว้ หรือเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธคำตอบที่คาดคะเนไว้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาคำตอบที่คาดคะเนไว้หรือคำตอบที่รอการพิสูจน์ 2. รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพิสูจน์คำตอบกำหนดแผนการทดสอบ 3. ดำเนินการทดสอบ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่กำหนด 4. วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล 5. พิจารณาความสอดคล้องระหว่างผลสรุปกับคำตอบที่คาดคะเนไว้
17. การตั้งเกณฑ์	การบอกประเด็น/หัวข้อที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะประเมิน 2. ระบุลักษณะที่สำคัญของสิ่งนั้น (อาจอาศัยประสบการณ์ หลักวิชา หรือการยอมรับในการเลือกประเด็น)
18. การประเมิน	การตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการนำผลจากการวัดไปเทียบกับระดับคุณภาพที่กำหนด	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำประเด็น/ หัวข้อที่จะใช้ในการประเมินมากำหนดระดับคุณภาพหรือคุณค่าที่ยอมรับได้ 2. นำผลที่ได้จากการวัดมาเทียบกับระดับคุณภาพ 3. ระบุระดับคุณภาพของสิ่งนั้น

2.2 ทักษะพัฒนาลักษณะการคิด

ทักษะการคิดคล่อง	ทักษะการคิดหลากหลาย
ทักษะการคิดละเอียด	ทักษะการคิดชัดเจน
ทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล	ทักษะการคิดถูกต้อง
ทักษะการคิดกว้าง	ทักษะการคิดไกล
ทักษะการคิดลึกซึ้ง	

ตารางที่ 2 ทักษะพัฒนาทักษะความคิด

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
1. การคิดคล่อง	การให้ได้ข้อมูลจำนวนมากอย่างรวดเร็ว	1. กำหนดประเด็นที่ต้องการคิด 2. คิดเชื่อมโยงเรื่องที่คิดกับความรู้/ประสบการณ์/ความรู้เกี่ยวกับความคิดเห็นของตนอย่างรวดเร็วให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก
2. การคิดหลากหลาย	การให้ได้ข้อมูลหลายประเภท	1. กำหนดประเด็นที่ต้องการคิด 2. คิดถึงประเภท/ ชนิด/ แบบ/ ลักษณะที่แตกต่างกันของสิ่งที่คิดให้ได้จำนวนมาก 3. หาตัวอย่างของประเภท/ ชนิด/ แบบ/ ลักษณะของสิ่งที่คิด
3. การคิดละเอียด	การให้ได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการคิด	1. พิจารณาเรื่องที่คิดว่ามีประเด็นใดที่ต้องการรายละเอียดเพิ่มขึ้น และเพิ่มจุดประสงค์ใด 2. ขยายข้อมูลของประเด็นที่คิดให้ได้รายละเอียดเพิ่มมากขึ้น
4. การคิดชัดเจน	การคิดที่ผู้คิดรู้ว่าตนรู้และไม่รู้อะไร เข้าใจและไม่เข้าใจอะไร และสงสัยอะไรในเรื่องที่คิด	1. พิจารณาข้อมูล/ เรื่องที่นำมาคิด 2. ระบุได้ว่าตนเองรู้/ ไม่รู้เข้าใจ/ ไม่เข้าใจอะไรหรือสงสัยอะไร 3. อธิบายความเข้าใจของตนในเรื่องที่

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
		รู้จักตัวอย่างและตอบคำถามในเรื่องนั้น
5. คิดอย่างมีเหตุผล	การใช้หลักเหตุผลในการคิดพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้อมูลในเรื่องที่คิด 2. จำแนกข้อมูลในเรื่องที่คิดที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นออกจากกัน 3. พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 4. พิจารณาเรื่องที่คิดโดยใช้เหตุผลแบบนิรนัย และ/ หรืออุปนัยบนฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้ 5. อธิบายเรื่องที่คิดอย่างมีเหตุผล
6. การคิดถูกทาง	การคิดที่ทำให้ได้ความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและเป็นประโยชน์ระยะยาว	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสวงหาข้อมูลในเรื่องที่คิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว 2. คิดพิจารณาข้อมูลและตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 3. คิดพิจารณาข้อมูลและตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ระยะยาวมากกว่าระยะสั้น
7. การคิดกว้าง	การคิดโดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ / แง่มุมต่างๆ ของเรื่องที่คิดอย่างครอบคลุม	<ol style="list-style-type: none"> 1. คิดถึงองค์ประกอบ/แง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิดให้ได้มากที่สุด 2. หาข้อมูลรายละเอียดขององค์ประกอบ/แง่มุมของเรื่องที่คิดให้ได้มากที่สุด 3. พิจารณาเรื่องที่คิดโดยใช้ข้อมูล

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
		<p>หลายแง่มุม</p> <p>4. สรุปผลการพิจารณาเรื่องที่คิด</p>
8. การคิดไกล	การคิดที่ทำให้สามารถอธิบายเหตุการณ์ในอนาคตได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำข้อมูล/ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิดมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ 2. ทำนายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นขั้นๆ ไป โดยอาศัยข้อมูล และข้อเท็จจริงต่างๆ เป็นฐานในการทำนาย 3. ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแต่ละขั้นตอน 4. ลงความเห็นการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต
9. การคิดลึกซึ้ง	การคิดที่ทำให้เข้าใจความซับซ้อนของโครงสร้างและระบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในโครงสร้างของเรื่องที่คิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมส่วนประกอบและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิดอย่างครอบคลุม 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของรายละเอียดในส่วนประกอบต่างๆ เพื่อให้เห็นโครงสร้างหรือภาพรวมของเรื่องที่คิด 3. หาส่วนประกอบที่มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อเรื่องที่คิด 4. หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของส่วนประกอบต่างๆ ที่โยงใยของเรื่องที่คิด 5. วิเคราะห์หาเหตุที่แท้จริงของปัญหา/เรื่องที่คิด 6. อธิบายเรื่องที่คิดไว้อย่างเป็นระบบ

2.3 ทักษะกระบวนการคิด

ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ

ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา

ทักษะกระบวนการวิจัย

ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 3 ทักษะกระบวนการคิด

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
1. กระบวนการคิด วิจารณญาณ	การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดเพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบสาเหตุที่จะเชื่อหรือจะทำโดยผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกล ลึกซึ้ง และผ่านการพิจารณากลับกรองไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณ - โทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้นมาแล้ว	1. ระบุประเด็นปัญหา หรือ ประเด็นในการคิด 2. ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการคิด ทางกว้าง คิดทางลึกซึ้ง คิดอย่างละเอียด และคิดในระยะไกล 3. วิเคราะห์ข้อมูล 4. พิจารณาทางเลือก โดยพิจารณาข้อมูลโดยใช้หลักเหตุผลและระบุทางเลือกที่หลากหลาย 5. ลงความเห็น/ ตัดสินใจ/ ทำลายอนาคตโดยประเมินทางเลือกและใช้เหตุผลคิดคุณค่า
2. กระบวนการคิด ตัดสินใจ	การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาเลือกตัวเลือกที่มีตั้งแต่ 2 ตัวเลือกขึ้นไป ทางเลือกนั้นอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ของ หรือแนวปฏิบัติต่างๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหา หรือดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	1. การระบุเป้าหมายหรือปัญหาที่ต้องการตัดสินใจ 2. การระบุทางเลือก 3. การวิเคราะห์ทางเลือก 4. การจัดลำดับทางเลือก 5. การเลือกทางเลือก

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
3. กระบวนการคิด แก้ปัญหา	การแก้ปัญหาเป็นขั้นตอนการ เผชิญฝ่าฟันอุปสรรค และแก้ไข สถานการณ์เพื่อให้ปัญหานั้น หมดไป	กระบวนการแก้ปัญหาทั่วไป 1. ทำความเข้าใจปัญหา 1.1 ปัญหาคืออะไร 1.2 ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับปัญหา 1.3 มีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูล ใดเพิ่มเติม 2. วางแผนออกแบบแก้ปัญหาโดย คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 2.1 เคยพบปัญหานั้นมาก่อน หรือไม่ 2.2 รู้จักทฤษฎี หลักการที่ เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือไม่ 2.3 ใช้วิธีแก้ปัญหาที่เคยประสบ ความสำเร็จมาก่อนได้หรือไม่ 3. ดำเนินการตามแผนมีการตรวจสอบ แต่ละขั้นตอนที่ปฏิบัติ 4. สรุปและตรวจสอบการแก้ปัญหา
4. กระบวนการวิจัย	การวิจัย หมายถึง ขั้นตอนที่ใช้ หาคำตอบของปัญหาเป็นผลให้ พบองค์ความรู้ใหม่ขั้นตอนที่ใช้ แก้ปัญหานั้นมีความเป็นลำดับ ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	1. ระบุปัญหา 1.1 สังเกต 1.2 ระบุปัญหาให้ชัดเจน 2. ตั้งสมมติฐานเป็นขั้นตอนการหา คำตอบล่วงหน้า 3. ออกแบบเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อ เป็นแนวทางการหาคำตอบของ ปัญหา (ทดสอบสมมติฐาน) 4. สร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแบบการ เก็บรวบรวมข้อมูล 5. วิเคราะห์ข้อมูลเป็นการแยกแยะ

ทักษะการคิด	ความหมาย	กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียน
		ข้อมูล 6. สรุปองค์ความรู้ใหม่
5. กระบวนการคิด สร้างสรรค์	ความคิดที่แปลกใหม่ที่จะนำไปสู่ สิ่งต่างๆ ผลผลิตใหม่ๆ ทาง เทคโนโลยี และความสามารถใน การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่	1. ระดมพลังความคิด 2. สร้างสรรค์ชิ้นงาน 3. นำเสนอ วิพากษ์วิจารณ์ 4. ประเมินผลงานของตนเอง 5. เผยแพร่ผลงาน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อวิเคราะห์
ความสามารถของนักศึกษาในรายวิชาการบริหารธุรกิจ (BUS 400) นี้ได้นำทักษะการคิดซับซ้อน
ประเด็นของการวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหา
องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้อธิบายความเข้าใจในเรื่องนั้น
โดยใช้กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียนได้แก่ 1. การให้นักศึกษาทำศึกษาข้อมูล 2. ตั้งวัตถุประสงค์ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล 3. กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล 4. แยกแยกข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด
เพื่อให้เห็นองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ 5. หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และ
ความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ 6. นำเสนอผลการวิเคราะห์ และ 7. นำผลการวิเคราะห์
มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

ทักษะพัฒนาทักษะการคิด ประเด็นการคิดคล่อง หมายถึง การให้ได้ข้อมูลจำนวนมากอย่าง
รวดเร็ว กระบวนการนำไปพัฒนาผู้เรียนได้แก่ 1. กำหนดประเด็นที่ต้องการคิด และ 2. คิดเชื่อมโยงเรื่อง
ที่คิดกับความรู้/ ประสบการณ์/ ความรู้สึก/ ความคิดเห็นของตนเองอย่างรวดเร็วให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก
ประเด็นคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการคิดพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กระบวนการ
นำไปพัฒนาผู้เรียนได้แก่ 1. รวบรวมข้อมูลในเรื่องที่คิด 2. จำแนกข้อมูลในเรื่องที่คิดที่เป็นข้อเท็จจริง
และความคิดเห็นออกจากกัน 3. พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 4. พิจารณา
เรื่องที่คิดโดยใช้เหตุผลแบบนิรนัย และ/ หรืออุปนัยบนฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้ และ 5. อธิบายเรื่องที่
คิดอย่างมีเหตุผล

ตอนที่ 3 เนื้อหาการสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ หัวข้อคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร

จากเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เรียบเรียงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรภาพ ลีละวัฒน์ ดร.อมร อรุณสุวรรณ อาจารย์ดาราทา พงษ์สมบูรณ์ และอาจารย์ศรีณภัทร เรืองประไพ ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

3.1 ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ (Business Ethics) จริยธรรมทางธุรกิจเป็นศิลปะในการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และตรวจสอบ, แก้ปัญหาทางศีลธรรมที่ซับซ้อน การแก้ปัญหาทางจริยธรรมสำหรับปัญหาทางธุรกิจอาจจะมีทางเลือกที่ถูกต้องมากกว่าหนึ่งทางเลือก และในบางครั้งก็ดูเหมือนไม่มีทางเลือกที่ถูกต้องเลย ดังนั้น การหาเหตุผลทางจริยธรรมและตรรกวิทยา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ เพื่อจะทำความเข้าใจและคิดหาวิธีการแก้ปัญหาทางจริยธรรมในธุรกิจ

แม้ว่าจะไม่มีการให้คำจำกัดความที่ดีที่สุดของจริยธรรมทางธุรกิจก็ตาม แต่ก็ยังมีการตัดสินใจร่วมกันว่า จริยธรรมทางธุรกิจเป็นขอบข่ายสาขาหนึ่งที่ต้องการหาเหตุผลและการวิจัยชี้ขาดที่ตั้งอยู่บนหลักการและความเชื่อ เพื่อจะทำให้ผลประโยชน์ส่วนตัวในทางเศรษฐกิจกับการเรียกร้องทางสังคมสมดุลกัน ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรมทางธุรกิจไว้ดังนี้

นาสซ์ (Nash) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจว่า เป็นการศึกษาถึงบรรทัดฐานทางจริยธรรมส่วนบุคคล ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม และเป้าหมายขององค์กรธุรกิจ ทั้งนี้ไม่ใช่มาตรฐานทางจริยธรรมที่แยกออกไป แต่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีจริยธรรม และแสดงตนเป็นตัวแทนของระบบในทางธุรกิจจะก่อให้เกิดปัญหาอันเป็นเอกลักษณ์ได้อย่างไร นาสซ์กล่าวว่า จริยธรรมทางธุรกิจเกี่ยวข้องกับขอบข่ายพื้นฐานสามประการของการตัดสินใจในการบริหารการจัดการ คือ 1) ทางเลือกเกี่ยวกับกฎหมาย เราจะปฏิบัติตามข้อกำหนดกำหนด หรือจะหาทางหลีกเลี่ยง 2) ทางเลือกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางสังคม และเศรษฐกิจที่อยู่นอกเหนืออำนาจกฎหมาย 3) ทางเลือกเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ของบริษัท

เกียรติศักดิ์ จิระเชียรนาค ให้ความหมายของ จริยธรรมทางธุรกิจ ไว้ดังนี้

“จริยธรรมทางธุรกิจ” คือ ความตั้งใจของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจควรปฏิบัติต่อกันอย่างมีเหตุผล และไว้วางใจซึ่งกันและกัน แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการทำธุรกิจก็เพื่อการสร้างความมั่งคั่ง แต่ผู้เป็นเจ้าของหรือตัวแทนเจ้าของต้องรักษามาตรฐานการปฏิบัติที่ดีต่อกัน ลูกจ้าง ลูกค้า คู่ค้า หรือเจ้าหน้าที่ แม้ว่าจะไม่มีกฎหมายที่ตายตัวแต่ความพยายามอันต่อเนื่องในการปฏิบัติต่อกันด้วยความซื่อสัตย์ และไว้วางใจในทุกกรณีเป็นสิ่งที่ควรยึดถือ

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงจริยธรรมทางธุรกิจ (Business Ethics) ในด้านอื่นๆ อีก เช่น จริยธรรมทางธุรกิจเป็นการพิจารณา และกำหนดกรอบของความหมายจากมุมมองในการละเว้นจากการเบียดเบียนตามแนวทางของศีลห้าในทางพุทธศาสนาและเป็นการชี้ให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการไม่เบียดเบียนกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาตามมา

จริยธรรมทางธุรกิจ หมายถึง มาตรฐานการผลิตสินค้า และหรือการให้บริการเพื่อผลตอบแทนตามคุณค่าของการลงทุน โดยเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ทั้งเจ้าของกิจการ ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน ผู้บริโภค ผู้รับบริการ รัฐบาล และสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจร่วมกัน (Stakeholders) จริยธรรมทางธุรกิจมิได้หมายความว่าความชอบธรรมของตัวธุรกิจเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกลไกในการจัดการกับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น คน ทูณ ทรัพยากร เทคโนโลยี สังคม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของธุรกิจเอง

การที่จะให้นักธุรกิจทำธุรกิจที่ดีมีศีลธรรมนั้น หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่มีผลตอบแทนพร้อมๆ กับให้ประโยชน์ต่อสังคมด้วย ซึ่งก็หมายถึงการรับ และรู้จักให้คืนสู่สังคม ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมองให้เห็นภาพโดยรวมว่าหากจะกระทำสิ่งใดไปก็แล้วแต่ย่อมจะมีผลเกี่ยวข้องตามมาอยู่เสมอ และในที่สุดผลนั้นก็ส่งมาถึงตัวผู้กระทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เสมือนเอาหินขว้างไปที่กลางบ่อสุดท้ายระลอกคลื่นก็จะกลับมากระทบที่ฝั่งอยู่ดี ด้วยเหตุนี้หากนักธุรกิจมีจิตสำนึกถึงความรับผิดชอบ และผลกระทบที่จะตามมา ก็จะทำให้คิดอย่างรอบคอบก่อนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ และสำคัญที่สุดก็คือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ที่ได้รับการปลูกฝังไว้ในวัยเยาว์ด้วย ซึ่งหมายความว่าครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังเมล็ดพันธุ์ความดีให้กับนักธุรกิจที่จะมีจริยธรรมอันดีงามในอนาคตนั่นเอง

จริยธรรมทางธุรกิจ เป็นศิลปะของการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม มาเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจ ให้เป็นธุรกิจที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อประโยชน์ต่อความเจริญอย่างยั่งยืนของธุรกิจ พฤติกรรมที่ถูกต้องในธุรกิจ ประกอบด้วย การยึดหลักของ ความถูกต้อง และความ เป็นธรรม (Fairness) การยึดหลักของความยุติธรรม (Justice) และการยึดหลักของความรับผิดชอบต่อ (Responsibility) และความเท่าเทียมกัน (Equity) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางด้านการจัดการ พื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่

- ก. การยึดถือข้อกฎหมาย (Law) เป็นกรอบในการปฏิบัติ
 - ข. คำนึงถึงผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ (Economic)
 - ค. ความใส่ใจของผู้บริหาร ต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร (Self Interest)
- ให้มีมาตรฐานในการประกอบธุรกิจ การผลิตสินค้าและบริการ การให้ผลตอบแทนตามที่ควรจะ

เป็นแก่ผู้ลงทุน และมีความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น พนักงาน ผู้ถือหุ้น ผู้บริโภคน คู่แข่งขัน สังคม และชุมชน

3.2 ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ

3.2.1 ธุรกิจที่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจจะได้รับความเจริญอย่างมั่นคง และยั่งยืน ส่วนธุรกิจที่มุ่งแต่แสวงหากำไร และผลประโยชน์ โดยไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ ในระยะยาวจะต้องประสบปัญหาและความหายนะ

3.2.2 ธุรกิจที่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะได้รับความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสีย เป็นธุรกิจที่ทำประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ ตรงกันข้ามกับธุรกิจที่ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ มุ่งแต่แสวงหาประโยชน์และกำไรอย่างเดียว ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้มีส่วนได้เสีย จะไม่ได้รับความเลื่อมใสศรัทธาและสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจแก่สังคม และประเทศชาติ

3.2.3 หากนักธุรกิจส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจ โดยปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะช่วยให้ธุรกิจและเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า

3.2.4 การปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะช่วยทำให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ไม่เกิดการเอาเปรียบกัน ไม่เกิดการรวมตัวกันสร้างอำนาจผูกขาด และไม่เป็นธรรมต่อสังคม

3.2.5 โลกในปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจ จะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการแข่งขันทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

3.3 คุณค่าแห่งจริยธรรมทางธุรกิจ

คุณค่าแห่งจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ประเมินค่ามิได้ในขณะที่ความพร้อมด้านบุคลากร ทรัพยากร วิทยาการ และอื่นๆ ในองค์ประกอบแห่งความสำเร็จ จริยธรรมก็คือหนทางความสำเร็จนั่นเอง หากธุรกิจใดปราศจากซึ่งจริยธรรม ผู้ประกอบการจะพบว่ากิจการของตนเต็มไปด้วยปัญหา และมีแนวโน้มที่จะหายนะในที่สุด ตัวอย่างเช่น พ่อค้าที่พูดเท็จ หลอกหลวง โกง โครที่ทราบความจริงนี้ย่อมปฏิเสธที่จะคบกับเขา หากธุรกิจใดก่อปรด้วยจริยธรรมย่อมเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้รับโอกาส ได้เปรียบในเชิงธุรกิจ และมีแนวโน้มที่จะรุ่งโรจน์ ตัวอย่างเช่น พ่อค้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ซื่อตรง และเป็นธรรม ใครๆ ก็อยากจะทำค้าด้วย เขาย่อมได้รับโอกาสทางการค้ามากมาย ดังนั้น จริยธรรมคือหนทางแห่งความสำเร็จที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจหากจะประเมินประโยชน์ของจริยธรรมต่อธุรกิจแล้วอาจจำแนกได้ดังนี้

3.3.1 จริยธรรมก่อให้เกิดความเชื่อถือ (Credit) โดยธรรมชาติความเชื่อถือนั้นเกิดจากความซื่อสัตย์ ดังนั้นคนที่มีจริยธรรมดีก่อปรด้วยความซื่อสัตย์เสมอ ย่อมรับได้รับความเชื่อถือและความเชื่อถือที่มาจากเครดิตทางการค้าซึ่งเป็นปัจจัยที่ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทั้งในด้านการลงทุนและตลาด

3.3.2 จริยธรรมก่อให้เกิดการทุ่มเท (Devotion) ของคนทำงานอันนำมาซึ่งประสิทธิภาพ อันตรงคุณภาพ (Qualitative Efficiency) ต่อการผลิตที่เต็มกำลัง (Full Capacity) หากบริษัทกอบปร ด้วย จริยธรรม ปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างมีมนุษยธรรม และพัฒนาการต่อเนื่อง ย่อมเป็นที่รัก ที่ ผูกพันของพนักงาน พนักงานย่อมทุ่มเทความสามารถต่อการผลิต หรือการบริการอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ อันนำมาซึ่งการผลิตหรือการบริการที่ดี

3.3.3 จริยธรรมก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี (Good Image) ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีมีผลต่อตำแหน่ง ทางการค้าของบริษัท (Positioning) และต่อความภักดีที่ผู้บริโภคมีต่อสินค้าและบริการของบริษัท (Brand Royalty) ซึ่งตำแหน่งทางการค้ามีผลโดยตรงต่อการกำหนดราคา (Pricing) และความภักดี ต่อสินค้าและบริการมีผลโดยตรงต่อยอดขาย (Sale Volume) ซึ่งราคาขาย และยอดขายมีผลโดยตรง ต่อกำไร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า จริยธรรมทางธุรกิจคือที่มาแห่งความร่ำรวย

3.3.4 จริยธรรมก่อให้เกิดการลดหย่อนทางกฎหมาย บริษัทที่มีประวัติทางจริยธรรม เมื่อพลาดพลั้งไปมีคดีความกับบุคคลอื่นก็ดี หรือกับรัฐก็ดี ย่อมได้รับข้อลดหย่อนในบทลงโทษตาม โทษที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายของแต่ละสังคม

3.3.5 จริยธรรมก่อให้เกิดการทำงานอย่างมีความสุข เมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น ผู้ร่วมงานในบริษัทลูกค้า ลูกค้า และสังคม ต่างมีจริยธรรมอันดีต่อกันย่อมเป็นการ สร้างความสัมพันธ์อันดี และอบอุ่นขึ้น ทุกฝ่ายจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสบายใจและไม่มีปัญหา ขัดแย้งกันเกิดขึ้น หรือหากมีบ้างโดยอุบัติเหตุก็จะแก้ไขได้โดยง่าย การทำงานอย่างมีจริยธรรมต่อ ตนเอง และต่อกันและกัน จึงเป็นชีวิตการทำงานที่เป็นสุขปราศจากความเครียดใดๆ นอกจาก ความเครียดอันเกิดจากการแบกความเสี่ยงในอัตราสูงของธุรกิจบางประเภทเองและแม้จะมีความเครียดจากภาระเสี่ยงบ้าง จริยธรรมในการปฏิบัติงานก็จะช่วยผ่อนคลาย และลดความเครียด ไปได้มากที่สุด

3.4 คุณลักษณะของผู้บริหาร

พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธรรม.จิต โต) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ในทางพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในทศปิณฑกสูตรว่า นักบริหารควรมีลักษณะ 3 ประการ จึงจะบริหารงานให้ สำเร็จลุล่วงไปได้ ได้แก่ 1) จักขุมา คือ เป็นผู้มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์สามารถกำหนดเป้าหมาย และช่วยองค์กรในการวางแผน และจัดการกำลังคน ในองค์กรบรรลุเป้าหมายได้ดังประสงค์ 2) วิรุโระ มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน 3) นิสสยสัมปัน โน มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือ หรือให้ความร่วมมือ ได้เป็นอย่างดี

3.4.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร

บทบาท (Role) หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือการ แสดงออก ตามความคาดหวังของตนหรือผู้อื่น

หน้าที่ (Duty) หมายถึง กิจที่ควรทำ กิจที่จะต้องทำซึ่งอาจเป็นการกระทำด้วยจริยธรรม ทำตามกฎหมาย หรือทำด้วยความสำนึกของบุคคลนั้นๆ ก็ได้ ทั้งนี้บทบาทหน้าที่จะต้องอยู่คู่กัน เสมอ

ทั้งบทบาท และหน้าที่จะต้องอยู่คู่กันเสมอ จะมีแต่เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งไม่ได้ วัน หนึ่งๆ อาจจะมีหลายบทบาท ผู้บริหารมีบทบาท และหน้าที่หลายอย่าง แต่ละคนจะแสดงบทบาท และหน้าที่ให้เหมาะสมกับกลุ่มที่ตนนำอยู่ ผู้บริหารในกลุ่มคนที่ชอบเผด็จการ อาจมีบทบาท และ หน้าที่อย่างหนึ่ง ในขณะที่ผู้บริหารในกลุ่มที่ชอบประชาธิปไตยเน้นที่บทบาท และหน้าที่อย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะลักษณะของกลุ่มจะเป็นอย่างไร ผู้บริหารทั้งหลายอาจมีบทบาท และหน้าที่ ตรงกันอยู่บ้าง ดังที่ เกรซ (Kregg) ได้สรุปว่าในองค์กรหนึ่งๆ ผู้บริหารอาจมีบทบาท และหน้าที่ 14 ประการ คือ

3.4.1.1 เป็นผู้ประสานงาน บทบาทที่เห็นได้ชัด คือ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ระหว่างกลุ่มต่างๆ ในองค์กร เป็นผู้ควบคุมนโยบาย และกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มเพื่อให้การ ปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างครบถ้วน

3.4.1.2 เป็นผู้วางแผน โดยการเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดทางเลือก และวิธีปฏิบัติของ กลุ่มเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้บริหารเป็นผู้คอยควบคุมดูแลให้การดำเนินงานเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และผู้บริหารเป็นผู้ที่ทราบแผนทั้งหมดขององค์กร คนอื่นใน องค์กรจะรู้เรื่องเฉพาะส่วนตนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเท่านั้น

3.4.1.3 เป็นผู้กำหนดนโยบาย งานที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของผู้บริหาร คือ การ กำหนดนโยบายและจุดหมายปลายทางของกลุ่ม ซึ่งได้มาจาก 3 ทาง คือมาจาก “เบื้องบน” หรือผู้ที่มี ตำแหน่งสูง มาจาก “เบื้องล่าง” คือ จากคำแนะนำหรือมติของบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา และ มาจาก “ผู้บริหาร” ของกลุ่มนั้น

3.4.1.4 เป็นผู้ชำนาญการ ผู้บริหารโดยทั่วไปได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งความรู้ และประสบการณ์สำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีปัญหา เกิดขึ้น หน้าที่ของผู้บริหารอีกอย่างหนึ่งก็คือ เป็นที่พึ่งของผู้ใต้บังคับบัญชาในการแก้ปัญหาให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน

3.4.1.5 เป็นนักประชาสัมพันธ์ เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก

3.4.1.6 เป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และไม่ควรถาตัวให้เกิดช่องว่างขึ้นระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน

3.4.1.7 เป็นผู้ให้คุณให้โทษ ให้ความคิดความชอบและลงโทษ ตลอดจนการมอบหมายงานที่ยากหรือง่ายให้ทำ แต่ทั้งนี้ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม มีเหตุผล

3.4.1.8 เป็นผู้ไกล่เกลี่ย เมื่อหน่วยงานประกอบด้วยผู้คนจำนวนมาก ย่อมมีการขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างกัน กรณีพิพาทระหว่างกัน ย่อมหนีไม่พ้นที่ผู้บริหารต้องยื่นมือเข้าไปไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดความสงบและเข้าใจกันดีในที่สุด

3.4.1.9 เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม การที่หน่วยงานมีคนอยู่จำนวนมาก การที่จะก่อให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวกับผู้บริหารเป็นจุดตั้งบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องไว้วางใจจากกลุ่มว่าเป็นผู้ที่ไม่มียศถาภะและเป็นบุคคลที่จะทำให้อุทิศตนรวมตัวกันได้

3.4.1.10 เป็นบุคคลตัวอย่าง ผู้บริหารจะต้องวางตัวเหมาะสม ประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ถูกที่ควร เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ดังนั้นก่อนที่ผู้บริหารจะกระทำสิ่งใดลงไป จึงควรคิดให้ดี

3.4.1.11 เป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อมีความผิดใด ๆ เกิดขึ้นในหน่วยงานผู้บริหารจะปฏิเสธว่าตนไม่รู้ ไม่เห็นไม่ได้ ผู้บริหารที่ดีจะไม่รับแต่ชอบแล้วโยนความผิดไปให้ผู้อื่น ความสำเร็จในหน่วยงานควรยกย่องให้เป็นความดีของทุกคน ไม่ใช่กล่าวว่า เป็นความเก่ง ความสามารถของผู้บริหารเอง

3.4.1.12 เป็นผู้มีความยุติธรรม ผู้บริหารจะต้องคอยกำหนดค่านิยม ความเชื่อ ให้ผู้ร่วมงานยึดถือยึดปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

3.4.1.13 เป็นผู้มีความเมตตา กรุณา คอยสอดส่องดูแลความทุกข์สุขของผู้ได้บังคับบัญชา อยู่เสมอ เมื่อใครทำผิดพลาดก็ให้คำแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี และพยายามทำตนให้เป็นที่ยังใจแก่ทุกคนเมื่อมีความทุกข์ได้เสมอ

3.4.1.14 เป็นผู้รับความผิดแทน ความผิดที่ใครทำเกิดขึ้นในหน่วยงาน ผู้บริหารจะรับผิดแทน เมื่อใดมีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้บริหารจะถูกลงโทษแทนสมาชิกในกลุ่ม ผู้ได้บังคับบัญชาจะให้ความเคารพและพากันเห็นใจ เพราะเขายอมรับเคราะห์กรรมที่เกิดขึ้นแทนพวกตน

ในสังคมปัจจุบัน ผู้บริหารแบบนี้หายากหรือแทบจะไม่มีเลย ทางที่ดีแล้วผู้บังคับบัญชาควรสอดส่องดูแล ไม่ควรปล่อยปละละเลยจนกระทั่งผู้ได้บังคับบัญชากระทำความผิดเกิดขึ้น เพราะนั่นเท่ากับว่า

3.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของผู้บริหาร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของผู้บริหาร มีทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การเรียนรู้ ประสบการณ์ และค่านิยม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในเรื่องของ สถานการณ์ภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของผู้บริหาร

3.5.1 ปัจจัยภายนอกองค์กร ที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของผู้บริหาร ได้แก่

3.5.1.1 สภาพการแข่งขันขององค์กรธุรกิจ สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ราคาอ่อนแอจะเป็นราคาคงที่ หรือไม่สามารถใช้ราคาเป็นเครื่องมือในการแข่งขัน สภาพการแข่งขันขององค์กรธุรกิจอาจทำให้เกิดการกระทำที่ไม่ถูกต้องได้

3.5.1.2 สภาพการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม ในอุตสาหกรรมที่โอกาสของการขยายตัวมีจำกัด และองค์กรธุรกิจต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ก็อาจมีผลกระทบต่อจรรยาบรรณของผู้บริหารได้

3.5.1.3 การที่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมหรืออิทธิพลขององค์กรอื่น เช่น องค์กรผลิตสินค้าพวกอาหารหรือยาที่อยู่ภายใต้การดูแลอย่างเข้มงวดของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม อาจจะทำให้เกิดความพยายามที่จะกระทำการที่ไม่ถูกต้อง หรือองค์กรธุรกิจที่ต้องพึ่งพาอาศัย องค์กรอื่น ๆ มากก็อาจจะเกิดการกระทำที่ไม่ถูกต้องเพื่อสร้างความได้เปรียบในองค์กรของตนให้เหนือคู่แข่ง

3.5.2 ปัจจัยภายในองค์กร ที่อาจจะมีผลต่อจริยธรรมของผู้บริหาร ได้แก่

3.5.2.1 ความกดดันเพื่อผลงานเพื่อผลผลิต องค์กรที่เน้นในเรื่องของผลผลิตหรือมีความกดดันต่อพนักงานอย่างมากในเรื่องผลงาน อาจทำให้พนักงานทำสิ่งที่ผิดจรรยาบรรณ เพื่อให้ผลงานของตนปรากฏเหนือเพื่อนร่วมงาน

3.5.2.2 สภาพการเงินภายใน กิจกรรมที่มีสภาพการเงินไม่ดีหรือขาดทุน ก็อาจมีผลทำให้พนักงานทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้

3.5.2.3 ความไม่พอใจของฝ่ายพนักงาน พนักงานไม่พอใจต่อนโยบายผู้บริหารหรือระบบงานในองค์กร อาจจะทำให้พนักงานทำสิ่งที่ผิดจรรยาบรรณมากกว่าการใช้เหตุผลเพื่อความถูกต้อง

3.5.2.4 การกระจายอำนาจหรือการมอบหมายงาน การกระจายอำนาจที่ไม่เหมาะสมหรือการมอบหมายงานอย่างขาดประสิทธิภาพที่อาจจะเป็นจุดก่อความไม่พอใจและทำให้พนักงานทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้

3.6 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหาร

มาตรฐานในเรื่องจริยธรรมของผู้บริหารแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป เนื่องจากพื้นฐานการเรียนรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละคน อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะแนวปฏิบัติซึ่งผู้บริหารอาจจะนำไปใช้ในการบริหารธุรกิจได้ ดังนี้

3.6.1 เคารพกฎหมาย ข้อเสนอเบื้องต้นในเรื่องความมีจริยธรรมของผู้บริหารและการรับผิดชอบต่อสังคมก็คือการเคารพกฎหมายทั้งในตัวเนื้อหา ข้อความ และเจตนาของกฎหมาย

3.6.2 พูดยุติความจริง การพูดความจริงเป็นการเสริมความเชื่อถือ และนับถือซึ่งกันและกัน

3.6.3 ให้ความเคารพต่อผู้อื่น การให้ความเคารพต่อผู้อื่นถือเป็นจริยธรรมที่สำคัญ บริษัท ไอบีเอ็ม จำกัด กำหนดแนวทางปฏิบัติประการหนึ่งไว้ชัดเจนว่า ต้องมีการเคารพความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้อื่น ซึ่งหลักการนี้ทำให้บริษัทมีชื่อเสียงด้านการดูแลพนักงานเป็นอย่างดี

3.6.4 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง คำกล่าวที่ว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่นให้เหมือนกับที่ท่านปฏิบัติต่อตนเอง อาจนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความมีจริยธรรมของผู้บริหารธุรกิจได้ ผู้บริหารเองให้ความสำคัญแก่พนักงานขององค์กรและปฏิบัติต่อพนักงานเช่นเดียวกับที่ผู้บริหารเองต้องการได้รับจากองค์กร

3.6.5 ไม่ทำร้ายผู้อื่น ให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจ

3.6.6 การให้มีส่วนร่วม ผู้บริหารควรศึกษาความต้องการของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ และพยายามสนองความต้องการ โดยเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการบริหาร มิใช่เป็นฝ่ายรับคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว

3.6.7 ต้องถือเป็นที่หรือความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม ผู้บริหารมีความรับผิดชอบหรือหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามหรือทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าตนสามารถทำได้หรือมีทรัพยากรที่ทำได้ เพื่อให้เกิดผลดีแก่องค์กร ผู้เกี่ยวข้อง สังคมโดยรวม หรือสภาพแวดล้อม

3.7 จริยธรรมนักธุรกิจ: บทบาทของนักธุรกิจด้านจริยธรรม

นักธุรกิจเป็นอาชีพที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น นักธุรกิจจึงจำเป็นต้องจรรยาบรรณต่ออาชีพ ทั้งทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมอาชีพ และสร้างให้เกิดการยอมรับบทบาทของตนให้เกิดขึ้นในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

ด้วยความเชื่อในผลของการกระทำที่ดีจะสามารถทำให้ทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและด้วยความเชื่อว่า นักธุรกิจสามารถช่วยให้สังคมบรรลุผลเช่นนั้นได้เท่ากับฝ่ายอื่น ๆ มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (Institutes for Management Education for

Thailand: IMET) ได้เสนอจริยธรรมของนักธุรกิจมาเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ให้ประพฤติปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ โดยกำหนดตามบทบาทหลัก ๆ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

3.7.1 นักธุรกิจ ต่อ ลูกค้า

ลูกค้า เป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ธุรกิจดำเนินการได้ เป็นผู้ซื้อสินค้าและใช้บริการทำให้มีรายได้เพื่อการใช้จ่ายในการบริหารธุรกิจ และกำไร ตลอดจนสร้างความเจริญเติบโตในธุรกิจต่อไป ดังนั้นลูกค้าพึงได้รับการปฏิบัติต่ออย่างซื่อสัตย์ เป็นธรรม หากนักธุรกิจไม่สามารถรักษาลูกค้าของตนได้ ก็ไม่สามารถรักษาธุรกิจของตนไว้ได้เช่นกัน นักธุรกิจพึงปฏิบัติต่อลูกค้า ดังนี้

- พึงขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม มีกำไรตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับคุณภาพสินค้าและบริการ

- พึงขายสินค้าและบริการให้ถูกต้อง ตามจำนวน คุณภาพ ราคา ที่ตกลงกันและมีความรับผิดชอบตามภาระผูกพันของตน

- พึงดูแลและให้บริการแก่ลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้โอกาสเท่าเทียมกันที่จะซื้อสินค้าจะรับบริการไม่ว่าในสถานะใด เช่นในภาวะสินค้าขาดตลาด เป็นต้น

- พึงละเว้นการกระทำใด ๆ ที่จะควบคุมการตัดสินใจของลูกค้าในการซื้อหรือรับบริการ โดยใช้ความใหญ่ขององค์การของตนเป็นเครื่องต่อรอง หรือการซื้อขายโดยวิธีต่างตอบแทนกัน หรือสร้างเงื่อนไขกำหนดให้ลูกค้าต้องทำตาม

- พึงละเว้นการกระทำใด ๆ เพื่อทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นโดยไม่มีเหตุผล เช่น การกักตุนสินค้าปล่อยข่าวอันเป็นเท็จ เพื่อให้ลูกค้าหลงเชื่อต้องซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าในสภาพที่เหมาะสมหรือไม่จำเป็น

- พึงปฏิบัติต่อลูกค้า และให้บริการอย่างมีน้ำใจไมตรี มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน

3.7.2 นักธุรกิจ ต่อ คู่แข่งขัน

การแข่งขันจะกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริโภค การมีคู่แข่งทำให้นักธุรกิจพยายามทำให้ธุรกิจของตนเจริญก้าวหน้าได้เร็วกว่าเดิม ทำให้เกิดการตื่นตัว ปรับเปลี่ยนการผลิต การเสนอ และปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ ลดค่าใช้จ่ายเพื่อการแข่งขัน คู่แข่งขันจึงจำเป็นในการพัฒนาธุรกิจ และการแข่งขันเป็นสิ่งพิสูจน์ความสามารถ การแข่งขันเป็นการสร้างสรรค์ มิใช่เป็นการทำลายล้างซึ่งกัน และกันนักธุรกิจจึงควรปฏิบัติต่อคู่แข่ง ดังนี้

- พึงละเว้นจากการกลั่นแกล้ง ใสร้ายป้ายสี ทับถม ไม่ว่าจะโดยทางตรงทางอ้อม หรือด้วยการข่มขู่และกีดกัน จะทำให้คู่แข่งเสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การขายตัดราคา การทุ่มเทสินค้าเข้าตลาด การแย่งขาย เมื่อลูกค้าได้ตกลงใจที่จะซื้อจากคู่แข่งแน่นอนแล้ว การเอาข้อมูลของคู่แข่งมาโดยมิชอบ เป็นต้น

- พึงให้ความร่วมมือในการแข่งขัน เพื่อสร้างสถานะตลาดที่ดี เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือสร้างสรรค์สินค้า หรือบริการใหม่ ๆ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์สูงสุด โดยการวางแผนร่วมกันป้องกันการขาดแคลน และการหาแหล่งชดเชยหรือการหาวัสดุอื่นชดเชย เช่น ป่าไม้ แหล่งแร่ การประมง เป็นต้น

3.7.3 นักธุรกิจ ต่อ หน่วยราชการ

หน่วยราชการ เป็นหน่วยของสังคมหน่วยหนึ่งที่ทุกคนในชุมชนต้องมีการติดต่อในแง่ของรัฐกับพลเมืองของรัฐ หน่วยราชการเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารของรัฐต่อประชาชน เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุขภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย เป็นการปกป้องผู้อ่อนแอจากผู้มีกำลัง เป็นการป้องกันการใช้กำลังในทางมิชอบด้วยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจบริหารเป็นธรรมดาที่บุคคลในชุมชนจะรู้สึกต่อต้าน และไม่ยอมรับในเบื้องต้น หากผู้ใช้อำนาจบริหารนั้นมิได้ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือ นักธุรกิจเองมักจะมีปัญหาเสมอเมื่อต้องติดต่อกับหน่วยราชการ ซึ่งบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นก็เนื่องจากความไม่เข้าใจในลักษณะการทำงานของมันและกัน บางครั้งนักธุรกิจเองก็ไม่เข้าใจหลักการ และเหตุผลของรัฐ หรืออาจเป็นว่านักธุรกิจเองมีความรู้เฉพาะในเรื่องของตน ไม่ได้มองเห็นภาพรวมทั้งหมด ดังที่ข้อมูลราชการมีอยู่ และบ่อยครั้งปัญหาที่เกิดจากบุคคลผู้ปฏิบัติราชการหรือข้าราชการผู้ใช้อำนาจรัฐนั้น ได้ใช้อำนาจที่ตนได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ซึ่งถือเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลมิใช่รัฐ และบุคคลย่อมถูกเพิกถอนจากการใช้อำนาจนั้นได้ หากใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้อง นักธุรกิจย่อมไม่ถือว่าข้าราชการกับรัฐเป็นสิ่งเดียวกัน เมื่อนักธุรกิจทุกคนมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อหน่วยราชการ ก็จะสามารถใช้หลักของจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจกับหน่วยราชการได้โดยง่าย ไม่เกิดความลำบากใจ และเดือดร้อนต่อตัวของนักธุรกิจและต่อธุรกิจของตนเอง นักธุรกิจจึงควรปฏิบัติต่อหน่วยราชการ ดังนี้

- พึงทำธุรกิจกับหน่วยราชการอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นธรรม มีธรรมาศัยไมตรีประหนึ่งลูกค้าทั่วไป

- พึงปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายในการทำธุรกิจ ทำบัญชี เสียภาษีให้รัฐอย่างถูกต้องตรงตามลักษณะของธุรกิจ ไม่เปิดโอกาสให้ข้าราชการประพฤติมิชอบในธุรกิจของตน

- พึงละเว้นจากการคิดสินบน จ้างวานข้าราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนในการประกอบธุรกิจใดๆ แม้ว่าธุรกิจนั้นจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม

- พึงละเว้นการให้ความร่วมมือ สนับสนุนการกระทำของข้าราชการที่มีเจตนาทำการทุจริต ไม่ว่าในทางใดๆ แม้จะไม่เกี่ยวข้องเสียหายต่อธุรกิจของตนเองก็ตาม

- พึงละเว้นจากการให้ของขวัญ หรือของกำนัลใดๆ แก่ข้าราชการ เว้นแต่จะเป็นสิ่งของเล็กน้อยที่คนส่วนใหญ่ให้กันตามประเพณีนิยม พึงระลึกว่าการแสดงไมตรีจิตต่อข้าราชการนั้นเพียงการให้ความร่วมมือ การปฏิบัติตามกฎหมาย และการน้ำใจต่อกัน ย่อมเป็นการเหมาะสมและเพียงพอแล้ว

- พึงให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการในการทำตามหน้าที่พลเมืองที่ดี ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สังคม และชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้รวมถึงการเสียสละเวลา สิ่งของและปัจจัยต่าง ๆ ตามที่เหมาะสม

- พึงมีทัศนคติที่ถูกต้องและมีความเชื่อถือต่อหน่วยราชการเป็นเบื้องต้น ไม่มีอคติหรือไม่พยายามหลีกเลี่ยงที่จะติดต่อด้วย พึงเชื่อว่านักธุรกิจสามารถร่วมมือกับราชการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ รวมทั้งป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

3.7.4 นักธุรกิจ ต่อ พนักงาน ลูกจ้าง

พนักงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบธุรกิจ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของธุรกิจ การมีพนักงานที่ดี ใฝ่งาน มีความซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง จะทำให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในผลงาน ทำให้นักธุรกิจมีภาระในการแก้ไขปัญหาอันน้อยลง และสามารถปฏิบัติงานด้านอื่นได้มากขึ้น นักธุรกิจที่ดีจะต้องศึกษาและมีความรู้ว่าจะบริหารพนักงานให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพได้นานที่สุดได้อย่างไร นักธุรกิจจึงพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง โดยยึดหลักดังต่อไปนี้

- พึงให้ค่าจ้าง และผลตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ และลักษณะงาน รวมทั้งการให้รางวัลเมื่อธุรกิจมีกำไรมากขึ้นหรือธุรกิจดีขึ้น

- พึงเอาใจใส่ในสวัสดิการ สถานที่ทำงาน สภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ของพนักงานให้ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัยและจัดหาเครื่องป้องกันภัยอันอาจเกิดในการทำงาน รวมทั้งดูแลสุขภาพของพนักงานให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานด้วย

- พึงพัฒนาให้ความรู้ เพื่อเพิ่มความชำนาญ และประสบการณ์ของพนักงาน ด้วยการให้การฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในงานที่เขาทำเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงานสำหรับธุรกิจโดยตรง

- พึงให้ความเป็นธรรมในการปกครองและพิจารณาตอบแทน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้โอกาสในการแสดงความสามารถเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้สามารถออกความคิดเห็นได้โดยเสรี

- พึ่งศึกษาและทำความเข้าใจกับลักษณะนิสัยใจคอ รวมทั้งความถนัดของพนักงานแต่ละคนซึ่งทำให้รู้ว่าใครเหมาะกับงานประเภทใด และจะอย่างไรให้เขาทำงานดีที่สุดและพอใจกับงานที่เขาทำเพราะงานกับคนที่เหมาะสมกันย่อมมีผลงานดีกว่าเสมอ
- พึ่งเคารพสิทธิส่วนบุคคลและความสามารถของพนักงาน และเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวไว้อย่างดี ไม่แจกจ่ายหรือเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต
- พึ่งให้ความเชื่อถือไว้วางใจ มอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ให้ความยอมรับในฐานะที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน
- พึ่งให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอ หรือเมื่อเห็นว่าจำเป็นทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวตามความเหมาะสม
- พึ่งสนับสนุนให้พนักงานได้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี มีโอกาสทำประโยชน์ต่อสังคม

3.7.5 นักธุรกิจ ต่อ สังคม

สังคม เกิดจากการที่มีคนมาอยู่ร่วมกัน โดยที่แต่ละคนมีหน้าที่ สิทธิและเสรีภาพในฐานะที่เป็นพลเมืองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย เนื่องจากคนในสังคม และบุคคลมีความแตกต่างกันโดยสถานะ อาชีพ ศาสนา เชื้อชาติ และความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ การที่ทุกคนที่มีความแตกต่างกันเหล่านั้นจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และพอใจในสภาพความเป็นอยู่ตามสภาวะของตนนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคม ช่วยกันสร้างสรรค์สภาพแวดล้อม สภาพธรรมชาติ พัฒนาอนามัยสังคม ทั้งทางวัตถุและจิตใจ มีการรับ การให้อย่างสมดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนอยู่นอกเหนือจากขอบเขตการบังคับของกฎหมายทั้งสิ้น

โดยที่นักธุรกิจเป็นสมาชิกของสังคม มีสังคมเป็นฐานการประกอบธุรกิจของตน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของสังคมย่อมกระทบต่อธุรกิจได้ นักธุรกิจจึงควรถือเป็นความรับผิดชอบในอันที่จะมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โดยมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- พึ่งละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อม ทั้งความเสื่อมของจิตใจและความเสื่อมทางศีลธรรม อันส่งผลให้คนในสังคมขาดคุณภาพ และสร้างค่านิยมที่ผิด เช่น การเปิดแหล่งอบายมุข แหล่งการพนัน การค้าประเวณี การสนับสนุน และจัดการเพื่อให้เกิดธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่สนับสนุนให้เกิดการทำผิดกฎหมาย เช่น การรับซื้อของโจร รับซื้อไม้เถื่อนเพื่อทำเฟอร์นิเจอร์ขาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งบั่นทอนศีลธรรมและความเจริญของสังคมทั้งสิ้น
- พึ่งละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทำไร่เลื่อนลอย การทำลายหน้าดินโดยขาดหลักวิชาการ การค้าสัตว์และ

ของป่า การทำลายต้นน้ำลำธาร การรुकี้ทางน้ำสาธารณะ หรือที่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ส่วนตน เท่านั้น

- พึ่งดูแลเอาใจใส่การประกอบกิจการของตน ป้องกันมิให้เป็นต้นเหตุก่อมลภาวะให้สิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น การจัดระบบระบายน้ำทิ้ง การป้องกันน้ำเสียที่จะไหลสู่แม่น้ำลำคลอง การป้องกันเรื่องเสียงและกลิ่น การเก็บรักษา ขนส่งวัสดุมีพิษ และวัตถุระเบิดให้เป็นไปตามมาตรการรักษาความปลอดภัย การระมัดระวังในการใช้ภาชนะบรรจุสารปนเปื้อน รวมทั้งระบบป้องกันอัคคีภัย อันเป็นการป้องกันภัยให้ชุมชนได้

- พึ่งให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น หรือธุรกิจอื่น ไม่ลอกเลียนความคิด การผลิตลอกเลียนของต้นแบบของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต

- พึ่งให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชนเพื่อสร้างสรรค์สังคม โดยการสละเวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์ตามความเหมาะสมของตน

- ในการดำเนินธุรกิจ นักธุรกิจพึงให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานแก่คนในชุมชน ให้สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนนั้น ๆ อันจะสามารถทำให้ธุรกิจก้าวหน้าและยังทำให้สังคมมีคนที่มีความรู้ มีรายได้ และพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

3.8 หลักจริยธรรม

การทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีหรือการทำความดีตามหลักจริยธรรมมีอยู่ 2 ระดับ คือ การคิดดีกับการปฏิบัติดี กล่าวคือ

การคิดดีหรือการคิดชอบ เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่มีอยู่ในจิตใจ การคิดที่จะทำความดี แม้ว่ายังไม่ปฏิบัติการกันนับได้ว่ามีคุณธรรม ดังนั้นการคิดดีหรือคิดชอบจึงเป็นจริยธรรมในชั้นความคิด ซึ่งความคิดดีนั้นเป็นความคิดที่จะทำความดีโดยปราศจากความโลภ การไม่เคียดแค้น และการไม่เบียดเบียน

การปฏิบัติดีหรือการปฏิบัติชอบ เป็นคุณธรรมที่แสดงออกภายนอก ซึ่งโดยทั่วไปการแสดงออกที่ดีงามทางสังคม ผู้แสดงออกจะต้องมีคุณธรรมที่ลึกซึ้งในจิตใจเป็นพื้นฐาน จึงจะเป็นไปโดยจริงใจ บริสุทธิ์ เป็นของแท้ และยั่งยืน จึงจะเรียกได้ว่ามีจริยธรรมในชั้นปฏิบัติการ

โดยสรุปแล้วจริยธรรมจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลหนึ่งอย่างมีคุณธรรม และหลักจริยธรรมในการบริหารธุรกิจ จึงมีความหมายว่าผู้บริหารธุรกิจจะต้องประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณธรรม ซึ่งตรงต่อตนเอง และต่อสังคม

สำหรับจริยธรรมของผู้บริหาร จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารพึงยึดถือ นำมาประพฤติและปฏิบัติตามที่กลุ่มกำหนดขึ้น เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น ๆ ดังจะเห็นจากข้อกำหนดของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ตั้งแต่อาชีพนักธุรกิจ และผู้บริหาร เป็นต้น

3.8.1 คุณธรรมสำหรับนักบริหาร

บุคคลที่มีคุณธรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยปัญญา คือ ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยการมีเหตุผลเสมอ ด้วยเหตุนี้ปัญญาจึงเป็นรากฐานของคุณธรรมทั้งหมด นอกจากนี้ผู้ที่มีคุณธรรมจะต้องมีความกล้าหาญ เป็นคุณธรรมที่จำเป็นในการป้องกันชีวิตของเราให้หลุดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย และความกล้าหาญมักจะควบคู่ไปกับความรู้จักประมาณตน หมายถึง รู้จักหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่จะทำให้ชั่วช้า ตกต่ำ ทำให้มีวินัย รักความยุติธรรม ไม่ลำเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ถ้าหากขาดความยุติธรรมแล้วจะทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนาของผู้ใด

3.8.2 หลักธรรมสำหรับการดำรงชีวิตในการปกครอง

หมายถึง หลักปฏิบัติที่นำมาช่วยบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตในด้านปกครองได้ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในด้านการดำเนินชีวิตของนักปกครองผู้บริหาร นักการเมือง และบุคคล โดยทั่วไป ได้แก่

3.8.2.1 อธิปไตย 3 พระพุทธเจ้าทรงแสดงความหมายของอธิปไตย 3 ข้อ ดังนี้

- อัตตาธิปไตย (ความมีตนเป็นใหญ่) หมายถึง การถือตนเป็นใหญ่ คือ การถือเอาตนเอง ฐานะ ศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของตนเป็นใหญ่ จะทำการใดๆ รับผิดชอบแต่ผู้เดียว ผู้ที่ประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้าในชีวิต เพราะมีความมุ่งมั่นเอน้าว้นชั่ว ทำดีเพราะเคารพตนเอง เพื่อศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของตน

- โลกาธิปไตย (ความมีโลกเป็นใหญ่) หมายถึง การถือโลกเป็นใหญ่ คือ การฟังความคิดเห็นของชุมชน หรือความนิยมของชุมชน ผู้ที่จะทำการงานใดได้สำเร็จ มีความเจริญก้าวหน้าจะต้องเอาใจ และฟังเสียงของชุมชน ด้วยความเคารพความคิดเห็นของเสียงส่วนใหญ่

- ธรรมาธิปไตย (ความมีธรรมเป็นใหญ่) หมายถึง ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ยึดระเบียบแบบแผนกฎหมาย ความจริง ความถูกต้อง เป็นสิ่งสำคัญต่อการกระทำกิจการงาน ผู้ที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในหน้าที่การงานใดจะต้องหมั่นศึกษาไตร่ตรอง ตรวจสอบตามความถูกต้องเหมาะสม ด้วยความเป็นธรรมโดยปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และศีลธรรมอันดี

สรุปอธิปไตย 3 เป็นหลักธรรมที่ทำให้บุคคลได้รู้จักพิจารณานำมาใช้ในการปกครองหรือบริการกิจการงานทั้งปวง โดยใช้หลักธรรม และหลักปฏิบัติที่ถูกต้องด้วยการเคารพทั้งตนเองเสียงคนหมู่มาก และหลักปฏิบัติสากลที่ถูกต้อง

3.8.2.2 ทศพิธราชธรรม 10

ทศพิธราชธรรม แปลตามศัพท์ว่า ธรรมของพระราชา 10 ประการ เป็นหลักธรรม เหมาะสำหรับผู้เป็นผู้นำ นักปกครอง นักการเมือง พึงปฏิบัติโดยเที่ยงธรรม เพื่อความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แก่

- ทาน การให้ ได้แก่ การใช้วัตถุสิ่งของให้กำลังกายช่วยทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้วาจาช่วยพูดแนะนำในทางที่ดี ให้ความคิด หรือปัญญา ช่วยคิดและให้ความรู้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมไปถึงถึงความเป็นคนมีใจกว้าง ไม่เห็นแก่ตัว เป็นนักเสียสละทรัพย์สินสมบัติของตนเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาราษฎร์ทั่วไป ทานมี 3 ลักษณะ คือ วัตถุทาน เป็นการให้ทานด้วยสิ่งของต่างๆ ธรรมทาน เป็นการให้ความรู้ เช่น จัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับพนักงาน และอภัยทาน คือการรู้จักให้อภัย ไม่ถือโกรธ หรืออาฆาตมาดร้าย

- ศิล ความประพฤติดีงาม ได้แก่ การสำรวมกิริยามารยาท วาจาให้เรียบร้อย ประกอบการสุจริตและยุติธรรม รักษาเกียรติคุณของตนให้มั่นคง วางตนให้เป็นที่เคารพนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา และประชาราษฎร์ มิให้มีข้อครหาขึ้นท้าวว่าเป็นคนไม่มีศีล ไม่มีธรรม

- ปริจจาคะ การเสียสละ ได้แก่ การยอมเสียสละความสุขสำราญส่วนตัว ไม่เห็นแก่ความสุขอันเกิดจากลาภ คือ ทรัพย์สินเงินทองที่ได้มา และจากยศ หรือตำแหน่งหน้าที่การงาน แม้กระทั่งคำสั่งรเสริญเยินยอและยอมเสียสละได้แม้แต่ชีวิตของตนเอง เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และเพื่อเห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

- อาชชวะ ความเป็นผู้มีอัธยาศัยซื่อตรง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต และเที่ยงธรรม มีความจริงใจ ไม่ประพฤติหลอกลวงผู้ใต้บังคับบัญชา และประชาราษฎร์โดยส่วนรวม

- มัททวะ ความอ่อนโยน ได้แก่ ความเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ไม่หยาบคาย ไม่แข็งกระด้าง ไม่ถือตัว มีกิริยาสุภาพอ่อนโยนละมุนละไม มีวาจาไพเราะน่านำเคารพ ก่อให้เกิดความยำเกรง และความจงรักภักดีของผู้ใต้บังคับบัญชา และประชาราษฎร์โดยทั่วไป

- ตบะ ความเพียร ได้แก่ ความเป็นผู้มีความขยันขันแข็ง ไม่เกียจคร้าน กระทำหน้าที่ของตน รู้จักข่มจิตข่มใจ อดกลั่นต่อความทุกข์ทรมานอันเกิดจากกิเลส และความอยากที่เข้ามาครอบงำจิตใจที่ก่อให้เกิดความหลงใหลมัวเมา รู้จักทำจิตใจให้มั่นคง ไม่หวั่นไหวในทุกสถานการณ์

- อักโกธะ ความไม่โกรธ ได้แก่ มีกิริยาดีงาม ไม่ฉุนเฉียว ไม่แสดงกิริยาแห่งความโกรธ หรือลุอำนาจแห่งโทสะให้ปรากฏ ไม่มีความพยายามมุ่งร้ายต่อคนอื่น มีอัธยาศัยประกอบด้วย

เมตตา ถึงแม้จะมีเหตุผลที่ทำให้เกิดความขัดใจและมีความขุ่นเคือง และเกิดความโกรธขึ้นก็ต้อง
ระงับได้

- อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ การไม่ทรمان การก่อความทุกข์ยากแก่ผู้อื่น
และสัตว์อื่น โดยไม่บีบบังคับ ไม่กดขี่กะเกณฑ์แรงงาน และชู้ตริคภาษีราษฎรจนเกินขนาด ไม่
เบียดเบียนผู้ใดให้เดือดร้อน ปกครองผู้อื่นด้วยความเมตตากรุณา ดังบิดาปกครองบุตร

- ชันติ ความอดทน ได้แก่ ความอดทนต่อความลำบากตรากตรำในการปฏิบัติ
หน้าที่การงาน ถึงจะเหนื่อยหน่ายเพียงไรก็ไม่ท้อถอย มีน้ำอดน้ำทนต่อทุกขเวทนา อดทนต่อถ้อยคำ
ที่มีผู้กล่าวขู่ไม่พอใจ อดคลั่งรักษาอาการทางกาย ทางวาจา และทางใจให้สงบเรียบร้อยเป็นปกติ
ในทุกสถานการณ์

- อวิโรธนะ ความไม่คลาดจากธรรม ได้แก่ การไม่ทำผิดจากทำนองคลองธรรม ตั้ง
มั่นอยู่ในธรรมที่เป็นความยุติธรรม ยกย่องคนที่ควรยกย่อง ลงโทษต่อบุคคลที่ควรลงโทษ ตั้งมั่นอยู่
ในธรรมที่เป็นส่วนนิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียม
ประเพณีอันดีงาม และไม่กระทำการใดๆ ด้วยอำนาจแห่งอคติ 4 ประการ

สรุปได้ว่า หลักธรรมในหัวข้อนี้ทำให้ผู้นำเกิดความรับผิดชอบ ความเมตตา ความ
เสียสละเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นที่เคารพของบุคคลทั่วไป และประสบผลสำเร็จในการ
ปกครองกิจการงาน ทั้งปวง

3.8.2.3 พรหมวิหาร 4

พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหม เป็นหลักธรรมสำหรับ
ทุกคนที่จะช่วยให้การดำรงชีวิตมีความสุข หลักธรรมนี้มี 4 ประการ ได้แก่

- เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข อาจจะเป็นความสุขทางกายหรือ
ทางวาจา เช่น การจูงคนตาบอดเดินข้ามถนน การพุดจาไพเราะอ่อนหวาน การไม่คิดร้ายผู้อื่น ปรับ
ความคิดของเราให้สอดคล้องกับผู้อื่น

- กรุณา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือสิ่งที่เข้าเบียดเบียนให้
เกิดความไม่สบายกาย และไม่สบายใจ

- มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี “ดี” ในที่นี้หมายถึงการมีความสุข หรือมีความ
เจริญก้าวหน้า เช่น เห็นเพื่อนเรียนดี ก็แสดงความยินดีกับเพื่อน

- อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉย หรือการวางใจเป็นกลางปราศจากอคติ เช่น เรา
ทราบว่าเพื่อนสอบตกก็ไม่ควรแสดงความดีใจหรือเสียใจ เพราะเพื่อนคนนั้นทำตัวเอง ถ้าเขามีความ
ขยัน ก็คงไม่สอบตก ดังนั้นเราจึงควรช่วยเหลือเขาโดยการกวดวิชา หรือให้คำแนะนำในการเรียน
เป็นต้น

สรุปพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมจะช่วยให้เกิดการผูกมิตร การพิจารณาชีวิตอย่างมีเหตุผล การมีจิตใจเอื้ออารีต่อกัน ซึ่งมีผลทำให้สังคมทุกระดับมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า มีสันติสุข และความยุติธรรม

3.8.2.4 หิริ-โอตตปปะ

เป็นธรรมที่ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อสังคม ซึ่งถือเป็นธรรมที่คุ้มครองโลก (โลกपालธรรม)

- หิริ หมายถึง ความละอายต่อบาป ต่อความชั่วความไม่ดี โดยละอายในใจตนเอง ไม่กล้าทำไม่ดี เพราะกลัวว่าการกระทำนั้นๆ จะทำให้เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อน และเกิดความเสียหาย การที่บุคคลละอายต่อการทำชั่ว เพราะมีความละอายแก่ใจตนเอง มีความสำนึกตัวว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งชั่ว ไม่ควรทำแม้จะมีโอกาสทำได้ก็ตาม บุคคลที่มีความรู้สึกภายในยับยั้งไว้ มิใช่เพราะกลัวคนอื่นเห็น แต่มีมโนธรรมประจำใจที่จะไม่กระทำ

- โอตตปปะ หมายถึง การเกรงกลัวต่อความชั่ว กลัวบาป การที่บุคคลเกรงกลัวต่อความชั่ว ไม่ยอมทำผิดทั้งต่อหน้า และลับหลังคนอื่น เป็นเพราะว่ากลัวบาป กลัวว่าจะได้รับผลจากบาปที่ทำ ทั้งทางกายและทางใจ

สรุปได้ว่าผู้ที่ละอาย และเกรงกลัวต่อความชั่ว คือผู้ที่เคารพตนเอง เพราะจิตสำนึกทางศีลธรรม และรู้จักหักห้ามใจตนเอง

3.8.2.5 ขันติ โสรจจะ

ขันติ แปลว่า ความอดทน ความอดทนมี 3 แบบ คือ ทนลำบาก ได้แก่ อดทนต่อความเจ็บไข้ทางกาย ทนตรากตรำ ได้แก่ อดทนต่อการเรียน การทำงานที่ต้องใช้เวลาและความมานะบากบั่น และทนเจ็บใจ ได้แก่ อดทนต่อสิ่งที่มาเร้าความโกรธ

โสรัจจะ แปลว่า ความสงบเสงี่ยม อหยาศัยยาม รักความประณีต คือ การรักษาสิหน้าท่าทางให้เป็นปกติ ไม่แสดงอาการโกรธให้ปรากฏ ขันติ และโสรัจจะเป็นธรรมที่อยู่คู่กัน กล่าวคือ เมื่อมีสิ่งมากระตุ้นให้เกิดความโกรธ คนเรามักจะรู้สึกโกรธ แต่ถ้ามีขันติอยู่ในใจ ถึงรู้สึกโกรธไม่ได้โต้ตอบ แต่ยังปรากฏอาการทางกาย เช่น หน้าแดง ตัวสั่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีเฉพาะขันติ แต่ยังขาดโสรัจจะ ถ้ามีขันติ และโสรัจจะแล้วอาการผิดปกติกายจะไม่ปรากฏ

ผู้มีธรรมทั้ง 2 ประการนี้ ย่อมงดงามภายใน มีอหยาศัยดี มีกายวาจาเรียบร้อย สุภาพอ่อนหวาน เป็นธรรมที่ทำให้เกิดความงดงามทางจิตใจ จะไปในที่ใดก็ไม่มีการรังเกียจ

3.8.2.6. สปัปฺริสธรรม 7

สปัปฺริสธรรม 7 หมายถึง ธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตว์บุรุษ หรือเป็นคนดี 7 ประการ

- การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญา) คือ มีจิตใจใคร่ครวญขบคิดให้รู้จักกฎเกณฑ์ของชีวิตของสังขม และรูปการต่างๆ เป็นคนมีเหตุมีผล รู้ว่าสิ่งใดเกิดขึ้นเพราะเหตุใด และน่าจะมีผลอย่างไรต่อไป รู้ และตระหนักในหน้าที่ที่ตนควรรับผิดชอบ รู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไร โดยใช้หลักการใด เมื่อรู้แล้วจะได้เป็นคนมีแนวคิด มีความเข้าใจในสาระอันแท้จริงของสิ่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารที่มีธรรมในข้อนี้ จะรู้จักหน้าตาความรับผิดชอบของตนเอง รู้ว่าควรทำอะไร และใช้หลักการใด

- การรู้จักผล (อัตถัญญา) คนเราเมื่อคิดจะทำอะไร ก็ควรรู้จักมุ่งหมายของตัวเอง และรู้ว่าเมื่อทำไปแล้วจะเกิดผลอย่างไร เกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร นอกจากจะรู้ความมุ่งหมายของตัวเองแล้วจะต้องค้นให้พบด้วยว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวเหมาะสมกับตัวเองหรือไม่ ผู้บริหารที่มีธรรมในข้อนี้ จะรู้จักมุ่งหมายของตัวเองในการทำธุรกิจ สามารถกำหนดเป้าหมายของธุรกิจได้

- การรู้จักตน (อัตตัญญา) หมายถึง การรู้จักตัวตนของตนเองว่า มีฐานะอย่างไร มีความชอบ ความสามารถ ความถนัด ความใฝ่ฝัน ศักยภาพ มากน้อยเพียงใด ผู้บริหารที่มีคุณธรรมในข้อนี้ จะรู้จักศักยภาพ และสมรรถนะของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดที่ไม่เก่ง ขาดทักษะ จะได้หาความรู้เพิ่มเติม

- รู้จักประมาณ (มัตตัญญา) คำว่า ประมาณ หมายถึง ความพอดี พอเหมาะ พอควร การรู้จักประมาณ คือการรู้จักทำทุกสิ่งทุกอย่าง หรือดำเนินชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม ผู้บริหารที่มีธรรมในข้อนี้จะรู้ว่าว่ามีทุนอยู่เท่าใด และรู้ว่าธุรกิจที่จะทำนั้นตัวเองมีความสามารถและเงินทุนเพียงพอหรือไม่ จะไม่ทำการใดๆ ที่ใหญ่เกินตัว หรือขาดความรู้ความสามารถ

- การรู้จักกาล (กาลัญญา) คือ การรู้เวลา เวลาที่เหมาะสมในการทำกิจต่าง ๆ รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องกับกาลเทศะ ผู้บริหารที่มีธรรมในข้อนี้ รู้ว่าเวลาใดควรลงทุน เวลาใดควรขยายกิจการ เวลาใดควรหยุดกิจการ เพื่อมิให้เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง

- การรู้จักชุมชน (ปริสัจญญา) คือ การรู้จักชุมชน นั้นว่ามีลักษณะอย่างไร ไม่สนใจแต่ตัวเอง แต่ต้องคิดถึงผู้อื่นอีกมากที่อาศัยในชุมชนหรือถิ่นนั้นด้วย เพื่อจะได้คิดและกระทำตัวให้ถูกต้อง ให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น เป็นการให้ความเคารพ ให้เกียรติ ไม่ทำตัวผิดธรรมเนียมประเพณี ผู้บริหารที่มีธรรมในข้อนี้จะเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมนั้นๆ เพราะผู้บริหารจะมีจิตสำนึกที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

การรู้จักบุคคล (บุคคัลัญญา) คือ การรู้จักลักษณะของบุคคลว่า มีเจตคติ มีความรู้ มีคุณธรรม มีความสามารถ ความถนัดอย่างไร เพื่อจะได้ปฏิบัติกับเขาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถเลือกใช้คนให้ตรงกับความถนัดของเขาเพื่อคุณประโยชน์ของกิจการ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะการคิด และการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการใช้เครื่องมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังรายละเอียดนี้

มีผู้ได้ศึกษาความคิด ทักษะการคิดของมนุษย์ ดังงานของ อูยณีย์ (2544) ได้ให้ความหมายของ ความคิดระดับสูง (High Order Thinking Skill) ว่าเป็นคุณลักษณะทางความคิดของมนุษย์ที่ใช้กลยุทธ์ทางความคิดที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง สร้างสรรค์มีหลักเกณฑ์ที่ต้องอาศัยคุณภาพความคิดขั้นสูง ในการประมวลองค์ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ โดยอาจใช้วิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแบบมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดแบบอภิปัญญา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่คำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยอาจใช้ทักษะความคิดหลายๆ ด้านประกอบกัน หรืออาจเน้นทักษะความคิดด้านใดด้านหนึ่งมากกว่าทักษะทางความคิดด้านอื่นซึ่งแล้วแต่เงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่จะต้องใช้กลยุทธ์ทางความคิดด้านใดไปใช้ โดยมีใช่เป็นคุณภาพทางความคิดที่ได้มาจากการจำ เท่านั้น ความคิดระดับสูงที่ใช้ในการฝึกฝนความคิดในปัจจุบันมักจะเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความคิด ดังต่อไปนี้คือ การคิดอย่างมีคิด วิจารณ์ (Critical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) การคิดแบบอภิปัญญา (Metacognition) การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) การตัดสินใจ (Decision Making) การคิดแบบญาณปัญญา (Intuitive Thinking) การคิดในด้านดี (Positive Thinking) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจการคิดระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

การศึกษาการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา พบได้จากงานของ ปณิศา วรรณพิรุณ และปรัชญนันท์ นิลสุข (2554) ศึกษาผลของการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานใช้เครื่องมือทางปัญญามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานใช้เครื่องมือทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ของตนเอง ผู้เรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนได้ดีขึ้น กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผังทางปัญญา (Cognitive Map) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยบันทึกความคิดเพื่อให้เห็นภาพความคิดที่หลากหลายมุมมอง ที่กว้างและชัดเจนการการบันทึกที่ยังไม่จัดระเบียบความคิดใดๆ แผนผังทางปัญญาเป็นรูปจำลองที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของมโนภาพที่สัมพันธ์กัน เพื่อใช้ในการเรียนรู้ การระดมสมอง การจดจำข้อมูล การจินตนาการ และการแก้ปัญหา และแผนผังทางปัญญาเป็นเป็นตัวช่วยความจดจำระยะยาว (Mnemonic Technique) คือการนำความรู้ใหม่ไปผูกโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาสมองซีกขวาโดยการจินตนาการ ในส่วนของ การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)

เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้นไปกว่าการรู้และความเข้าใจสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการใช้เครื่องมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นริรัตน์ สร้อยศรี (2554) ได้ศึกษาความหมายและกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิดหรือกระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และประเมินเกี่ยวกับข้อมูล หรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ โดยใช้ความรู้ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการสำรวจหลักฐานอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งในการพิจารณากระบวนการคิดวิจารณ์นั้นสามารถทำได้โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์ และส่วนประกอบของการคิดวิจารณ์ ลำดับขั้นของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติได้ 5 ขั้นตอน อันได้แก่ หนึ่ง การเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่ไม่คาดหวัง (Trigger event) เมื่อสมมติฐานที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้น ไม่สอดคล้องกับความจริงที่ประสบ ทำให้เรารับรู้ถึงความผิดปกติไปจากสิ่งที่ควรจะเป็นหรือเกิดการกระทำในทางตรงกันข้าม ก่อให้เกิดความไม่สบายใจสับสน ส่งผลให้เราเริ่มเปลี่ยนมุมมอง และเรียนรู้ที่จะคิดในเชิงโต้แย้ง สอง การประเมินสถานการณ์ (Appraisal) โดยตรวจสอบด้วยตนเองอย่างละเอียดว่าเกิดสิ่งใดขึ้นเพื่อจะประเมินค่าว่าจะตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร สามการวินิจฉัยตรวจสอบอย่างละเอียด (Exploration) เริ่มยอมรับความขัดแย้งและพยายามหาทางอธิบายความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพื่อลดความรู้สึกไม่สบายใจ อันนำไปสู่ขั้นที่สี่ ทำให้เกิดการค้นหาทางเลือกใหม่ คำตอบใหม่ แนวคิดใหม่ๆ การจัดระเบียบโลกทัศน์ใหม่เป็นต้น สี่พัฒนามุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม (Development of Alternative Perspectives) เมื่อพบว่าสิ่งที่เคยเชื่อ เคยยึดถือ ไม่สามารถเป็นจริงได้ อีกต่อไป จึงพยายามทางทางเลือกใหม่ มุมมองใหม่ และพัฒนามุมมองใหม่เหล่านั้นในทางปฏิบัติ โดยคิดว่าจะต้องดีกว่าเดิม และห้า บูรณาการวิธีคิดและพฤติกรรมใหม่ที่เกิดขึ้น (Integration) โดยคิดว่าสิ่งนั้นถูกต้อง และเหมาะสม ขั้นนี้เป็นลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลงขั้นสุดท้ายที่ทำให้เกิดโลกทัศน์ใหม่ ทัศนคติใหม่ สมมติฐานใหม่ และเริ่มเกิดความคุ้นเคยต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การใช้เครื่องมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานศึกษาของ มยุรี ทรัพย์ (2544) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในบริบทของชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้ใช้รูปแบบการสอนแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในบริบทของชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชิดารัตน์ คูหาพงศ์ (2546) ศึกษาผลของการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สังคม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่ พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าหลังได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โรงเรียนน้ำดิบวิทยาคม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน (2553) การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนน้ำดิบวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

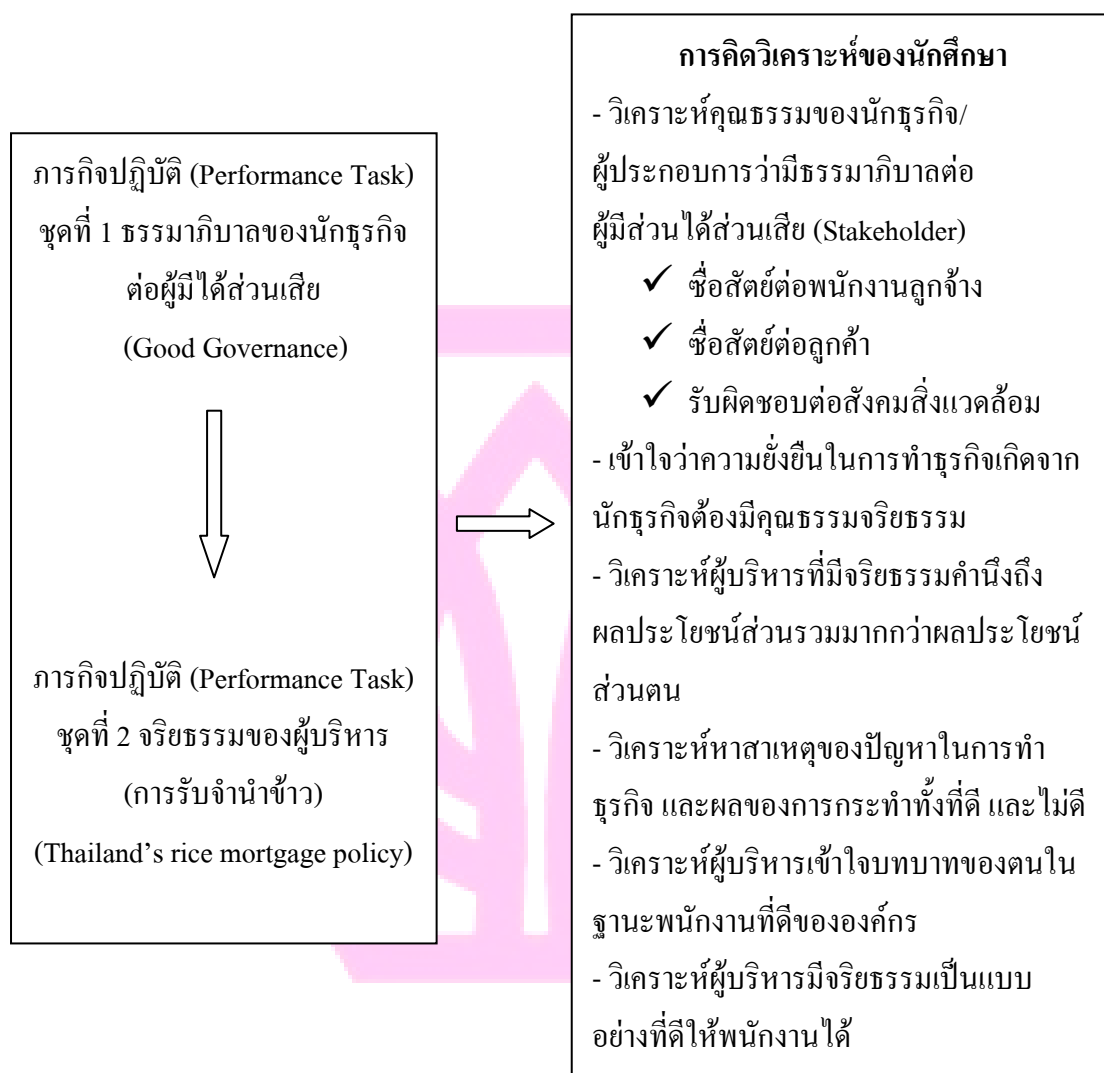
สรุปกรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทั้งด้าน พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความ เฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ความเข้าใจ (Understanding) การวิเคราะห์ (Analyzing) และการประเมินค่า (Evaluation) และ ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความ สนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลาจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียน เปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ได้แก่ การเกิดค่านิยม (Value) และ การจัดระบบ (Organize)

แนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สมควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ต้อง เป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว

ทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูง กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ) กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะพัฒนาลักษณะการคิด ทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์

จากทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูง ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาแบบทดสอบ Performance Task เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) จำนวน 2 ชุด โดยพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 และพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ใช้ในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ

ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อให้นักศึกษาใช้ความสามารถ และ เกิดทักษะการคิดกระบวนการคิด 1) การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมหรือ ความรู้ที่มีอยู่ 2) เลือกยุทธวิธีการคิดอย่างพิถีพิถัน และรอบคอบ และ 3) วางแผนกำกับหรือ ตรวจสอบ และประเมินกระบวนการคิดของตนเองรวมทั้งผลลัพธ์ และนำไปใช้ในการปรับการคิดและแผนงานของตนเอง ในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 และ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยผู้วิจัยหวังผลว่าจะได้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ จำนวน 2 ชุด และได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการวิเคราะห์ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียน วิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) จำนวน 140 คน แบ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 70 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 1/2555 จำนวน 70 คน

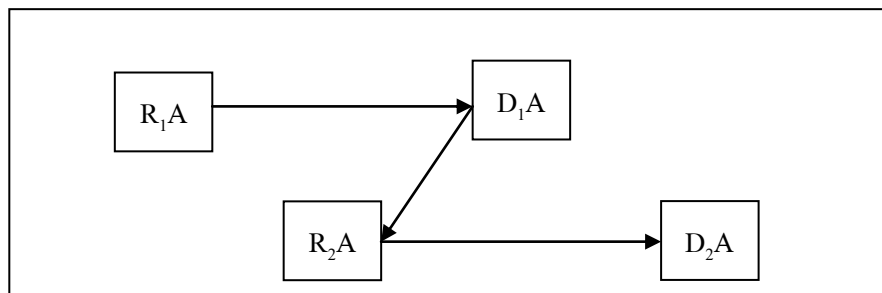
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียน วิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) จำนวน 140 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 7 คน และกลุ่มที่ 2 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) ปีการศึกษา 1/2555 จำนวน 7 คน ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามจำนวนร้อยละ 10 ของนักศึกษาในชั้นเรียน

การสุ่มตัวอย่าง สุ่มโดยเลือกแบบเจาะจงนักศึกษาที่สมัครใจ โดยอาจารย์ผู้วิจัยแจ้งรายละเอียดโครงการทำวิจัยชั้นเรียนเรื่องการศึกษา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อวิเคราะห์ความสามารถของนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) ให้นักศึกษาทราบ อาจารย์ผู้วิจัยสร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาที่เข้าร่วมจะได้ทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เป็นแบบทดสอบที่นักศึกษายังไม่เคยทำมาก่อนทำให้นักศึกษามีความสนใจมากที่จะเข้าร่วมทำ

แผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ของนักศึกษารายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) โดยมีแผนการวิจัยดังแผนภาพ

R: Research, A: Activity, D: Development

แผนภาพที่ 2 แผนการวิจัย

จากแผนภาพที่ 2 แผนการวิจัย สามารถอธิบายขั้นตอนการวิจัยได้ดังนี้
 ขั้นตอนการวิจัย มี 5 ขั้นตอน คือ

1. การสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1
2. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1
3. การนำผลมาปรับปรุง เพื่อพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
4. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
5. สรุปผลรวม

รายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. การสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1

1.1 แนวคิดการสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance)

ผู้วิจัยสอนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจคิดออกแบบว่าจะเลือกหัวข้อ/ สถานการณ์ใดที่ตรงกับเนื้อหาใดเนื้อหาของวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ และเป็นหัวข้อกลางๆ นักศึกษาเข้าใจง่าย จึงนำความรู้เรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่นักธุรกิจ/ ผู้ประกอบการต้องมีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เชื่อมโยงกับสถานการณ์ซึ่งเป็นเรื่องที่นักศึกษาสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในข่าวสารทางธุรกิจ เมื่อเลือกหัวข้อที่ตั้งเป็นประเด็นสถานการณ์แล้วผู้วิจัยไตร่ตรองว่าเหมาะสมหรือไม่ กว้างเกินไปหรือไม่ จะใช้ข้อมูลเท่าไรจึงสนับสนุน และจึงมีน้ำหนักมากพอที่จะทำให้เชื่อได้ ลักษณะข้อมูลควรเป็นอย่างไร ควรมีเอกสารให้อ่านวิเคราะห์ที่ขึ้น และเอกสารมีประเด็นสำคัญ และมีหลุมพรางแฝงอยู่

1.2 การออกแบบสถานการณ์

สถานการณ์ต้องการให้เชื่อมโยงความรู้จากวิชาจริยธรรมทางธุรกิจมาใช้ในการออกแบบ หากต้องคำนึงถึงหลุมพรางด้วยจะยาก ดังนั้น สถานการณ์ธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงไม่มีหลุมพรางในเอกสาร (task library)

การสร้างโจทย์จากเนื้อหาที่ตรงกับรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจซึ่งเห็นด้านดี และด้านไม่ดี (ถูกหรือผิด) อย่างชัดเจน โจทย์จึงง่ายไม่ซับซ้อน

การเลือกเอกสาร (task library) โดยใช้วิธีการหาจากของจริง ทั้งจากการขอข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ มีความชำนาญด้านนั้นๆ นำมาปรับแต่ง ได้แก่ ข้อมูลความคิดของทายาทธุรกิจรุ่นหนึ่ง ธุรกิจครอบครัวความอยู่รอดจากรุ่นสู่รุ่น และหาจากข่าวสารสื่อออนไลน์ ที่สนับสนุนการตอบ โจทย์การตอบคำถามได้แก่ ความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาด

ย่อม กระตุ้คำถามของพนักงานที่ถูกเอาเปรียบ และ SMEs ไทย หัวใจธรรมาภิบาลเพราะการสร้างเองยังไม่แน่ใจว่าน่าเชื่อถือหรือไม่

การตั้งคำถามมี 4 ข้อ ซึ่งไม่ยาก ก่อนข้างชัดเจน คาดว่านักศึกษาจะสามารถตอบได้โดยใช้ความรู้จากการเรียนวิชานี้

- Scenario :
1. เป็นพนักงาน ลูกจ้าง ที่ดีชื่อเสียง ไม่คดโกง
 2. เป็นนักธุรกิจ/ผู้ประกอบการที่มีธรรมาภิบาล คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholder)
 3. เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย

1.3 แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ เป็นการประเมินแบบมิตินเดียว (Holistic Rubric) ตามตารางที่ 4 แนวคำตอบ ตรวจสอบว่านักศึกษาตอบคำถามครบทุกข้อหรือไม่ เขียนตอบมีจำนวนสั้นหรือยาวเพียงใด มีจำนวนกึ่งหน้ากระดาษ และผู้วิจัยอ่านแบบทดสอบครบทุกชุดครั้งที่หนึ่งโดยยังไม่ใช้ Rubric Scores และอ่านแบบทดสอบทุกชุดครั้งที่สองโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมิตินเดียว (Holistic Rubric) ตามตารางที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนน

ตารางที่ 4 แนวคำตอบ แบบประเมินผล (Rubrics Scores) แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1

ข้อ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ข้อสรุปจากเอกสาร
1	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าในระยะยาวบริษัทของผู้ประกอบการธุรกิจที่มีเป้าหมายทางธุรกิจคือกำไรสูงสุด (ผลิตภัณฑ์ราคาสูง) ยังสามารถขายดี เพราะได้ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อย่างเท่าเทียมกัน บริษัทมีธรรมาภิบาลย่อมมีความยั่งยืน	บริษัทมีเป้าหมายทำกำไรสูงสุดโดยไม่สนใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) ในระยะสั้นบริษัทย่อมได้รับกำไรเพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนได้จากการเอาเปรียบพนักงาน สังคมและสิ่งแวดล้อม	บริษัท SMEs ที่มีธรรมาภิบาลได้รับความเชื่อถือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรักษาตลาด/ผู้บริโภคไว้ได้ ขณะเดียวกันบริษัทที่มีทายาทสืบทอดแต่บริษัทอยู่ไม่รอดก็ไม่ได้บอกว่าบริษัทนั้นไม่มีธรรมาภิบาล

ข้อ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ข้อสรุปจากเอกสาร
2	<p>แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ของนักธุรกิจที่ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อผู้ถือหุ้น พนักงานลูกจ้าง ลูกค้า คู่ค้า ชุมชน สิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และความโปร่งใส และความเสมอภาค</p>	<p>นักธุรกิจที่เลือกปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ผลประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น เอาเปรียบ/ละเลยพนักงานลูกจ้าง ลูกค้า คู่ค้า ชุมชน สิ่งแวดล้อม ย่อมได้รับผลร้ายจากการขาดคุณธรรม จริยธรรม</p>	<p>นักธุรกิจที่นึกถึงแต่ผลประโยชน์ของคนในระยะสั้น ระยะเวลายาวจะไม่ยั่งยืน บางบริษัทผิดทั้งกฎหมายและจริยธรรม</p>
3	<p>แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า บริษัทมีหลักธรรมาภิบาลทำให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองและมีกำไรเกิดจากผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงเป็นที่เชื่อถือจากลูกค้า สถาบันการเงิน สังคม และคู่ค้า</p>	<p>บริษัทครอบครัว (ทนายทธุรกิจ) มักมองว่าธุรกิจต้องลดค่าใช้จ่ายลง (ขาดคุณธรรม จริยธรรม ในการทำธุรกิจ) เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้</p>	<p>หลักฐานแสดงว่าทนายทธุรกิจกลุ่มนี้ (ไม่ใช่ทั้งหมด) ทำธุรกิจเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ มีเรื่องฟ้องร้องมากมายถึงการที่บริษัทเอาใจเอาเปรียบพนักงาน</p>
4	<p>แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นธุรกิจครอบครัว (SMEs) สามารถเป็นธุรกิจคุณธรรม และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ได้จริงในทุกสถานการณ์ และเห็นผลในระยะยาว แม้ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจก็ตาม</p>	<p>ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นธุรกิจครอบครัว (SMEs) มีทรัพยากรน้อย ต้องการเอาตัวรอดในแข่งขัน จึงไม่เห็นความจำเป็นว่าต้องเป็นธุรกิจคุณธรรมไม่มีธรรมาภิบาล</p>	<p>ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นธุรกิจครอบครัว (SMEs) สามารถเป็นธุรกิจคุณธรรม และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ยึดหลักพื้นฐานที่สำคัญ คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความโปร่งใส และความเสมอภาค ทั้งนี้ความสำเร็จของธุรกิจมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่ส่งผลกระทบด้วย</p>

ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนน แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1

เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ	คะแนน รายข้อ	เกณฑ์ คะแนน รวม 4 ข้อ	ผลการประเมินรวม
ไม่เขียนอธิบาย/เขียนตอบไม่ตรงประเด็น	0 คะแนน	-	-
อธิบายจุดแข็งได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ	1 คะแนน	0-4 คะแนน	น้อย = ไม่ผ่าน/ขาดทักษะการคิด
อธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ	2 คะแนน	5-8 คะแนน	ปานกลาง = ผ่าน/มีทักษะการคิด
เขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้อย่างถูกต้อง	3 คะแนน	9-12 คะแนน	มาก = ผ่าน/มีทักษะการคิดการเขียน

1.4 ระยะเวลาการสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 1-2 เดือนมีนาคม 2555 ตั้งแต่เกิดคำถาม หาข้อมูล เรียบเรียงเอกสาร

1.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำร่าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และแบบการให้คะแนนชุดที่ 1 เรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้ผู้เชี่ยวชาญภาคเอกชนที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น ของสมาคมธนาคารไทย จำนวน 1 คน และให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 2 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1

หลังผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจงได้นักศึกษาสมัครใจ จำนวน 7 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2/2554

การทดลองให้นักศึกษาทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 เป็นกิจกรรมนอกเหนือจากตารางเรียน ผู้วิจัยได้นัดหมายนักศึกษา ณ ห้องสมุดกลาง อาคารสี่สิบปีมหาวิทยาลัยศรีปทุม Study room เวลา 13.00 น. - 16.00 น. ให้เวลา 3 ชั่วโมง (หากนักศึกษาคนใดทำเสร็จก่อนเวลาส่งก่อนได้)

ผู้วิจัยสังเกตอาการปฏิกิริยาของนักศึกษาระหว่างทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ตั้งแต่ต้นจนจบ ถ่ายรูป จับเวลา และเมื่อนักศึกษาส่งครบทุกคน ผู้วิจัยให้นักศึกษาเขียนแสดง

ความรู้สึกระหว่างขณะทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ประกอบด้วยหัวข้อ ข้อมูลส่วนตัว/ เหตุผลที่มาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง/ ความคิดเห็นในการทำ/ ความรู้สึกที่มีต่อ Performance Task ชุดที่ 1/ ขั้นตอน และวิธีการทำ/ ระยะเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง มีความเหมาะสมเพียงใด/ ประเมินผลตนเองในการทำว่าทำได้หรือไม่/ ควรใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ลักษณะนี้กับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน หรือไม่ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การนำผลมาปรับปรุง เพื่อพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2

ก่อนการพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance) หลังจากให้นักศึกษาทำการทดสอบเมื่อปีการศึกษา 2/2554 มาให้คณาจารย์ นักวิชาการของสถาบันการศึกษาซึ่งได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักศึกษา ได้ร่วมกันวิพากษ์ ณ สถาบันคลังสมองของชาติ ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2555 ซึ่งเป็นวันประชุมติดตามการพัฒนาแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ประชานที่ประชุมคือ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งข้อเสนอแนะในการประชุมดังกล่าวพอสรุปได้ด้านล่างนี้และผู้วิจัยนำมาปรับเป็น ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2

- หัวข้อที่ตั้งประเด็นสถานการณ์จะต้องเฉพาะเจาะจง
- การตั้งโจทย์ให้เป็นเรื่องเล็กๆ อย่างกว้างเกินไป
- เอกสารประกอบ ควรมีความหลากหลายรูปแบบ เช่น สถิติ ผลงานวิจัย กราฟ ตาราง เป็นต้น ให้มีทั้งข้อมูลจริง และข้อมูลเท็จที่มีหลุมพราง
- ให้นักศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนกับเอกสารแต่ละชิ้น

3.1 การสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อจริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) เริ่มจากการออกแบบสถานการณ์มีแนวคิดในการสร้างด้วยการนำความรู้เรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารในวิชาจริยธรรมทางธุรกิจมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์การตัดสินใจของผู้บริหารองค์กรขนาดเล็กให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงของประเทศไทย ณ ปัจจุบันเรื่องนโยบายการรับจำนำข้าวของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

ใช้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองบางส่วน และหาจากข้อมูลทฤษฎีเพื่อสนับสนุนมีน้ำหนักมากพอที่จะทำให้เชื่อได้ เพื่อให้ผู้ตอบแบบประเมินคิดวิเคราะห์ ลักษณะข้อมูลควรเป็นอย่างไร ควร มีเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ)ให้อ่านวิเคราะห์ที่ขึ้น ผู้วิจัยใช้เอกสารสารสนเทศ (เอกสาร

ประกอบ) มากขึ้นเพราะรู้สึกว่าคุณที่สร้างเอง และที่นำมาจากแหล่งอื่นล้วนน่าสนใจ มีประเด็นสำคัญๆ และมีหลุมพรางแฝงอยู่ในบางเอกสาร

การออกแบบสถานการณ์ ไม่ยาก การตั้งคำถามไม่แน่ใจว่าเหมาะสมหรือไม่ จึงได้ตั้งหลายคำถาม

สถานการณ์ : ต้องการให้เชื่อมโยงความรู้โดยนำความรู้จากรายวิชามาใช้ด้วย ในการออกแบบ หากต้องคำนึงถึงหลุมพรางด้วยจะยาก แต่ในสถานการณ์ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจํานำข้าว) ได้เพิ่มหลุมพรางในบางเอกสารประกอบ

การสร้างคำถามจากเนื้อหาที่ตรงกับรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ หัวข้อจริยธรรมของผู้บริหารซึ่งผู้บริหารองค์กรต้องตัดสินใจภายใต้คุณธรรมจริยธรรม ผลประโยชน์ระยะยาว ความยั่งยืนขององค์กร หรือ เห็นแก่ผลประโยชน์ระยะสั้นขององค์กร โจทย์จึงง่ายไม่ซับซ้อน

การเลือกเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) โดยใช้วิธีการสร้างขึ้นเอง ได้แก่ ตารางการเปรียบเทียบข้อมูลงบประมาณรายจ่ายรวมการรับซื้อข้าวของบริษัทโรงสีข้าวเจ้าพระยา จำกัด ระหว่าง ปี 2548 - 2554 กราฟแสดงกำไรของบริษัทย้อนหลัง 7 ปี และหาจากของจริง ทั้งจากการทางราชการที่เผยแพร่ และหาจากข่าวสารสื่อออนไลน์ที่สนับสนุนการตอบโต้ การตอบคำถาม ได้แก่ ตารางราคาซื้อขายข้าวเปลือกนาปี ปี 2554/ 2555 ในตลาดทั่วประเทศ ณ ความชื้นไม่เกิน 15% และมาตรการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี 2554/2555 (มติ กษช. 9 ก.ย.54 และกรม.13 ก.ย.54)

การตั้งคำถามมี 5 ข้อ เป็นคำถามเชิงวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน คาดว่านักศึกษาจะสามารถตอบได้โดยใช้ความรู้จากการเรียนวิชานี้

Scenario : 1. ผู้บริหารมีจริยธรรมคํานึงถึงในการใช้อํานาจ และอิทธิพลมีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

2. ผู้บริหารเข้าใจบทบาทของตนในฐานะพนักงานที่ดีขององค์กร

3. ผู้บริหารมีจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้พนักงาน

3.2. แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ เป็นการประเมินแบบมิตินเดียว (Holistic Rubric) ตามตารางที่ 6 แนวคำตอบ ตรวจสอบว่านักศึกษาตอบคำถามครบทุกข้อหรือไม่ เขียนตอบมีจำนวนสั้นหรือยาวเพียงใด มีจำนวนที่หน้ากระดาษ และผู้วิจัยอ่านแบบทดสอบครบทุกชุดครั้งที่หนึ่งโดยยังไม่ใช้ Rubric และอ่านแบบทดสอบทุกชุดครั้งที่สองโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมิตินเดียว (Holistic Rubric) ตามตารางที่ 7 เกณฑ์การให้คะแนน

ตารางที่ 6 แนวคำตอบ แบบประเมินผล (Rubrics Scores) แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ
(Performance Task) ชุดที่ 2

ข้อ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ข้อสรุปจากเอกสาร
1	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า บริษัทมีผลกำไรดี พอสสมควรเสมอมา มีดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล	ข้อมูลแสดงการเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายรวม-การรับซื้อข้าวจำนวน 7 ปี กับกำไรของบริษัท ไม่สามารถบอกได้ชัดว่าเกิดจากการใช้งบประมาณในการรับซื้อข้าวจากเกษตรกร	บริษัทมีผลกำไรดี พอสสมควรทุกปี สัดส่วนผลกำไรไม่มี ความสัมพันธ์กับการลงทุน หรือบอกไม่ได้ว่าบางปีลงทุนมากแต่กำไรน้อยกว่าปีที่ลงทุนน้อย เพราะเหตุใด
2	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ของบริษัทในระยะสั้นจะไม่ประสบปัญหาทางการเงิน แต่ไม่มีเงินไหลเข้ามามาก กิจการพออยู่ได้ ผู้บริหารได้ดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม	บริษัทในระยะสั้นหากบริษัทไม่ซื้อสัตว์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบริษัทจะประสบปัญหาได้สินค้า(ข้าว) ค้อยคุณภาพ เสียชื่อเสียง หรือ ทำผิดกฎหมายได้	ในระยะสั้นบริษัทไม่ประสบปัญหาทางการเงิน แต่อาจมีปัญหาด้านบุคลากรที่มองว่าบริษัทไม่กล้าลงทุนเพิ่ม เสียโอกาส ในเมื่อมีโอกาสทางธุรกิจ (นโยบายรับจํานำข้าวของรัฐบาล)
3	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า บริษัทมีผลกำไรดีเพิ่มขึ้นมาก เพราะบริษัทเพิ่มทุนเข้าโครงการรับจํานำข้าวของรัฐบาล ซึ่งมีงบประมาณด้านนี้สูงมาก และไม่จำกัดเวลารับซื้อ เกษตรกรสามารถจะจํานำข้าวไม่จำกัดจำนวนนับเป็น โอกาสดีของบริษัท	บริษัทต้องกู้เงินลงทุนเพิ่ม ในการหาพื้นที่จัดเก็บข้าวที่รับจํานำ และยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในด้านคุณภาพข้าว ความซื่อสัตย์ความถูกต้องของเกษตรกร	หลักฐานนี้เป็นข้อมูลรวมทั้งประเทศไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าเกษตรกรในพื้นที่มีจำนวนเท่าไร ปริมาณข้าวที่เข้าโครงการมากน้อยเท่าไร บริษัทต้องลงทุนเพิ่มเท่าไร

ข้อ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ข้อสรุปจากเอกสาร
4	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ บริษัทในระยะยาวจะไม่ ประสบปัญหาทางการเงิน ไม่ หาผล ประโยชน์เกิน ทรัพยากรที่มีอยู่	บริษัทในระยะยาวบอกไม่ได้ ว่าบริษัทจะประสบปัญหา ทางการเงินหรือไม่ แต่เกิด ปัญหาอื่น อาทิ ความเสี่ยง จากการทำผิดกฎหมาย ทั้ง รู้ตัวและไม่รู้ตัวเพราะภาครัฐ เข้มงวดเรื่องการรับจำนำข้าว ไม่ให้เกิดการทุจริต ขณะที่ การทุจริตเกิดขึ้นหลายๆ พื้นที่ทั่วประเทศ	โครงการรับจำนำข้าวของ รัฐบาลมีผู้เกี่ยวข้องจำนำ มากซึ่งต่างก็หวัง ผลประโยชน์จาก โครงการนี้ ได้แก่ โรงสี เกษตรกร ข้าราชการ จึงมี ศูนย์ภาคีเครือข่ายต่อต้าน คอร์รัปชั่น สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศ ไทย รณรงค์ให้ความรู้ ด้านผลกระทบจาก โครงการนี้อย่าง กว้างขวาง
5	แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในระยะยาวบริษัทจะมีความ ยั่งยืน ผู้บริหารได้รับความ เคารพ ความไว้วางใจจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย บริษัทมี ความซื่อสัตย์สุจริต	ระยะยาวบริษัทจะมีความ เสี่ยงผู้บริหารไม่ได้รับความ ไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย บริษัทไม่มีความซื่อสัตย์ เพราะเห็นประโยชน์ส่วนตน มากกว่าผลประโยชน์ของ ชาติส่วนรวม	บริษัทดำเนินธุรกิจอย่าง พอเพียง ไม่ลงทุนเกินตัว ธุรกิจโรงสีข้าวสามารถ เลี้ยงตัวเองได้อย่างมั่นคง รัฐบาลให้ความสำคัญทุ่ม งบประมาณกับสินค้าข้าว มาทุกสมัย ผู้ประกอบการ ต้องดำเนินธุรกิจภายใต้ กฎหมาย ถูกกฎหมาย และมีจริยธรรมต่อผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย

ตารางที่ 7 เกณฑ์การให้คะแนน แบบการให้คะแนน ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2

เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ	คะแนน รายข้อ	เกณฑ์ คะแนน รวม 5 ข้อ	ผลการประเมินรวม
ไม่เขียนอธิบาย/เขียนตอบไม่ตรงประเด็น	0 คะแนน	-	-
อธิบายจุดแข็งได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ	1 คะแนน	0-5 คะแนน	น้อย = ไม่ผ่าน/ขาดทักษะการคิด
อธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ	2 คะแนน	6-10 คะแนน	ปานกลาง = ผ่าน/มีทักษะการคิด
เขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้อย่างถูกต้อง	3 คะแนน	11-15 คะแนน	มาก = ผ่าน/มีทักษะการคิดการเขียน

3.3 ระยะเวลาการสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ เริ่มงานประมาณต้นเดือนกันยายน 2555 ตั้งแต่คิดคำถาม หาข้อมูล เรียบเรียงเอกสาร

4. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2

หลังผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจงได้นักศึกษาสมัครใจ จำนวน 7 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 1/2555

การทดลองทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 เป็นกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียน ผู้วิจัยได้นัดนักศึกษาทุกคน จำนวน 7 คน ณ ห้องเรียน อาคารสี่สิบปีมหาวิทยาลัยศรีปทุม ห้อง 1102 เวลา 15.00 น. - 18.00 น. มีเวลาทำแบบทดสอบ 3 ชั่วโมง (หากนักศึกษาคนใดทำเสร็จก่อนเวลาส่งก่อนได้)

ผู้วิจัยสังเกตอาการปฏิกิริยาของนักศึกษาระหว่างทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ตั้งแต่ต้นจนจบ ถ่ายรูป จับเวลา และเมื่อนักศึกษาส่งครบทุกคน ผู้วิจัยให้นักศึกษาเขียนแสดงความรู้สึกระหว่างขณะทำ Performance Task ชุดที่ 2 ประกอบด้วยหัวข้อ ข้อมูลส่วนตัว/ เหตุผลที่มาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง/ ความคิดเห็นในการทำ/ ความรู้สึกที่มีต่อ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดนี้/ ขั้นตอน และวิธีการทำ/ ระยะเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง มีความเหมาะสมเพียงใด/ ประเมินผลตนเองในการทำ/ ควรใช้ Performance Task ลักษณะนี้กับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน หรือไม่ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

5. สรุปผลรวม

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยกับประชากร คือ นักศึกษาที่สมัครใจชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียน วิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) ทั้ง ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 7 คน และปีการศึกษา 1/2555 จำนวน 7 คน

ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย

1. การสร้าง ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance) เริ่มจากแนวคิดการสร้าง การออกแบบสถานการณ์ แบบประเมินผล (Rubrics Scores) ระยะเวลาการสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
2. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 การทดลองให้นักศึกษาทำ Performance Task ผู้วิจัยสังเกตอาการปฏิกิริยาของนักศึกษาระหว่างทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)
3. การนำผลมาปรับปรุง เพื่อพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
4. การทดลองใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อจริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจ่าน้ำข้าว)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การทดลองทำแบบทดสอบ Performance Task ชุดที่ 1 และ 2 เป็นกิจกรรมนอกเหนือจาก ตารางเรียน ผู้วิจัยจึงนัดนักศึกษาในเวลาว่างพร้อมเพรียงกัน ให้เวลาทำแบบทดสอบ 3 ชั่วโมง (หากนักศึกษาคนใดทำเสร็จส่งก่อนเวลาได้)

การสังเกตอาการปฏิกิริยาของนักศึกษาระหว่างทำแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ถ้ารูปรบรยากาศ จับเวลาการทำ และบันทึกเวลาตั้งแต่เริ่มทำงานนักศึกษาแล้วเสร็จ

ให้นักศึกษาเขียนแสดงความรู้สึกขณะทำแบบทดสอบ ประกอบด้วยหัวข้อ ข้อมูลส่วนตัว/ เหตุผลที่มาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง/ ความคิดเห็นในการทำแบบทดสอบได้แก่ความรู้สึกที่มีต่อแบบทดสอบ ขั้นตอน วิธีการทำ ระยะเวลาในการทำจำนวน 3 ชั่วโมงมีความเหมาะสมเพียงใด/ ประเมินผลตนเองในการทำ/ ควรใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้กับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนนหรือไม่ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การเก็บรวมข้อมูลหลายลักษณะ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลจึงทำควบคู่กันไป ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป แบ่งออกเป็น 2 วิธี

1. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical induction) โดยการตีความสร้างเป็นข้อสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

2. การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลออกเป็นชนิดโดยวิธีไม่ใช่ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูล โดยใช้สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้วิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสร้างข้อสรุปแล้ว ได้เรียบเรียงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา (Description) และพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical description)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษา ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ และเพื่อศึกษาผลของ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการ เสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ผลการพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และตอนที่ 2 ผลการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา Performance Task

ผู้วิจัยได้พัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา และหลังจากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ผลการพัฒนา ได้แก่

4.1.1 การพัฒนา ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance)

4.1.1.1 แบบทดสอบหัวข้อคำถาม และเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) รายละเอียด

ดังนี้

คำชี้แจง

แบบทดสอบต่อไปนี้ออกแบบมาเพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเขียนเพื่อการสื่อสาร

นักศึกษาจะเขียนตอบต่อสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยมีชุดของเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) จัดให้สำหรับประกอบการพิจารณาเขียนตอบ (เอกสารประกอบ 1-7) แม้ว่า ประสบการณ์ และค่านิยมส่วนบุคคลจะมีความสำคัญแต่นักศึกษาควรเขียนคำตอบมาจากข้อมูล หลักฐานที่กำหนดไว้ในเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) เป็นหลัก

นักศึกษาสามารถขีดเขียนบนเอกสารนี้ได้

หัวข้อ : ธรรมาภิบาล

Scenario: 1. เป็นพนักงาน/ลูกจ้างที่ดี ชื่อสัตย์ ไม่โกง

2. เป็นนักธุรกิจ/ผู้ประกอบการที่มีธรรมาภิบาล คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

3. เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

เอกสารกำหนดให้ : เอกสารประกอบ 1: ความคิดของทายาทธุรกิจรุ่นหนึ่ง

เอกสารประกอบ 2: ความหมายของธรรมาภิบาล

เอกสารประกอบ 3: กระตุ้คำถามของพนักงานที่ถูกเอาเปรียบ

เอกสารประกอบ 4: ความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อวิสาหกิจขนาดกลาง และ
ขนาดย่อม

เอกสารประกอบ 5: SMEs ไทยหัวใจธรรมาภิบาล

เอกสารประกอบ 6: ธุรกิจครอบครัว ความอยู่รอดจากรุ่นสู่รุ่น

เอกสารประกอบ 7: Video บริษัท โยธกา อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด รางวัล
ธรรมาภิบาลดีเด่น แห่งปี 2551

คำถาม

1. นักธุรกิจท่านหนึ่ง (คุณชนสมบัติ สะสมทรัพย์) ประสบความสำเร็จในการประกอบ
ธุรกิจโดยยึดหลักของการทำธุรกิจว่าเป้าหมาย คือ การแสวงหากำไรสูงสุด (Maximize Profit) มีการ
ปฏิบัติต่อพนักงาน ผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีธรรมาภิบาล

นักธุรกิจท่านที่สอง (คุณประสงค์ ชัยยืนยง) ยึดหลักของการทำธุรกิจว่าเป้าหมายสูงสุด
ของธุรกิจคือ การแสวงหากำไรสูงสุด (Maximize Profit) และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย (Stakeholders) กับองค์กรสูงสุด มีการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเอาใจเอเปรียบมีการลด
คุณภาพของสินค้าเพื่อลดต้นทุนการผลิตมีการแอบปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำสาธารณะให้นักศึกษา
วิพากษ์ว่าในระยะสั้นบริษัทของนักธุรกิจท่านใดจะได้กำไรเพิ่มขึ้นมากกว่ากัน และในระยะยาว
บริษัทใดจะมีความยั่งยืนมากกว่ากัน

2. หากนักศึกษาเป็นนักธุรกิจ ในการทำธุรกิจนักศึกษาคงเลือกเป้าหมายธุรกิจและปฏิบัติต่อ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร เพราะเหตุใด โปรดระบุข้อมูล โดยให้เหตุผลจากข้อมูลในเอกสารที่
กำหนดให้

3. การมีธรรมาภิบาลทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จและมีกำไรได้จริงหรือ?

4. โครงสร้างของธุรกิจ SMEs ไทยนั้นเกือบทั้งหมดเป็นธุรกิจครอบครัว ดังนั้นแนวความคิด
ในเรื่องธุรกิจคุณธรรมและการพัฒนาธรรมาภิบาลของตะวันตกจะนำมาปรับใช้กับธุรกิจครอบครัว
แบบธุรกิจ SMEs ไทยได้หรือไม่ อย่างไร และในปัจจุบันธุรกิจ SMEs ไทยส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติ
อย่างมีธรรมาภิบาลจริงหรือ ทั้งนี้เป็นที่เข้าใจกันดีว่านักธุรกิจไทยจำนวนมากยังไม่ให้ความสนใจ
ในความเป็นธุรกิจคุณธรรม และการพัฒนาธรรมาภิบาลในกิจการของตนอย่างจริงจัง โดยเข้าใจว่า
เรื่องเหล่านี้ไม่เกี่ยวกับความสำเร็จของธุรกิจตน และในช่วงของวิกฤติเศรษฐกิจยิ่งน่าจะไม่ใช่

ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะดำเนินการขับเคลื่อนธุรกิจคุณธรรมโดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่มีทรัพยากรน้อย นักศึกษามีข้อคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะอย่างไร

เอกสารประกอบ 1

ความคิดของทายาทธุรกิจรุ่นหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์ในชั้นเรียนของกลุ่มทายาท (ลูกหลาน) นักธุรกิจที่เข้ารับการอบรม โครงการทายาทธุรกิจจัดโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (ISMED) พบว่า

ทายาทผู้เข้าอบรมไม่เชื่อว่าการทำธุรกิจอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้ธุรกิจของครอบครัวอยู่รอด และประสบความสำเร็จ ทางกลุ่มทายาทเห็นว่าหากปฏิบัติดังกล่าวธุรกิจคนจะไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้ และการที่หลายๆธุรกิจได้ดำเนินการในลักษณะเดียวกันนั้น กลายเป็นความเคยชินของธุรกิจไปเสียแล้ว ดังนั้นธุรกิจใดที่ไม่ดำเนินการในลักษณะเดียวกันก็ยากที่จะดำรงตนอยู่ได้โดยเอกเทศ และประสบความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองได้

เอกสารประกอบ 2

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล หรือในกฎหมายใช้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือศัพท์บัญญัติราชบัณฑิตยสถานว่า วิธีการปกครองที่ดี (อังกฤษ : good governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะช่วยสร้างสรรค์ และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้นักกลางนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธา และเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน และประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น

ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี

เอกสารประกอบ 3

กระทู้คำถามของพนักงานที่ถูกเอาเปรียบ

กระทู้คำถาม 1. บริษัทไม่จ่ายเงินชดเชย

บริษัท โครเนส ประเทศไทย จำกัด โคนฟ้องไม่จ่ายค่าโอทีล่วงเวลา ไม่จ่ายเงินค่าครองชีพ ไม่จ่ายค่าจ้างออก แต่บังคับให้พนักงานลาออกเอง ไม่จ่ายค่าชดเชยจ้างออก ซึ่งเป็นแผนการของผู้บริหารร่วมมือกับฝ่ายบุคคลของบริษัท

บริษัท โครเนส (ประเทศไทย) จำกัด โคนฟ้องร้องเรื่องนี้กับศาลแรงงานกลาง และจะขึ้นศาลในวันที่ 23 สิงหาคมนี้ 1 คดี แล้ววันที่ 27 กันยายน อีก 2 คดี

พนักงานอยากทราบว่า บริษัท โครเนส ประเทศไทย จำกัด เมื่อแพ้คดีแล้ว จะสามารถมาเอาผิดเรื่องกับพนักงานที่เป็นโจทก์ยื่นฟ้องได้หรือไม่ เมื่อคดีสิ้นสุด บริษัท โครเนส ประเทศไทย จำกัด จะต้องเสียเงินค่าเสียหายแก่พนักงานทุกคนที่ยังทำงานอยู่หรือไม่ แต่ไม่ได้เป็นคนฟ้องเอง บริษัท โครเนส ประเทศไทย จำกัด จะต้องปิดกิจการ หรือไม่ถ้าซื้อหารุนแรงมาก (กระทำผิดขั้นร้ายแรง)

ที่มา : คนที่ถูก บ.เอาเปรียบ เมื่อวันอังคาร ที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2554

กระทู้คำถาม 2. สัญญาบริษัทเอาเปรียบลูกจ้าง

บริษัทฯ ได้ทำสัญญาไปดูงานต่างประเทศกับ นาย ก (พนักงานบริษัทฯ) โดยในสัญญามีเงื่อนไขต่างๆ ดังนี้

1. หากพนักงานลาออก หรือไม่ตั้งใจทำงานหลังได้ศึกษาดูงานต่างประเทศแล้ว หรือทำผิดกฎระเบียบบริษัท ภายในกำหนด (2 ปี) พนักงานจะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายต่างๆ คืนให้บริษัทฯ พร้อมดอกเบี้ย และค่าปรับ ภายใน 30 วัน

2. หลังจากครบ 2 ปี ถ้าลาออกจากบริษัทฯ ห้ามไปทำงานร่วมกับบริษัทอื่น ภายใน 2 ปีนับจากวันที่ลาออกจากบริษัท

โดยรวมๆ แล้วข้อความในสัญญาจะเอาเปรียบ และเกินเหตุยังกะสัญญาทาส ซึ่งแท้จริงแล้วไปดูงานแต่ก็ไม่ได้ความรู้อะไรเลย ค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 15,000 บาท/คน ในสัญญาต้นฉบับ (ตัวจริง) กรรมการบริษัท และพยาน ยังไม่เซ็นชื่อ มีแต่ นาย ก เซ็นชื่อและส่งแฟกซ์เข้าบริษัท โดยไม่ได้อ่านข้อความในสัญญาเพราะรีบเซ็นส่งไปก่อน ด้วยความไวใจบริษัท ส่วนต้นฉบับอยู่กับ นาย ก ถามว่า ต่อมา 1 ปี นาย ก ยื่นใบลาออกจากบริษัท ทางบริษัทแจ้งว่าต้องชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 300,000 บาทเศษ ถ้านาย ก ชิดฆ่ายกเลิกสัญญาต้นฉบับชุดนี้ จะมีความผิดหรือเปล่า หรือมีทางออกอื่นบ้างไหมครับ

กระทู้คำถาม 3. ข้อร้องเรียนของลูกจ้างเกี่ยวกับสวัสดิการของบริษัท

บริษัทของดิฉัน สวัสดิการไม่ดีเลย โบนัสไม่มี เงินเดือนไม่ขึ้น ค่าล่วงเวลาก็ไม่มี เบิกค่าแท็กซี่ก็ยากมีเรื่องอยากครบถ้วนเรียนตามอาจารย์เกี่ยวกับสวัสดิการของบริษัท หากบริษัทมีกำไรจะต้องจ่ายโบนัสให้กับพนักงานหรือไม่ เนื่องจากดิฉันเพิ่งจะทำงานได้ไม่นานเพียง ประมาณ 1 ปี แต่ฟังจากที่พี่ๆ ในบริษัทเล่าให้ฟังว่า บริษัทไม่เคยจ่ายโบนัสให้กับพนักงานเลย แม้ว่าจะมีกำไรมากแค่ไหนก็ตาม แต่บริษัทจะใช้วิธีการปล่อยข่าวช่วงสิ้นปีว่าจะมีการปลดพนักงานออกบ้าง บริษัทขาดทุนบ้าง (แต่บริษัทมีเงินไปลงทุนทำรีสอร์ท) ทำให้พนักงานไม่กล้าที่จะไว้วางใจ แต่ใครที่ทนไม่ไหวก็จะลาออกไปเอง ดิฉันมีความรู้สึกที่พนักงานโดนบริษัทเอาเปรียบ ทำให้รู้สึกหดหู่ใจ อยากจะลาออกไปหางานใหม่บ้าง แต่คิดที่เพื่อนร่วมงานที่นี่ดีมาก ทำให้ลังเลอยู่ตลอด อยากทราบว่าพอจะมีวิธีไหนบ้างที่จะให้บริษัทมองเห็นคุณค่าของพนักงานมากกว่าที่เป็นอยู่ สามารถเรียกร้องให้บริษัทจ่ายโบนัสให้พนักงานบ้างได้หรือไม่ ขอขอบคุณค่ะ

ที่มา : <http://www.lawyerthai.com>

เอกสารประกอบ 4

ความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs มีผู้ประกอบการมากกว่าร้อยละ 99.5 ของผู้ประกอบการทั้งหมดของประเทศ และมีการจ้างงานกว่าร้อยละ 70 ของการจ้างงานรวมในภาคอุตสาหกรรม แต่มีการระดมเงินทุนผ่านตลาดทุนเป็นจำนวนน้อยมากเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินการมากกว่าครึ่ง หนึ่งมาจากการกู้ยืมสถาบันการเงินซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับบริษัทขนาดใหญ่

ความสำคัญของธรรมาภิบาลในภาคเอกชน ก็คือ การสร้าง “ ความเชื่อถือ ” จากลูกค้า สถาบันการเงิน สังคม และคู่ค้า ฯลฯ เพราะทุกส่วนที่เกี่ยวข้องก็ต้องการให้ธุรกิจที่ตนจะค้าขายด้วยมีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีจริยธรรม คุณธรรม สินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าที่ดี มีคุณภาพ ปลอดภัย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และไม่ค้ากำไรเกินควร เนื่องจากมีคุณธรรมกำกับอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นอย่างนี้ทุกธุรกิจก็จะทำให้ธุรกิจรุ่งเรืองเป็นที่เชื่อถือของลูกค้า มีกำไรสามารถพึ่งตนเองได้ทั้งในยามวิกฤตและในยามปกติ รวมทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายไม่ว่าสถาบันใดก็อยากจะให้สินเชื่อ และให้ดอกเบี้ยที่ถูกลงเพราะเขาสามารถมั่นใจได้ว่าผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบ การประណอมหนี้ก็สามารถทำได้ง่าย เพราะเจ้าหน้าที่มีความไว้วางใจในผู้บริหารของบริษัท ประชาชนก็จะได้รับบริโภคสินค้าที่ปลอดภัย มีคุณภาพ สังคมก็จะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขเพราะไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกัน และกัน

นอกจากนี้ในภาคธุรกิจ SMEs เมื่อธุรกิจเจริญเติบโต มีระบบการเงินและระบบบัญชีที่ได้มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือ ก็สามารถนำเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อระดมทุนได้เองโดยไม่ต้องผ่านสถาบันการเงินซึ่งจะได้ต้นทุนที่ต่ำกว่าการกู้เงินจากสถาบันการเงินเสียอีก เพราะไม่ต้องเสียดอกเบี้ย ทำให้ความสามารถในการแข่งขันกับธุรกิจในประเทศได้ดีขึ้น ผลการศึกษาของนักวิชาการจากธนาคารโลก ชี้ให้เห็นว่าระดับธรรมาภิบาลสูงมีสัมพันธ์กับระดับรายได้ที่สูง

ธรรมาภิบาล ไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อเจ้าของธุรกิจที่บริหารงานเองโดยตรงดังกรณีข้างต้น แต่ยังสำคัญต่อนักลงทุน หากบริษัทไม่มีธรรมาภิบาล การเพิ่มทุนจากต่างประเทศอาจต้องประสบอุปสรรคเพราะชาวต่างชาติลังเลที่จะเข้ามาถือหุ้นส่วนในบริษัท โดยไม่มีอำนาจในการบริหาร การมีธรรมาภิบาล หรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี กล่าวคือ กรรมการทำหน้าที่เพื่อรักษาประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างเต็มที่ ไม่ใช่ตำแหน่งในการหาประโยชน์ หรือฉวยโอกาสจากบริษัทเพื่อตนเองหรือพวกพ้อง ดูแลผู้บริหารและฝ่ายจัดการให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินลงทุน ให้สิทธิแก่เจ้าของเงินหรือผู้ถือหุ้นในการรับทราบข้อมูลของบริษัท การตัดสินใจเรื่องสำคัญ รวมถึงการตรวจสอบการทำงานของกรรมการ และผู้บริหาร จะทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่น

ที่มา : <http://www.idis.ru.ac.th/report>

เอกสารประกอบ 5

SMEs ไทย หัวใจธรรมาภิบาล

SMEs Vision ในวันนี้ดูจะเป็นเรื่องที่เราคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว แต่ขยายความของคำว่า "ธรรมาภิบาล" ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อยากรกล่าวถึงความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ไทยด้วย

ภาครัฐพยายามที่จะส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลในวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม หรือ SMEs เหตุเพราะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการประเทศอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดสังคมที่อยู่ดี มีสุข และหนึ่งในยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนตลอดจนธุรกิจ SMEs ให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และเป็นบรรษัทภิบาลมากขึ้น

"ธรรมาภิบาลในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" เป็นคำที่บัญญัติขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักในการบริหารธุรกิจอย่างมีคุณธรรมนั่นเอง ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกจ้าง คู่ค้า ลูกค้า หรือแม้กระทั่งชุมชน และสิ่งแวดล้อม

ธรรมาภิบาลในวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมีพื้นฐานที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และความเสมอภาค

ถ้าสำหรับประโยชน์ของการประกอบธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล คือ การได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากลูกค้า ผู้บริโภคสินค้า และบริการของท่าน การมีธรรมาภิบาลจะช่วยจัดการความเสี่ยงให้ท่านได้ในระดับหนึ่ง และยังช่วยให้ท่านเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย เพราะมีเอกสารที่สามารถตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้อง และโปร่งใสได้ การมีธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และรักษาพนักงานดีๆ ให้อยู่กับบริษัท ทำให้เกิดการเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ในการประกอบธุรกิจ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างจุดยืนในตลาด (Positioning) ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นที่ยอมรับในสังคม

สสว. (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) จึงเป็นหน่วยงานภาครัฐที่รับเอาภารกิจการส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลในกิจการ SMEs โดยได้จัดตั้งโครงการธรรมาภิบาลวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมขึ้น โดยมุ่งหวังให้มีบทบาทในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กิจการ SMEs อันจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันทางธุรกิจ และเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในองค์รวม วัตถุประสงค์ของโครงการมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมประกอบธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล
2. เพื่อรณรงค์และสร้างจิตสำนึกในการประกอบธุรกิจอย่างซื่อสัตย์ ยุติธรรมต่อผู้บริโภค และเป็นธรรมกับธุรกิจคู่แข่ง ยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งปันผลประโยชน์คืนสู่สาธารณะ
3. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ การกำกับดูแลกิจการที่ดี
4. เพื่อผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) นำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้และปฏิบัติอย่างจริงจัง

พันธกิจโครงการธรรมาภิบาล จะทำหน้าที่ในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงาน และกลยุทธ์ในการพัฒนาส่งเสริมธรรมาภิบาลวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการประกอบธุรกิจอย่างมีคุณธรรม และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ด้านธรรมาภิบาลภาคธุรกิจ นอกจากนี้ยังทำการศึกษาวิเคราะห์ ตลอดจนรวบรวมปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลในวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมอีกด้วย

จนถึงวันนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็มีได้หลายที่จะคำนึงถึงความมีธรรมาภิบาล และคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจการของตนเสมอ

ที่มา : <http://www.arip.co.th/businessnews.php?id=412186>

เอกสารประกอบ 6

ธุรกิจครอบครัว ความอยู่รอดจากรุ่นสู่รุ่น

คงเคยได้ยินคำว่า “รุ่นแรกสร้าง รุ่นสองเติบโต รุ่นสามล้มเหลว” ประโยคเปรียบเปรยการสานต่อของธุรกิจครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่นว่าจะสามารถรักษาธุรกิจที่ถูกรังสรรค์ขึ้นมาจากรุ่นก่อนหน้าได้หรือไม่

กลุ่มวิจัย 106 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศึกษาพบว่าอัตราการอยู่รอดของธุรกิจครอบครัวเป็นสิ่งที่น่ากังวล เพราะจากธุรกิจรุ่นแรกส่งต่อรุ่นที่ 2 อยู่รอดเพียง 30% พุดกันง่ายๆ ธุรกิจครอบครัว 100 แห่ง อยู่รอดได้เพียง 30 แห่ง ที่เหลืออีก 70 แห่งเลิกกิจการจากธุรกิจครอบครัวรุ่นที่ 2 ส่งต่อไปยังรุ่นที่ 3 จะอยู่รอดเพียง 12% หมายความว่าเลิกกิจการ 60% และจากรุ่นที่ 3 ส่งต่อไปยังรุ่นที่ 4 จะเหลืออยู่รอดเพียง 3% และ 75% ไม่สามารถอยู่รอดได้ นี่คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถสืบทอดได้ถึงลูกถึงหลาน สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งอาจมาจากสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงคนรุ่นใหม่ที่กำลังก้าวขึ้นมาแทนรุ่นก่อนหน้าอาจจะไม่มีความสนใจในธุรกิจของตัวเอง แต่จำเป็นต้องรักษาตำแหน่งไว้ เพราะเป็นธุรกิจของบรรพบุรุษ

คำถามก็คือ วันนี้ธุรกิจรุ่นใหม่ที่กำลังต่อคิวรับช่วงธุรกิจต่อจากคุณพ่อคุณแม่ ทำอย่างไรจะทำให้ธุรกิจของครอบครัวยืนอยู่ได้นานที่สุด หากมองอีกแง่มุม โอกาสการเติบโตธุรกิจครอบครัวของรุ่นใหม่ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วไม่ใช่เพราะนามสกุลที่ฟุ้งฟ้าย

ที่มา : Posted on Monday, November 12, 2007

เอกสารประกอบ 7

วิดิทัศน์ บริษัท โยธกา อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น แห่งปี 2551

ที่มา : สมาคมธนาคารไทย

4.1.1.2 ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance)

เมื่อผู้วิจัยได้นำ Performance Task ชุดที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินผลพบว่า มีผลต่ออาจารย์ผู้ประเมิน Performance Task และมีผลต่อนักศึกษาผู้ทำ Performance Task

ตารางที่ 8 ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล

มีผลต่อ		สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 2
อาจารย์ผู้ประเมิน Performance Task	นักศึกษาผู้ทำ Performance Task	
<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เวลาในการประเมินมากมีคำถาม 4 ข้อ - อ่านคำตอบอย่างน้อยสองครั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - เชื่อเอกสารประกอบว่าเป็นความจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบให้มากขึ้น - เพิ่มรูปแบบเอกสารประกอบให้หลากหลาย เช่น กราฟ สถิติ รูปภาพ ข่าว เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> - ตัดสินใจไม่ถูกว่าควรจะให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใด ทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนนเนื่องจากในแต่ละประเด็นที่นักศึกษาเขียนตอบเนื้อหา ก้ำกึ่งระหว่างข้อคะแนน 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้ภาษาของนักศึกษา การเขียนมีทั้งเขียนถูกหลักภาษาเป็นประโยชน์ชัดเจน และมีความที่เขียนไม่เป็นประโยชน์เนื้อหาสั้นๆ ขาดเหตุผลสนับสนุน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำถามมี 4 ข้อ และในแต่ละข้อมีคำถามย่อยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอีกทำให้นักศึกษาอาจข้ามไม่ตอบคำถามย่อย
		<ul style="list-style-type: none"> - คำถามกว้างเกินไป ทำให้นักศึกษาสามารถเขียนโดยใช้ความรู้สึกส่วนตัวหรือใช้ความรู้เดิมมาเขียนตอบได้ จึงควรทำให้คำถามแคบ เจาะจง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจกับเรื่องได้ดีขึ้น
		<ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์ที่ออกแบบเป็นเรื่องความมีคุณธรรมจริยธรรม (ดี) และความไม่มีคุณธรรมจริยธรรม (ไม่ดี) ของนักธุรกิจ ซึ่งหัวข้อเป็นเรื่องของผู้ประกอบการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กร อาจทำให้นักศึกษาไม่กล้าเขียนในสิ่งที่ขัดแย้งกับความดีงามของสังคมเกรงว่าถ้าเขียนตอบจะทำให้ตนเองดูเป็นคนไม่ดี

4.1.2 การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับ
 นำข้าว)

4.1.2.1 แบบทดสอบหัวข้อคำถาม และเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ)
 รายละเอียดดังนี้

คำชี้แจง

แบบทดสอบต่อไปนี้ออกแบบมาเพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์
 การแก้ปัญหา และการเขียนเพื่อการสื่อสาร

นักศึกษาจะเขียนตอบต่อสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยมีชุดของเอกสารสารสนเทศ
 (เอกสารประกอบ) จัดให้สำหรับประกอบการพิจารณาเขียนตอบ (เอกสาร1-10) แม้ว่าประสบการณ์
 และค่านิยมส่วนบุคคลจะมีความสำคัญแต่นักศึกษาควรเขียนคำตอบมาจากข้อมูลหลักฐานที่
 กำหนดไว้ในเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) เป็นหลัก

นักศึกษาสามารถขีดเขียนบนเอกสารนี้ได้

หัวข้อ : จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับนำข้าว)

- Scenario:
1. ผู้บริหารมีจริยธรรมค่านึงถึงในการใช้อำนาจและอิทธิพลมีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
 2. ผู้บริหารเข้าใจบทบาทของตนในฐานะพนักงานที่ดีขององค์กร
 3. ผู้บริหารมีจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้พนักงาน

เอกสารกำหนดให้ : เอกสารประกอบ 1: ตาราง ก การเปรียบเทียบข้อมูลงบประมาณรายจ่าย

เอกสารประกอบ 2: กราฟกำไรของบริษัท

เอกสารประกอบ 3: ตาราง ข ราคาซื้อขายข้าวเปลือกนาปี ปี2554/2555

เอกสารประกอบ 4: มาตรการรับนำข้าวเปลือกนาปี 2554/2555

เอกสารประกอบ 5: โครงการรับนำข้าว

เอกสารประกอบ 6: มาตรการภาครัฐเข้มงวดเรื่องการรับนำข้าวไม่ให้เกิดการ

ทุจริต

เอกสารประกอบ 7: ข่าวพาณิชย์เตรียมระบายข้าวอีก 5 แสนตันเชื่อได้ราคาดี

เอกสารประกอบ 8: ข่าวเดลินิวส์นำข้าว

เอกสารประกอบ 9: ข่าวการทุจริตนำข้าว

เอกสารประกอบ 10: ข่าวศูนย์ภาคีเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน

สถานการณ์

บริษัท โรงสีข้าวเจ้าพระยา จำกัด เป็นโรงสีขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่ จังหวัดนครสวรรค์ ในการประชุมของบริษัท ประชานในที่ประชุม (“เจ้าแก้งเจ้าของโรงสี”) ได้แจ้งเรื่องสำคัญแก่ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคน ว่า

“รัฐบาลนายฯ ยิ่งลักษณ์ โดยกระทรวงพาณิชย์ประกาศเริ่มรับจำนำข้าวทุกเม็ด ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 เป็นต้นไป ประกอบด้วยนโยบายรับจำนำข้าวชาวดันละ 15,000 บาท และข้าวหอมมะลิตันละ 20,000 บาท ทั้งแบบประทวน และขุ้งฉาง รับจำนำแบบข้าวข้ามเขตได้ เพราะเป็นช่วงสิ้นสุดโครงการประกันรายได้พอดี”

ประชานในที่ประชุมต้องการให้ผู้บริหารฝ่ายต่างๆ เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทฯ ต่อนโยบายของรัฐบาลต่อการรับจำนำข้าว เพื่อจะได้เป็นมติให้บริษัทนำไปปฏิบัติ ตั้งแต่ปี 2555

คุณชาติ ทองมี ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป ดำรงตำแหน่งนี้เป็นเวลา 10 ปี ได้เสนอความคิดเห็นว่า

จากสถิติการใช้งบประมาณของบริษัทฯ ในการรับซื้อข้าวจากเกษตรกรในปีที่รัฐบาลมีนโยบายรับจำนำข้าวนั้นเฉลี่ยปีละ 80 - 100 ล้านบาท (ยกเว้นปีที่รัฐบาลประกาศนโยบายอื่น อาทิ รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ใช้การประกันราคาข้าว) โรงสีของเรามีผลประกอบการที่ทำกำไรดีพอสมควรภายใต้หลักธรรมาภิบาล จึงเห็นว่าบริษัทไม่ควรลงทุนเพิ่มในส่วนนี้มากนักแม้ว่านโยบายของรัฐบาลได้เอื้อให้โรงสีรับจำนำข้าวได้ไม่จำกัดจำนวน โดยมีเหตุผลดังนี้

- โกงดังเก็บข้าวของบริษัทมีจำกัด ปัจจุบันใช้เต็มพื้นที่แล้วร้อยละ 80 - 100
- ควรรับจำนำข้าวจากเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น (ลูกค้าเดิม) เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ของเกษตรกร อีกทั้งมีการตรวจสอบหากเกิดข้อผิดพลาดจะส่งผลให้บริษัทได้รับความเสียหายและเสียชื่อเสียงซึ่งบริษัทดำเนินธุรกิจมาด้วยความซื่อสัตย์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยดีเสมอมา
- รับจำนำข้าวเฉพาะข้าวที่มีคุณภาพสูง (ความชื้นข้าวต่ำ) เพราะข้าวจะเสื่อมคุณภาพช้ากว่าข้าวคุณภาพต่ำ และเป็นที่ต้องการของตลาดส่งออกในอนาคต

คุณประสงค์ ขาวสะอาด ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ เพิ่งอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารได้เพียง 1 ปี ได้เสนอความคิดเห็นว่า

บริษัท โรงสีของเรามีผลประกอบการและทำกำไรได้แต่ละปีไม่มากนัก เป็นการบริหารแบบระมัดระวังเกินไปบริษัทต้องเติบโตให้มากขึ้นจึงควรใช้โอกาสอันดีงามนี้ที่รัฐบาลมีนโยบายรับจำนำข้าวไม่จำกัดจำนวน ด้วยการ

- รับจำนำข้าวทุกชนิด ไม่ว่าจะข้าวมีคุณภาพหรือค้อยคุณภาพ เนื่องจากเกษตรกรจะเร่งการปลูกข้าวหลายครั้งต่อปีเพื่อนำผลผลิตมาเข้าโครงการให้มากที่สุด และเป็นไปได้ว่าเกษตรกรจะนำข้าวที่มีความชื้นสูงมาจำนำด้วย บริษัทฯ ก็จะ ได้กำไรค่าข้าวความชื้นสูงให้ราคาต่ำลงอีกเพื่อผลกำไรสองต่อของบริษัทซึ่งอย่างไรเสียเกษตรกรก็ต้องยอมราคาที่บริษัทเสนอให้
- บริษัทฯ สามารถลดต้นทุนการซื้อขายได้มากที่สุดจากการขายต่อข้าวเข้าโครงการของรัฐ และเบิกเงินได้รวดเร็ว จึงควรรับจำนำข้าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้บริษัทฯ ไม่ควรจำกัดวงเงินงบประมาณการรับซื้อข้าวเพราะความต้องการขายข้าวของเกษตรกรมีสูง หากยิ่งบริษัทฯ รับซื้อมากเท่าไรบริษัทก็ยิ่งได้กำไรมากเท่านั้น บริษัทฯ จะใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นจากงบเดิมที่เคยให้อีกเท่าตัวในการรับจำนำข้าวจากเกษตรกร
- ในระยะต่อไปบริษัทโรงสีของเราควรหวนโอกาสเอาข้าวคุณภาพต่ำในไซโลของปีก่อนๆ มาสับ เปลี่ยนกับข้าวใหม่คุณภาพดีที่เกษตรกรนำมาจำนำในปีนี้อีกทำให้เราได้กำไรมากขึ้น

ประธานฯ (เจ้าแก้งเจ้าของโรงสี) เข้าใจฐานะการเงินของบริษัทที่ว่า ช่วงเวลานี้บริษัทไม่มีเงินมากพอที่จะรับซื้อข้าวจากเกษตรกรได้มากแบบไม่จำกัดจำนวน แม้ว่าบริษัทอาจจะก่อหนี้เพิ่มจากการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) แต่จะทำให้บริษัทมีความเสี่ยงสูงขึ้น และประธานฯ ก็ไม่อยากตัดโอกาสอันดีที่รัฐบาลมอบให้กับเกษตรกรชาวนาที่ปลูกข้าวด้วยการรับจำนำข้าวในราคาสูงมากเกินจริง ประธานฯ ได้หาข้อมูลจากเพื่อนนักธุรกิจโรงสีทั้งในและนอกพื้นที่ส่วนใหญ่ก็หวนโอกาสนี้กันทั้งนั้นมากบ้างน้อยบ้าง

จงนำหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้บริหารทั้งสองคนข้างต้นอ้างมาพิจารณาและตัดสินใจพร้อมระบุเหตุผล

คำถาม

1. จากข้อเสนอของคุณชาติรี ทองมี ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป ที่ให้บริษัทรับจำนำข้าวจากเกษตรกรภายใต้ข้อจำกัด (เอกสารประกอบ 1 และเอกสารประกอบ 2) อะไรคือจุดแข็ง และหรือของจุดอ่อนของข้อเสนอคุณชาติรี ทองมี? หากบริษัททำตามข้อเสนอของคุณชาติรี ทองมี

2. ในระยะสั้นจะทำให้บริษัทประสบปัญหาทางการเงิน และปัญหาอื่นๆ หรือไม่ ? มีหลักฐานใดเป็นหลักในการสนับสนุนที่ทำให้นักศึกษาสรุปอย่างนี้

3. จากข้อเสนอของคุณประสงค์ ขาวสะอาด ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อให้บริษัทรับจำนำข้าวทุกชนิด (เอกสารประกอบ 4) อะไรคือจุดแข็ง และ/ หรือจุดอ่อนของข้อเสนอของคุณประสงค์ ขาวสะอาด? มีหลักฐานใดเป็นหลักในการสนับสนุนที่ทำให้นักศึกษาสรุปอย่างนี้

4. ในระยะยาวบริษัทประสบปัญหาทางการเงิน และปัญหาอื่นๆ หรือไม่ ? มีหลักฐานใดเป็นหลักในการสนับสนุนที่ทำให้นักศึกษาสรุปอย่างนี้

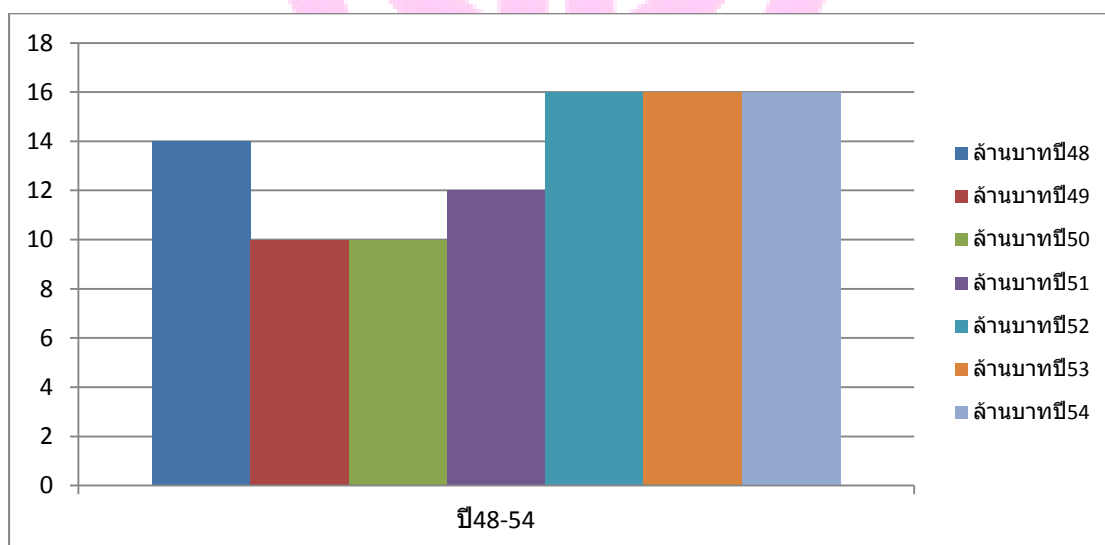
5. ในระยะยาวบริษัทฯ จะมีความยั่งยืนได้หรือไม่ ? หากประธานบริษัทเลือกปฏิบัติตามข้อเสนอของคุณชาติรี ทองมี หรือข้อเสนอของคุณประสงค์ ขาวสะอาด มีหลักฐานใดเป็นหลักในการสนับสนุนที่ทำให้นักศึกษาสรุปอย่างนี้

เอกสารประกอบ 1

ตาราง 9 การเปรียบเทียบข้อมูลงบประมาณรายจ่ายรวมการรับซื้อข้าวของบริษัทโรงสีข้าวเจ้าพระยา จำกัด ระหว่างปี 2548 – 2554

ปี พ.ศ.	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ปี พ.ศ.	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
2548	80	2552	80
2549	90	2553	80
2550	80	2554	100
2551	75	2555	?

เอกสารประกอบ 2

แผนภาพที่ 3 กราฟกำไรของบริษัท

เอกสารประกอบ 3

ตาราง 10 ราคาซื้อขายข้าวเปลือกนาปี ปี 2554/2555 ในตลาดทั่วประเทศ ณ ความชื้นไม่เกิน 15% ข้อมูลจากศูนย์บริหารจัดการโครงการรับจำนำสินค้าเกษตร กรมการค้าภายใน 3 กันยายน 2555

ประเภทข้าว	ราคาเฉลี่ยตันละ (บาท)	ข้อสังเกต
ข้าวเปลือกหอมมะลิ ความชื้นไม่ถึง 15%	20,000	
หอมมะลิ 42	15,784	
หอมมะลิ 40	15,603	
หอมมะลิ 38	15,369	
หอมมะลิ 36	15,324	
ข้าวเปลือกหอมจังหวัด		
หอมจังหวัด 40	15,250	
หอมจังหวัด 38	15,350	
หอมจังหวัด 36	14,950	
หอมจังหวัด 34	14,550	
ข้าวเปลือกเจ้า มีความชื้นไม่ถึง 15%	15,000	สูงกว่าราคาตลาด 30 %
ข้าวเปลือกเจ้า 5%	10,488	
ข้าวเปลือกเจ้า 10%	10,101	
ข้าวเปลือกเจ้า 25%	9,300	
ข้าวเปลือกเหนียวเปลือก 100% เมล็ดยาว	13,087	
ข้าวเปลือกเหนียวเปลือกกละ	11,687	

เอกสารประกอบ 4

มาตรการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2554/2555 (มติ กชช. 9 ก.ย. 54 และ ครม.13 ก.ย. 54)

- เป้าหมาย - ไม่จำกัดปริมาณข้าวเปลือกที่รับจำนำทั้งโครงการ
- การรับจำนำของเกษตรกร - เกษตรกรแต่ละรายจะจำนำไม่จำกัดจำนวนต้องเป็นข้าวเปลือกเกษตรกรเพาะปลูกเองในปี 54/55

- ต้องมีใบรับรองเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งผ่านการ
ทำประชามติและเกษตรกร/เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร/
ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อ
รับรองด้วย
- ระยะเวลาดำเนินการ
- 7 ตค. 54 - 29 กพ. 55 ภาคใต้ 1 กพ. - 31 กค. 55
 - ไปก่อน 4 เดือน นับถัดจากเดือนที่รับจํานำ
- วิธีการรับจํานำ
- ให้รับจํานำข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมจังหวัด และข้าวเปลือก
ปทุมธานี เฉพาะใบประทวนเท่านั้น
 - ให้ อคส./ อ.ต.ก.รับสมัคร โรงสี/ ตลาดเข้าร่วมโครงการเป็นจุด
รับฝากข้าวเปลือก และจ่ายใบประทวนให้เกษตรกรที่นำ
ข้าวเปลือกมาจํานำ
 - ช.ก.ส.รับจํานำใบประทวนจากเกษตรกรและจ่ายเงินภายใน 3 วัน
ทำการ
 - กรณีการรับจํานำข้าวเปลือกหอมมะลิ/ข้าวเปลือกเหนียว ให้รับจํานำ
ใบประทวน แต่อาจพิจารณาให้มีการรับจํานำซึ่งลงเฉพาะในพื้นที่ที่มี
ปัญหา หรือในสถานการณ์ที่ถูกต้อง และเหมาะสมเท่านั้นตาม
หลักเกณฑ์ และมติของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจํานำข้าว
ธนาการเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรเผยแพร่ผลการดำเนิน โครงการรับจํานำข้าว นาย
บุญไทย แก้วขันตี รองผู้จัดการธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เปิดเผยว่า ผลการ
ดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 และโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนา
ปรังปีการผลิต 2555 จะสิ้นสุดโครงการในวันที่ 31 ตุลาคมนี้
 - ใช้งบประมาณ 3 แสนล้านบาท
 - มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการกว่า 2 ล้านราย
 - มีปริมาณข้าวเปลือกเข้าร่วมโครงการแล้วกว่า 17 ล้านตัน ผ่านการสีแปรสภาพเป็นข้าวสาร
เก็บไว้ในสต็อกกว่า 10.68 ล้านตัน
- โครงการรับจํานำข้าวรอบใหม่ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมนี้
- คาดว่าต้องใช้งบประมาณกว่า 4 แสนล้านบาท
 - จะมีจำนวนข้าวเปลือกเข้าร่วมโครงการ 25 ล้านตัน แบ่งเป็นข้าวเปลือกนาปีจำนวน 15
ล้านตัน และข้าวเปลือกนาปรังจำนวน 10 ล้านตัน

ที่มา : http://www.matichon.co.th/daily/view_news และ <http://news.voicetv.co.th/business/>

เอกสารประกอบ 5

โครงการรับจำนำ

โครงการรับจำนำข้าวเป็นโครงการที่เกิดขึ้นในสมัยพรรคไทยรักไทยเป็นรัฐบาลและมาหยุดโครงการในรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์เห็นว่า มีช่องโหว่ในเรื่องของการคอร์รัปชัน ในขณะที่รัฐบาลพรรคเพื่อไทยได้ก้าวเข้ามาครั้งนี้ จึงนำนโยบายดังกล่าวกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

ข้อดี

- จากการประกาศจำนำราคาข้าวที่ 15,000 บาท ชาวนาจะได้รับเงิน 15,000 เลข (กรณีข้าวมีความชื้นที่15%) ซึ่งเป็นเงินสด
- ชาวนา มีข้าวเท่าไรก็ขายได้ตามจำนวนผลผลิตที่ได้ เช่น หากทำนา มีข้าว 10 ตัน ก็ได้ทั้ง 10 ตัน เป็นเงิน 150,000 บาท
- ชาวนาจะได้รับเป็นเงินสดทันทีเมื่อขายข้าวจะทำให้ราคาข้าวในท้องตลาดเพิ่มขึ้น เนื่องจากถ้าพ่อค้าไม่รับซื้อในราคาสูงก็ไม่มีข้าวขายเพราะรัฐจะซื้อเองหมด
- รัฐบาลสามารถควบคุมราคาซื้อ-ขาย ข้าวได้ (ในการส่งออกและบริโภคภายในประเทศ)

ข้อเสีย

- จากอดีตที่ผ่านมาเกิดการคอร์รัปชันสูง ทำให้รัฐต้องขาดทุนปีละหลายหมื่นล้านบาท
- รัฐอาจต้องสร้างโกดังไว้เก็บข้าวเองจำนวนมาก
- เป็นการบิดเบือนกลไกตลาดทำให้รัฐต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากไปซื้อข้าวซึ่งรัฐไม่น่าจะมีเงินมากมายซื้อข้าวชาวนาได้ทั้งหมดในกรณีที่พ่อค้าไม่รับซื้อข้าวแข่ง
- รัฐต้องเสียเงินจำนวนไม่น้อยในการสต็อกข้าวและรักษาคุณภาพข้าวจำนวนมากถ้าขายข้าวไม่ได้
- อาจมีข้าวจากต่างประเทศเข้ามาสวมสิทธิ์

ที่มา : http://www.thairath.co.th/page/price_guarantee

เอกสารประกอบ 6

มาตรการภาครัฐเข้มงวดเรื่องการรับจำนำข้าวไม่ให้เกิดการทุจริต

กระทรวงพาณิชย์ย้ำรับจำนำข้าวต้องไร้ทุจริต นายภูมิ สาระผล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ มอบนโยบายกรมการค้าภายใน ย้ำให้ข้าราชการเข้มงวดเรื่องการรับจำนำข้าวที่จะ

เริ่มโครงการในวันที่ 7 ตุลาคมนี้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการอุดหนุนให้ไม่ให้เกิดการทุจริตเหมือนช่วงที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของข้าราชการและที่ปรึกษารัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีแนวนโยบายการป้องกันการสวมสิทธิ์ข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการให้โรงสีติดกล้องวงจรปิดเชื่อมมายังส่วนกลาง ได้รับความเคลื่อนไหวปริมาณข้าวที่รับจํานำไว้ได้ และคาดว่าจะมีโรงสีเข้าร่วมโครงการไม่ต่ำกว่า 1,000 แห่ง

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) จะประชุม กขช. ครั้งแรก คาดว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถเปิดรับจํานำได้ในเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับการรับซื้อข้าวเปลือกจากโรงสีจะไม่สามารถข้ามเขตในการรับซื้อกันได้ รวมทั้งจะจํานำแบบใบประทวนไม่มีการจํานำที่ยุ่งฉาง เพราะปริมาณข้าวในยุ่งฉางเคลื่อนไหวตลอดเวลา อีกทั้งข้าวเปลือกที่อยู่ในยุ่งฉางเสื่อมสภาพเร็ว โดยคาดว่าจะในเดือนตุลาคมจะมีข้าวเปลือกออกสู่ตลาดกว่า 2 ล้านตัน และ กระทรวงพาณิชย์ได้เตรียมกรอบและแนวทางระบายสต็อกข้าวไว้แล้ว

เอกสารประกอบ 7

แผนภาพที่ 4 ข้าวพาณิชย์เตรียมระบายข้าวอีก 5 แสนตัน เชื่อได้ราคาดี

กระทรวงพาณิชย์เตรียมพร้อมเปิดรับจํานำข้าวรอบใหม่ที่จะเริ่มในเดือนตุลาคมนี้ โดยยืนยันโกดังกลางเก็บข้าวจะมีเพียงพอ ขณะที่ล้นดาหน้าหน้า เตรียมระบายข้าวในสต็อก อีก 500,000 ตัน ที่เหลือจากการประมูลรอบที่แล้ว

หลังสัปดาห์ที่ผ่านมา กรมการค้าต่างประเทศระบายข้าวในสต็อกไปแล้วกว่า 200,000 ตัน และเตรียมจะระบายข้าวในสต็อกเพิ่มเติมอีก 500,000 ตันในสัปดาห์หน้านั้น กระทรวงพาณิชย์เชื่อว่า จะได้ราคาดี และช่วยเพิ่มพื้นที่เก็บข้าว สำหรับรับจำนำข้าวรอบใหม่ที่จะเริ่มเดือนหน้า ส่วนการเตรียมความพร้อมการรับจำนำรอบใหม่เดือนหน้า ได้สั่งการให้สายตรวจ และคณะอนุกรรมการข้าวระดับจังหวัด ออกตรวจสอบความพร้อมโรงสีที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ทั้งเครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดความชื้น การติดตั้งกล้องวงจรปิด ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ที่มา : <http://news.thaipbs.or.th/content>

เอกสารประกอบ 8

แผนภาพที่ 5 ข้าวเดินทางนำข้าว

โครงการรับจำนำสินค้าเกษตรของรัฐบาลในปี 2555/56 นั้น คาดว่าจะใช้เงินถึง 450,000 ล้านบาท นับว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก โดยเฉพาะโครงการรับจำนำข้าว ซึ่งคาดว่าจะใช้เงินถึง 405,000 ล้านบาท ซึ่งจะมีข้าวเข้ามาในโครงการมากถึง 25 ล้านตัน จากปีที่ผ่านมา มีประมาณ 18 ล้านตัน โครงการรับจำนำข้าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มกว่าโครงการประกันราคาถึง 68,000 ล้านบาท เทียบจากราคาอ้างอิงในช่วงประกันราคาข้าวที่กำหนดไว้ตันละ 8,000 บาท แต่โครงการรับจำนำข้าวชาวนาได้รับราคาข้าวระดับตันละ 12,000-13,000 บาท ทำให้ชาวนาได้เงินเพิ่มจากการรับจำนำข้าวตันละ 4,000 บาท เรื่องนี้น่าสนใจเกษตรกร แต่โครงการรับจำนำผลประโยชน์ตกอยู่กับคนกลุ่มอื่นด้วย โดยเฉพาะโรงสีที่ต่างก็ร่ำรวยจากโครงการนี้กันจำนวนมาก ขณะเดียวกันในเรื่องของการ

ทูลครั้งนี้ รัฐบาลเองยังให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยในเรื่องนี้ ซึ่งน่าเป็นห่วงเหมือนกันว่า ปีนี้การรับ
 นำเข้ากว่า 400,000 ล้านบาทในครั้งนี้จะซำรอยเดิม

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันจันทร์ที่ 3 กันยายน 2555

เอกสารประกอบ 9

ข่าวการทูตรับนำเข้า (1) ตัวเลขการทูตในโครงการรับนำเข้า

เปิดเผยจากพรรคการเมืองฝ่ายค้านพรรคหนึ่ง โดยการอภิปรายร่างพ.ร.บ.งบประมาณ
 รายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2556 กระบวนการทูตได้แก่

1. การโกงความขึ้น
2. โกงตาชั่ง มีสิ่งเจือปน
3. ได้รับเงินซ้ำ การสวมสิทธิ์
4. เอาข้าวเก่าเวียนเทียน เอาข้าวเสื่อมสภาพมาจำหน่าย

จากยอดรวมการนำเข้าข้าว 17.2 ล้านตัน ใช้งบประมาณ 2.6 แสนล้านบาท

- การโกงโดยชาวนา	37,250 ล้านบาท
- การโกงโดยโรงสี	18,000 ล้านบาท
- โกดังและบริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าว (เซอร์เวเยอร์)	4,200 ล้านบาท
- ผู้ส่งออกที่ใกล้ชิดรัฐบาล	23,400 ล้านบาท
- การโกงโดยเจ้าหน้าที่รัฐ และ นักการเมือง	17,150 ล้านบาท

ที่มา : <http://www.manager.co.th/politics>

ข่าวการทูตรับนำเข้า (2) จับแล้วรายแรก “ทูตรับนำเข้า”

ตำรวจสกลนครจับกุมทูตรับนำเข้ารายแรก ได้ผู้ต้องหา 3 ราย เปิดปากสารภาพสิ้น
 ใจ ไม่มีเครื่องตรวจความขึ้น แต่ใช้เตาสู่มตามความพอใจสร้างความเสียหายให้รัฐเป็นเงินนับสิบล
 ล้าน “ปู” ขออุรยละเอียดปชเตรียมพิจารณา “นำเข้า”

เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ที่สถานีตำรวจภูธรพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร หน่วยปฏิบัติการ
 พิเศษ และชุดสืบสวน ภ.จว.สกลนคร แถลงข่าว จับกุมขบวนการทูตรับนำเข้าวานาปริง นาปี พ.ศ.
 2555 ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2555 ที่ผ่านมา ซึ่งผู้ต้องหา 5 คน โดยมีพฤติกรรมเข้าข่ายฉ้อโกง
 ร่วมกันทูตรับนำเข้า ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีการออกใบประทวนปลอม ร่วมกับ

เกษตรกรบางรายโง่งนำหนัก ที่สำคัญหลอกลวงเกษตรกรในเรื่องความชื้นทั้งที่ไม่มีเครื่องตรวจความชื้น ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบเนื่องจากถูกกดราคาในการรับจำนำข้าว

ที่มา : <http://news.voicetv.co.th/business/17852.html>

เอกสารประกอบ 10

ข่าวศูนย์ภาคีเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน

6 กันยายนที่ผ่านมา ศูนย์ภาคีเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชันจัดกิจกรรมต่างๆ ในวัน “ต่อต้านคอร์รัปชัน” จัดการเสวนาหัวข้อ “จำนำพืชผลการเกษตร” โดยเน้นไปที่นโยบายจำนำข้าวของรัฐบาล ที่ตอกย้ำให้เห็นว่ามีปัญหา มีความเสียหาย และช่องโหว่มากมายที่ทุจริตกันมโหฬาร มรว. ปรีดิยาธร เทวกุล อดีตรองนายกฯและรมว.คลัง ผู้ที่เคยดูแลและติดตามเรื่องนี้มาตลอดรวมทั้งคัดค้านมาตั้งแต่แรก กล่าวว่า

“นโยบายรับจำนำข้าวทำขาดทุนมหาศาล หากรับจำนำข้าวเปลือก 17 ล้านตัน เมื่อสีเป็นข้าวสารจะได้ประมาณ 9 ล้านตัน เมื่อขายในราคาตลาดโลกจะขาดทุนตันละ 9,000 บาท คิดเป็นเงิน 81,000 ล้านบาท แต่ในความเป็นจริงข้าวที่รับจำนำไม่เคยขายได้ราคาตลาดโลก เพราะจะมีข้าวที่เสื่อมคุณภาพ ดังนั้นจะขาดทุนตั้งแต่ 81,000 ล้านบาท จนถึง 130,000 ล้านบาท”

“สมชัย จิตสุชน” จากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ลำทับด้วยว่า “การวิจัยพบว่าเงินจากโครงการรับจำนำข้าวถึงมือชาวนาที่ยากจนเพียง 17% หรือเป็นเงินแค่ 1.7 หมื่นล้านบาทที่เหลืออีก 83% หรือ 8.3 หมื่นล้านบาท ตกอยู่ในมือของชาวนาที่รวย เจ้าของโรงสี นักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้า และชาวนาต่างประเทศ”

แม้ว่ารัฐบาลจะแสดงถึงการเอาใจจริงเอาใจกับการทุจริตโครงการรับจำนำข้าว โดยการตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ไปตรวจสอบ แล้วก็เน้นที่ต้นน้ำ และกลางน้ำ คือตั้งแต่ชาวนา โรงสี และโกดังกลาง ที่คงไม่น่าจะเจออะไร โดยเฉพาะการที่ตำรวจไปเฝ้าโรงสี หรือไปดูโกดังดังกล่าวที่เป็นการโชว์ผักชีโรยหน้า

ตำรวจรู้เรื่องการโกงความชื้น โกงตาชั่ง โกงคุณภาพข้าว มากน้อยแค่ไหน เพราะมันเป็นเรื่องเทคนิค การไปสุ่มตรวจ โกดังกลางเก็บข้าว ตำรวจรู้หรือว่าเป็นข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมจังหวัด ข้าวขาว 100% ข้าวขาว 5% ตรงตามคุณภาพหรือไม่ เป็นข้าวเสื่อมหรือไม่เสื่อมคุณภาพ

ปริมาณที่เก็บตรงกับที่แจ้งไว้หรือไม่ มีการเจาะกองดูไหมว่ากระสอบที่อยู่ตรงกลางกองเป็นข้าวจริงหรือไม่ การตรวจสอบการทุจริตที่ต้นน้ำ กลางน้ำ จึงไม่น่าจะได้ผลอะไร

ขณะที่การทุจริตตรงปลายน้ำ คือ การระบายข้าวสต็อกรัฐบาลดูเหมือนรัฐบาลจะไม่ใส่ใจมากนัก ทั้งที่มีผล ประโยชน์มหาศาล

อย่างไรก็ตาม แม้กระทรวงพาณิชย์ จะต้องเร่งระบายข้าวแต่ก็ไม่อาจปล่อยข้าวในราคาต่ำเกินไปได้ การประมูลข้าวที่ผ่านมา 7.5 แสนตัน ปรากฏว่ามีผู้เสนอซื้อผ่านเกณฑ์เพียง 2.2 แสนตัน อีกรกว่า 5 แสนตัน เสนอราคาต่ำเกินไป แต่ถึงอย่างไรกระทรวงพาณิชย์ก็ต้องเร่งระบายข้าวที่มีกว่า 10 ล้านตัน โดยเร็ว เพราะข้าวฤดูใหม่ใกล้จะออกแล้ว จีนซักข้าวจะยิ่งกดดันให้ราคาข้าวตกต่ำลงอีกแล้วก็จะไม่มีสต็อกเก็บข้าวใหม่แต่ถ้าขายราคาต่ำเกินไป ก็จะขาดทุนมาก เหลือเงินใช้คินน้อย ขณะที่วงเงินที่จะรับจำนำข้าวฤดูใหม่ต้องใช้กว่า 4.05 แสนล้านบาท

กระทรวงพาณิชย์จึงอยู่ในสถานะ "ยักตื้นติดก๊ก ยักลึกติดกัก" จะขยับไปทางไหนก็ลำบาก เป็นงานที่หนักหนาสาหัสของผู้ที่รับผิดชอบ นอกจากนั้นต้องเจอกับการถูกตรวจสอบ ทั้งจากฝ่ายค้าน และองค์กรอิสระต่างๆ โดยเฉพาะคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่เคยเสนอรัฐบาลให้ดูแลแก้ไขเรื่องนี้แล้ว ก็รอจังหวะที่ลุยตรวจสอบทันทีหากผู้ที่รับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้องกินกันจนเพลิน ไม่ว่าจะ “ยักตื้น” หรือ “ยักลึก” ก็อาจติดคุกได้ที่มา : มติชน 11 ก.ย. 2555 คอลัมน์ เดินหน้าชน wutsara@matichon.co.th

4.1.2.2 ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว)

เมื่อผู้วิจัยได้นำ Performance Task ชุดที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินผลพบว่า มีผลต่ออาจารย์ผู้ประเมิน Performance Task และมีผลต่อนักศึกษาผู้ทำ Performance Task

ตารางที่ 11 ผลการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว)

มีผลต่อ		สิ่งได้ปรับปรุงใน Performance Task ชุดที่ 2
อาจารย์ผู้ประเมิน Performance Task	นักศึกษาผู้ทำ Performance Task	
- ใช้เวลาในการประเมินมาก มีคำถาม 5 ข้อ - อ่านคำตอบสองครั้ง	- เชื่อเอกสารประกอบว่าเป็นความจริง	- เพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบมากขึ้น - เพิ่มรูปแบบเอกสารประกอบหลากหลาย เช่น ตารางตัวเลขการเปรียบเทียบข้อมูล กราฟสถิติกำไรของบริษัท ตารางราคาซื้อขายข้าวเปลือก รูปภาพข้าวและข้าว เป็นต้น

- ตัดสินใจไม่ดีกว่าควรจะเลือกให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใด ทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนนเนื่องจากในแต่ละประเด็นที่นักศึกษาเขียนตอบเนื้อหา ก้ำกึ่งระหว่างข้อคะแนน	- การใช้ภาษาของนักศึกษา การเขียนมีทั้งเขียนถูกหลักภาษาเป็นประโยคชัดเจน และมีบางคนที่เขียนไม่เป็นประโยคตอบเนื้อหาสั้นๆขาดเหตุผลสนับสนุน	- คำถามมี 5 ข้อ และในข้อ 1 และข้อ 3 ให้นักศึกษาระบุจุดแข็ง จุดอ่อนขอข้อเสนอ ของบุคคลในสถานการณ์ - มีคำถามย่อยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นชัดเจนขึ้น
		- คำถามชัดเจน เจาะจงขึ้น นักศึกษาสามารถเขียนจากสถานการณ์และจากเอกสารประกอบที่กำหนดให้
		- สถานการณ์ที่ออกแบบเป็นสถานการณ์จริงเป็นนโยบายของภาครัฐมีข้อมูลข่าวสารที่แพร่หลาย

ตอนที่ 2 ผลการใช้ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

4.2.1 การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมาภิบาล (Good Governance) ผู้วิจัยขอนำเสนอหัวข้อนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ตอนที่ 2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2.1.2 ผลประเมินการทำ Performance Task และตอนที่ 2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 2.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปีการศึกษา 2/2554

ผู้ทำแบบทดสอบทั้งหมดจำนวน 7 คน แบ่งเป็นเพศ หญิง 4 คน เพศชาย 3 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ 5 คน ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ ส่วนที่เหลือ 2 คน เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ 1 คน และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 คน ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเลือกเสรี

ตารางที่ 12 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปีการศึกษา 2/2554

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
เพศ	
ชาย	3
หญิง	4
รวม	7
เรียน	
ชั้นปี 3	4
ชั้นปี 4	3
รวม	7
คณะ	
บริหารธุรกิจ	5
คณะอื่นๆ	2
รวม	7

ตอนที่ 2.1.2 ผลการประเมินการทำ Performance Task

ผู้ทำแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คนจากทั้งหมด 7 คน โดย จำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดแข็งจุดอ่อน ได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และจำนวน 3 คน หลังมีทักษะการคิดระดับมาก คือทั้งอธิบายจุดแข็งจุดอ่อน ได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้ถูกต้อง

ตารางที่ 13 ผลการประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นักศึกษารายบุคคล จากแบบประเมินผล (Rubrics Scores) ปีการศึกษา 2/2554

นัก ศึกษา	คำถามข้อ 1 คะแนน				คำถามข้อ 2 คะแนน				คำถามข้อ 3 คะแนน				คำถามข้อ 4 คะแนน				รวม คะแนน
	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	
คนที่ 1	✓				✓					✓				✓			10
คนที่ 2			✓			✓					✓					✓	4
คนที่ 3		✓				✓				✓				✓			8
คนที่ 4	✓					✓			✓				✓				11
คนที่ 5	✓				✓					✓			✓				11
คนที่ 6		✓			✓					✓					✓		8
คนที่ 7	✓					✓				✓						✓	7

ตารางที่ 14 เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ ผลการประเมินการให้คะแนนแบบมิติเดียว (Holistic Rubric) ปีการศึกษา 2/2554

เกณฑ์การให้คะแนนในรายข้อ ข้อ 1 ถึง ข้อ 4	คะแนน รายข้อ	เกณฑ์ คะแนน รวม 4 ข้อ	ค่าการประเมิน	ผลการ ประเมิน นักศึกษา
ไม่เขียนอธิบาย/เขียนตอบไม่ตรงประเด็น	0 คะแนน	-	-	-
อธิบายจุดแข็งได้อย่างมีเหตุผล ที่ถูกต้องตามหลักการ	1 คะแนน	0-4 คะแนน	น้อย = ไม่ผ่าน/ขาด ทักษะการคิด	1 คน
อธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ ถูกต้องตามหลักการ	2 คะแนน	5-8 คะแนน	ปานกลาง=ผ่าน/มี ทักษะการคิด	3 คน
เขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ ระบุให้ได้ถูกต้อง	3 คะแนน	9-12 คะแนน	มาก=ผ่าน/มีทักษะ การคิดการเขียน	3 คน

ตอนที่ 2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ปีการศึกษา 2/2554

นักศึกษาผู้ทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าระยะเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง เหมาะสมดีแล้ว ลำดับขั้นตอนการทำเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ และอ่านเอกสารประกอบครบทุกชิ้น ทำเครื่องหมายขีดเน้นใจความที่สำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินตนเองหลังทำว่าเข้าใจและทำได้ และเห็นว่าควรใช้ ภารกิจ+ปฏิบัติ (Performance Task) นี้จริงกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน และยังมีเสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ปีการศึกษา 2/2554

หัวข้อ	ความคิดเห็น	ปี 2/2554
1. ระยะเวลาทำแบบทดสอบ 3 ชั่วโมง	1.1 เวลาพอดีเหมาะสม	5
	1.2 เวลาน้อยเกินไป	1
	1.3 เวลามากเกินไป	1
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ	2.1 อ่านคำถาม-สถานการณ์-เอกสารประกอบ	5
	2.2 อ่านเอกสารประกอบ-สถานการณ์-คำถาม	2
	2.3 อ่านปะปนสับสนกับแบบทดสอบ	0
3. ประเมินผลตนเองต่อแบบทดสอบ	3.1 เข้าใจพอทำได้	4
	3.2 ทำไม่ค่อยได้/ยาก	1
	3.3 ง่าย/ น่าสนใจ	2
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอน	4.1 ควรที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปให้นักศึกษาฝึกทำ เพราะนักศึกษาจะได้ฝึกทักษะในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง	7
	4.2 ไม่แน่ใจ	0
5. ข้อเสนอแนะ	5.1 ควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ	2
	5.2 ต้องการให้มีการทดสอบแบบนี้เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน	2

	5.3 ควรใช้เวลาเพิ่มอีก 1 ชั่วโมง	1
	5.4 เอกสารที่ให้อ่านบางชิ้นไม่สอดคล้องกับข้อคำถาม เท่าที่ควร	1
	5.5 ต้องการให้อาจารย์อธิบายขั้นตอนวิธีการทำให้ ชัดเจนกว่านี้	1

4.2.2 ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจํานำข้าว) ผู้วิจัยขอเสนอหัวข้อนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2.2.2 ผลประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และตอนที่ 2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการ ใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 2.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป นักศึกษาที่ทำแบบทดสอบ ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 1/2555

ผู้ทำแบบทดสอบทั้งหมดเป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ เรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ

ตารางที่ 16 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปีการศึกษา 1/2555

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
เพศ	
ชาย	-
หญิง	7
รวม	7
เรียน	
ชั้นปี 3	7
รวม	7
คณะ	
บริหารธุรกิจ	7
รวม	7

ตอนที่ 2.2.2 ผลการประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จาก แบบประเมินผล (Rubrics Scores) ปีการศึกษา 1/2555

ผู้ทำแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยจำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ จำนวน 3 คน หลังมีทักษะการคิดระดับมาก คือทั้งอธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียนข้อสรุปจากเอกสารที่ระบุได้ถูกต้อง

ตารางที่ 17 ผลการประเมินการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นักศึกษารายบุคคล ปีการศึกษา 1/2555

นักศึกษา	คำถามข้อ 1				คำถามข้อ 2				คำถามข้อ 3				คำถามข้อ 4				คำถามข้อ 5				รวมคะแนน
	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	
คนที่ 1	✓				✓				✓				✓				✓				13
คนที่ 2	✓					✓			✓				✓					✓			13
คนที่ 3		✓				✓				✓				✓				✓			10
คนที่ 4		✓				✓			✓				✓					✓			11
คนที่ 5			✓				✓				✓				✓				✓		5
คนที่ 6			✓			✓				✓				✓			✓				10
คนที่ 7			✓			✓			✓				✓					✓			8

ตารางที่ 18 เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ ผลการประเมินการให้คะแนนแบบมิตินเดียว (Holistic Rubric) ปีการศึกษา 1/2555

เกณฑ์การให้คะแนนในรายข้อ ข้อ 1 ถึง ข้อ 5	คะแนน รายข้อ	เกณฑ์ คะแนน รวม 5 ข้อ	ค่าการประเมิน	ผลการ ประเมิน นักศึกษา
ไม่เขียนอธิบาย/เขียนตอบไม่ตรงประเด็น	0 คะแนน	-	-	-
อธิบายจุดแข็งได้อย่างมีเหตุผล ที่ถูกต้องตามหลักการ	1 คะแนน	0-5 คะแนน	น้อย = ไม่ผ่าน/ขาด ทักษะการคิด	1 คน
อธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ ถูกต้องตามหลักการ	2 คะแนน	6-10 คะแนน	ปานกลาง=ผ่าน/มี ทักษะการคิด	3 คน
เขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ ระบุ ให้ได้ถูกต้อง	3 คะแนน	11-15 คะแนน	มาก=ผ่าน/มีทักษะ การคิดการเขียน	3 คน

ตอนที่ 2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ปีการศึกษา 1/2555

นักศึกษาผู้ทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ระยะเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง เหมาะสมดีแล้ว ลำดับขั้นตอนการทำเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ และอ่านเอกสารประกอบครบทุกชิ้น ทำเครื่องหมายขีดเน้นใจความที่สำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินตนเองหลังทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ว่าทำไม่ค่อยได้/ยาก แต่ก็เห็นว่าควรใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้จริงกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน ทั้งยังเสนอแนะให้ ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ปีการศึกษา 1/2555

หัวข้อ	ความคิดเห็น	ปี 1/2555
1. ระยะเวลาทำแบบทดสอบ 3 ชั่วโมง	1.1 เวลาพอดีเหมาะสม 1.2 เวลาน้อยเกินไป 1.3 เวลามากเกินไป	6 0 1
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ	2.1 อ่านคำถาม-สถานการณ์-เอกสารประกอบ 2.2 อ่านเอกสารประกอบ-สถานการณ์-คำถาม 2.3 อ่านปะปนสับสนกับแบบทดสอบ	5 0 2
3. ประเมินผลตนเองต่อแบบทดสอบ	3.1 เข้าใจพอทำได้ 3.2 ทำไม่ค่อยได้/ยาก 3.3 ง่าย/ น่าสนใจ	1 4 2
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอน	4.1 ควรที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปให้นักศึกษาฝึกทำเพราะนักศึกษาจะได้ฝึกทักษะในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง 4.2 ไม่แน่ใจ	6 1
5. ข้อเสนอแนะ	5.1 ควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชา ทุกกระบวนการสอน และการสอบ 5.2 ต้องการให้มีการทดสอบแบบนี้เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน 5.3 ควรให้เวลาเพิ่มอีก 1 ชั่วโมง 5.4 เอกสารที่ให้อ่านบางชิ้นไม่สอดคล้องกับข้อคำถามเท่าที่ควร 5.5 ต้องการให้อาจารย์อธิบายขั้นตอนวิธีการทำให้ชัดเจนกว่านี้	1 1 1 2 2

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ และ 2) ศึกษาผลของการกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคศึกษาที่ 2 และปีการศึกษา 2555 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 14 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นนักศึกษาที่สมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยการพัฒนาแบบทดสอบจำนวน 2 ชุด การเก็บรวมข้อมูลหลายลักษณะ ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป แบ่งออกเป็น 2 วิธี วิธีที่ 1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical induction) โดยการตีความสร้างเป็นข้อสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ และ วิธีที่ 2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลออกเป็นชนิดโดยวิธีไม่ใช้ทฤษฎี คือการจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูล โดยใช้สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสร้างข้อสรุปแล้ว ได้เรียบเรียงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา (Description) และพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical description)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ ผู้วิจัยพัฒนาแบบทดสอบได้จำนวน 2 ชุด โดยพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมภิบาล (Good Governance) เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาก่อน และหลังจากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อจริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจํานำจ้าว) ซึ่ง การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยแบบทดสอบหัวข้อคำถาม (สถานการณ์) เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) และแบบประเมินผล (Rubrics Scores)

1.1 ผลการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อธรรมภิบาล (Good Governance)

เมื่อผู้วิจัยได้นำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ไปทดลองใช้กับ นักศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินผลพบว่า มีผลต่ออาจารย์ผู้ประเมินและมีผลต่อนักศึกษาผู้ทำ การกิจ ปฏิบัติ (Performance Task)

1.1.1 ผลต่ออาจารย์ผู้ประเมิน การกิจปฏิบัติ (Performance Task) พบว่าอาจารย์ ใช้เวลาในการอ่าน/ประเมินมากจากคำถาม 4 ข้อ อ่านคำตอบอย่างน้อยสองครั้ง และตัดสินใจไม่ถูก ว่าควรจะเลือกให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใด ทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนนเนื่องจากในแต่ละ ประเด็นที่นักศึกษาเขียนตอบเนื้อหาทำกึ่งระหว่างข้อคะแนน

1.1.2 ผลต่อนักศึกษาผู้ทำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) พบว่านักศึกษา เชื้อเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ว่าเป็นความจริง การใช้ภาษาเขียนมีทั้งเขียนถูกหลัก ภาษาเป็นประโยชน์ชัดเจน และมีบางคนที่เขียนไม่เป็นประโยคตอบเนื้อหาสั้นๆ ขาดเหตุผล สนับสนุน

1.1.3 สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ได้แก่ ควรเพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบให้มากขึ้น เพิ่มรูปแบบเอกสารประกอบให้ หลากหลาย เช่น กราฟ สถิติ รูปภาพ ข่าว เป็นต้น คำถามมี 4 ข้อ และในแต่ละข้อมีคำถามย่อยให้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอีกทำให้นักศึกษาอาจข้ามไม่ตอบคำถามย่อย คำถามกว้างเกินไปทำให้นักศึกษาสามารถเขียนโดยใช้ความรู้สึกส่วนตัวหรือใช้ความรู้เดิมมาเขียนตอบได้ จึงควรทำให้ คำถามแคบเจาะจงยิ่งขึ้นเพื่อจะได้ทำความเข้าใจกับเรื่องได้ดีขึ้น สถานการณ์ที่ออกแบบเป็นเรื่อง ความมีคุณธรรมจริยธรรม (ดี) และความไม่มีคุณธรรมจริยธรรม (ไม่ดี) ของนักธุรกิจซึ่งหัวข้อเป็น เรื่องของผู้ประกอบการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรอาจทำให้นักศึกษาไม่กล้า เขียนในสิ่งที่ขัดแย้งกับความดีงามของสังคมเกรงว่าถ้าเขียนตอบความไม่มีคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้ตนเองดูเป็นคนไม่ดี

1.2 ผลการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของ ผู้บริหาร (การรับจ่านำข่าว)

เมื่อผู้วิจัยได้นำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ไปทดลองใช้กับ นักศึกษา ผู้วิจัยได้ประเมินผลพบว่า มีผลต่ออาจารย์ผู้ประเมิน และมีผลต่อนักศึกษาผู้ทำ การกิจ ปฏิบัติ (Performance Task)

1.2.1 ผลต่ออาจารย์ผู้ประเมิน การกิจปฏิบัติ (Performance Task) พบว่า อาจารย์ ใช้เวลาในการประเมินมาก มีคำถาม 5 ข้อ อ่านคำตอบสองครั้ง และตัดสินใจไม่ถูกว่าควรจะเลือก ให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใด ทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนนเนื่องจากในแต่ละประเด็นที่นักศึกษา เขียนตอบเนื้อหาทำกึ่งระหว่างข้อคะแนน

1.2.2 ผลต่อนักศึกษาผู้ทำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) พบว่า นักศึกษา เชื่อเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ว่าเป็นความจริง การใช้ภาษาเขียนมีทั้งเขียนถูกหลัก ภาษาเป็นประโยคชัดเจน และมีบางคนที่ยังเขียนไม่เป็นประโยคตอบเนื้อหาสั้นๆขาดเหตุผล สันนิษฐาน

1.2.3 สิ่งได้ปรับปรุงในการพัฒนา การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ได้แก่ เพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบมากขึ้น เพิ่มรูปแบบเอกสารสารสนเทศ (เอกสาร ประกอบ) หลากหลาย เช่น ตารางตัวเลขการเปรียบเทียบข้อมูล กราฟสถิติกำไรของบริษัท ตาราง ราคาซื้อขายข้าวเปลือก รูปภาพข้าวและข่า เป็นต้น เพิ่มคำถามเป็น 5 ข้อ และในข้อ 1 และ ข้อ 3 ให้นักศึกษาระบุจุดแข็ง จุดอ่อนของข้อเสนอ ของบุคคลในสถานกานท์ มีคำถามย่อยให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นชัดเจนขึ้น คำถามชัดเจน เจาะจงขึ้น นักศึกษาสามารถเขียนจากสถานการณ์และ จากเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ที่กำหนดให้ และสถานการณ์ที่ออกแบบเป็น สถานการณ์จริงเป็นนโยบายของภาครัฐมีข้อมูลข่าวสารที่แพร่หลาย

2. ผลการการนำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ไปใช้กับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรม ทางธุรกิจ

2.1 ผลจาก การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมาภิบาล (Good Governance)

2.1.1 นักศึกษาที่ทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 7 คน เพศหญิง 4 คน เพศชาย 3 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ 5 คน ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมทาง ธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ ส่วนที่เหลือ 2 คน เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ 1 คน และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 คน ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเลือกเสรี

2.1.2 ผลการประเมินการทำ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) นักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คนจากทั้งหมด 7 คน โดย จำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิด ระดับปานกลางคืออธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และจำนวน 3 คน หลังมี ทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียน ข้อสรุปที่ได้จากเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ได้ถูกต้อง

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการ ใช้ Performance Task นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อระยะเวลาในการทำ จำนวน 3 ชั่วโมง ว่าเหมาะสมดีแล้ว ลำดับ ขั้นตอนการทดสอบเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ และอ่านเอกสารสารสนเทศ (เอกสาร ประกอบ) ครบทุกชิ้น ทำเครื่องหมายขีดเน้นที่มีใจความสำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินตนเอง

หลังทำว่าเข้าใจทำได้เนื่องจากสถานการณ์ของคำถามเกี่ยวกับจริยธรรม ธรรมชาติของผู้บริหาร แสดงความดี ความไม่ดี มีความชัดเจน และเห็นว่าควรใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้จริง ในการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน และยังมีข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ

2.2 ผลจาก ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว)

2.2.1 นักศึกษาทำแบบทดสอบ ครั้งที่ 2 ทั้งหมดเป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ เรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ

2.2.2 ผลการประเมินการทำ Performance Task นักศึกษา ส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คนจากทั้งหมด 7 คน โดยจำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลาง คืออธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ จำนวน 3 คน หลังมีทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียนข้อสรุปที่ได้จาก เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ได้ถูกต้อง

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการ ใช้ Performance Task นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระยะเวลาในการทำ จำนวน 3 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ลำดับขั้นตอนการทดสอบเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ และอ่านเอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ครบทุกชิ้น ทำเครื่องหมายจุดเน้นที่มีใจความสำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินตนเองหลังทำ Performance Task พบว่าไม่ค่อยเข้าใจ/มีความยาก เนื่องจากสถานการณ์การรับจำนำ ข้าวจะเป็นสถานการณ์จริงแต่เป็นเรื่องไกลตัวของนักศึกษาบางคน อย่างไรก็ตามนักศึกษาเห็นว่า ควรใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้จริงกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน ทั้งยัง เสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ ทั้งยังต้องการให้มีการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จริงในชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยนักศึกษากลุ่มส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับปานกลางถึงระดับมาก คือ สามารถอธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และเขียนข้อสรุปที่ได้จาก เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) ได้ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ (Analyzing) หรือ แยกแยะเรื่องราวสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็น ความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ ความคิดของแต่ละคนเห็นได้จากผลสะท้อนจากผู้เรียน ในส่วนความคิดเห็นของนักศึกษายังเห็นว่า

ควรใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้กับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน อีกทั้งยังเสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาทุกระบวนการสอน และการสอบ ทั้งยังต้องการให้มีการนำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ใช้จริงในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเบนจามิน บลูมและคณะ (Bloom et al, 1956) กล่าวว่าเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ 1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง 2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ 3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จำนวน 2 ชุด ให้นักศึกษาใช้ในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากคำถามสถานการณ์จริงเน้นเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร นักศึกษาวิเคราะห์ตัดสินความถูกต้อง/ ความไม่ถูกต้อง ซึ่งนักศึกษาต้องยกเหตุผล/ หลักฐานมาเขียนสนับสนุนความคิดวิเคราะห์ดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขหรือแก้ปัญหาทางการศึกษา และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาด้านกระบวนการเรียนรู้ ปรากฏตาม มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ การมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และยังสอดคล้องกับการนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษา คุรุระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา (ทฤษฎี วัฒนธรรม คณิตศาสตร์ จุฬาฯ และคณะ,

2544-2548) คณะวิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ทักษะการคิดขั้นสูงที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา นิสิตนักศึกษาครู ได้ทั้งสิ้นจำนวน 31 ทักษะ เพื่อช่วยให้คณาจารย์สถาบันครุศึกษาสามารถนำ ความรู้เกี่ยวกับทักษะเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือที่จัดทำ ขึ้นโดยใช้แนวทางหลัก 3 แนวทาง ประกอบด้วย แนวทางการบูรณาการทักษะ การคิดหลากหลาย ในหลักสูตร และการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และ 5 แนวทางย่อย คือ การบูรณาการทักษะการ คิด ชับซ้อน ทักษะพัฒนาลักษณะการคิด ทักษะกระบวนการคิด และทักษะการคิดที่ใช้ในการ สื่อสาร และทักษะคิดที่เป็นแกน (Core Thinking Skills) แนวทางการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ที่เน้นการคิด แนวทางการจัดกระบวนการคิดเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการ ผลการทดลองพบว่า คณาจารย์ผู้สอนนิสิตนักศึกษาครูสามารถจัดกิจกรรมตามแนวทางที่ให้ไว้ และเกิดผลดีต่อนิสิต นักศึกษา ครูทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการคิด/ ทักษะการคิด และเจตคติต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาที่จะนำรูปแบบการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ควรมีการ อบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้อาจารย์ผู้สนใจได้เข้าใจวิธีการพัฒนาแบบทดสอบนี้
2. สถาบันการศึกษาจัดประชุมชี้แจง เกี่ยวกับวิธีการและรูปแบบการเรียนการสอนการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ให้คณาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นถึงประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการนำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ไปใช้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมี ทักษะที่ดีต่อวิธีการ และรูปแบบการเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจำเป็นต้องได้รับความ ร่วมมือ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบการใช้แบบทดสอบ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)
2. การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ การใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และนักศึกษาที่ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

บรรณานุกรม

- กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. “กรอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนา
ผู้เรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑”.
เอกสารอัดสำเนา 2549.
- จิตรพร ลีละวัฒน์ และคณะ. 2553. “คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร.” เอกสารประกอบการสอน
วิชาจริยธรรมทางธุรกิจ, 83-103, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชวาล แพรัตนกุล. 2525. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรัตนกุล.
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. 2544. **วิทยาการด้านการคิด**. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- ธิดารัตน์ คูหาพงศ์. 2546. “ผลของการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกระบี่.” ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์
ศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสาร
นาคยา ปีฉันทานนท์ และคณะ. 2554. **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูเพื่อเพิ่ม
ศักยภาพในการสอนคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน**. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ปณิตา วรรณพิรุณ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข. “ผลของการเรียนแบบผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือทาง
ปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.” วารสารวิทย
บริการ ปีที่ 22 กันยายน – ธันวาคม, ฉบับที่ 3:2554.
- เผชิญ กิจระการ และคณะ. “การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ
เว็บเควสท์ (WebQuest) สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม” วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 3 มกราคม-เมษายน
2554, ฉบับที่ 1 : 48.
- มยุรี ทรุ่นขำ. 2544. “ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อความสามารถใน
การคิดแก้ปัญหาในบริบทของชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุษณีย์ โพธิสุข. 2544. **รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านทักษะความคิด
ระดับสูง**. กรุงเทพฯ : ศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ สำนักงาน.

จันทร์ดา คำนวณรักษ์. 2549. การพัฒนาการคิดในระดับสูง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัด นครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่านครุณาณวโรภาสอุทิศ จังหวัด นครศรีธรรมราช. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555.

[ออนไลน์]. <http://www.thaiedresearch.org>.

ณัฐพงษ์ พลาลพ. 2553. “การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม”. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555.

[ออนไลน์]. <http://www.gotoknow.org/posts>

นริรัตน์ สร้อยศรี. 2554. “ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ”. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2555.

[ออนไลน์]. <http://becreativetv.com/blog>

ทิสนา เขมมณี และคณะ. 2553. “การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้าง ทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา”. จุฬาสัมพันธ์ ปีที่ 53 ฉบับที่ 36 ตุลาคม. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555. [ออนไลน์].

http://www.chula.ac.th/cuthnews/curel/CU_P012265.html.

โรงเรียนน้ำคิงวิทยาคม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. 2553. “การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2555.

[ออนไลน์]. <http://www.kroobannok.com/40317>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 1

ข้อมูลนักศึกษา

ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 1 หัวข้อ ธรรมาภิบาล (Good Governance)

ข้อมูลนักศึกษาคคนที่ 1

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นายอดิชาติ ชูกำเนิด รหัสประจำตัวนักศึกษา 52051799 ชั้นปีที่ 4

คณะ บริหารธุรกิจ สาขาวิชา การตลาด เกรดเฉลี่ยสะสม 3.88

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง: พอดี เหมาะสมแล้ว
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : ฟังคำแนะนำก่อนทำแบบทดสอบ อ่านสถานการณ์ วิเคราะห์คำถาม อ่านข้อมูลในเอกสารครบทุกชิ้นและ ทำเครื่องหมายที่เอกสารที่คิดว่าสำคัญๆ
3. ความคิดเห็นต่อแบบสอบทดสอบ : ก่อนทำมีความกังวล เกรงว่าตอบไม่ตรงประเด็นที่อาจารย์ ต้องการให้ตอบ ก่อนข้างคุ้นเคยกับแบบทดสอบแบบนี้ เรียนสาขาวิชาการตลาดแบบทดสอบส่วนใหญ่เป็นกรณีศึกษา จึงเข้าใจและทำได้
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ควรที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปให้นักศึกษาฝึกทำ เพราะ จะทำให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจกระบวนการคิดของนักศึกษา
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ : ควรจัดทดสอบให้เหมือนกระบวนการสอบวัดผลเพื่อจะได้มีสมากกว่านี้ และอาจารย์ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบนี้จะทำให้ระบบการศึกษามีการพัฒนาที่เป็นระบบมากขึ้น นักศึกษามีกระบวนการคิดจะส่งผลต่อพฤติกรรมและการกระทำ มีความเข้มแข็งทางความคิด สามารถจัดการกับปัญหาและป้องกันปัญหา เป็นคนดีของสังคมและเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศชาติ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชา ทุกกระบวนการสอน การสอบ

ข้อมูลนักศึกษาคคนที่ 2

ประวัติส่วนตัว: ชื่อนายวีระพงษ์ แซ่ตั้ง รหัสนักศึกษา 52044409 ชั้นปีที่ 3

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์ เกรดเฉลี่ยสะสม----

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : ระยะเวลาที่ให้ทำมากเกินไปควร 2 ชั่วโมง
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : อ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ อ่านเอกสาร ตอบแบบสอบถาม

3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : แบบสอบถามไม่ยาก พอทำได้มีเนื้อหาเหมือนที่เรียนในรายวิชา แต่ต้องคิดตามสถานการณ์ มีเอกสารให้อ่านมาก
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ควรนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ จะเป็นการทดสอบนักศึกษาว่าเข้าใจจริงในเนื้อหา หรือวิธีการคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเป็นระบบหรือไม่ จึงควรนำไปพัฒนาในระบบการสอนในวิชาต่างๆ
5. ข้อเสนอแนะ : อยากให้มีการทดสอบแบบนี้เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ในรูปแบบใหม่ จะทำให้ได้รู้กระบวนการคิดของนักศึกษาในแต่ละคน ว่าเข้าใจในเนื้อหา หรือสถานการณ์ต่างๆ จริงหรือไม่

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 3

ประวัติส่วนตัว : ชื่อ นายปองพล จันทร์ตรีย์ รหัสนักศึกษา 51041008 ชั้นปีที่ 4

คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา เกรดเฉลี่ยสะสม 2.48

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาเลือกเสรี ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : เหมาะสมดี เท่ากับเวลาที่ทำแบบทดสอบปลายภาคจริง หากให้เวลาทำมากกว่านี้นักศึกษาจะไม่ค่อยต้องการทำจะเหนื่อยล้าในการคิด
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : อ่านสถานการณ์และเอกสารให้ครบ แล้วมาตอบคำถาม
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : การทำแบบทดสอบนี้รู้สึกว่ายาก คิดวิเคราะห์หำมาก คิดหลายเรื่องหลายเท่ากว่าการทำแบบทดสอบที่เคยทำให้ชั้นเรียนปกติ ทำให้ได้รับความรู้ในเรื่อง ธรรมภิบาล (Good Governance)
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ : ควรนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เพราะจะทำให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น ได้คิดวิเคราะห์มากขึ้น อาจารย์ได้ทราบว่านักศึกษาแต่ละคนมีความคิดวิเคราะห์อย่างไร
5. ข้อเสนอแนะ : อยากให้การออกแบบเพื่อวัด Performance Task นี้เข้ามามีบทบาทกับการเรียนการสอนมากขึ้น และใช้กับนักศึกษา กับหลายมหาวิทยาลัย โครงการนี้ควรดำเนินต่อไป

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 4

ประวัติส่วนตัว : ชื่อ นางสาวสุทธิกาญจน์ ศิริธีรพัฒน์ รหัสนักศึกษา 52031304 ชั้นปีที่ 3

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์ เกรดเฉลี่ยสะสม 3.90

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ 3 ชั่วโมง : เหมาะสมดีแล้ว แต่ผู้ทำแบบทดสอบไม่ได้แบ่งเวลาให้ดีทำให้ตอบคำถามข้อสุดท้ายไม่ทัน
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : อ่านคำถาม ทำความเข้าใจทุกข้อ อ่านเอกสารทั้งหมดให้เข้าใจเพื่อจะนำมาตอบคำถาม ตอบคำถามทีละข้อ โดยมองภาพรวมก่อน และค่อยศึกษามีประเด็นคำถามย่อยว่ามีอะไรบ้าง นำทฤษฎีมาเขียนตอบทั้งแสดงความคิดเห็นประกอบ
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : เป็นแบบแบบทดสอบที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดของตัวเอง และสามารถนำหลักทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมและน่าเชื่อถือ
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ : ควรนำแบบทดสอบไปใช้ในการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดมากขึ้นเป็นการพัฒนาทักษะที่ดี
5. ข้อเสนอแนะ : เอกสารที่ให้อ่านบางชิ้นไม่สอดคล้องกับข้อคำถามเท่าที่ควร ส่วนการที่อาจารย์ให้นักศึกษาชมวิดีโอทัศน์ทำให้เห็นภาพที่ชัดเจน และเข้าใจมากกว่าเอกสารที่ให้อ่าน

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 5

ประวัติส่วนตัว : ชื่อ นางสาวมณฑนา ศรีปัญญาจักษ์ รหัสนักศึกษา 52029824 ชั้นปีที่ 3

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์ เกรดเฉลี่ยสะสม 3.66

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ 3 ชั่วโมง : เหมาะสมดีแล้ว เป็นการรวบรวมประเด็นความคิดทำให้สามารถคิดได้เร็ว
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : เก็บข้อมูลจากการชมวิดีโอทัศน์ อ่านคำถามและทำเครื่องหมายประเด็นคำถาม อ่านเอกสารอ้างอิงที่กำหนดให้และทำเครื่องหมายที่เป็นความสำคัญสุดท้ายวิเคราะห์และตอบคำถามอย่างมีเหตุผลโดยอ้างอิงจากเอกสารที่กำหนดให้
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : เป็นวิธีการทำแบบทดสอบที่แปลกใหม่ น่าสนใจเพราะว่าไม่เคยทำแบบทดสอบอย่างนี้มาก่อนคำถามมีหลายมิติ
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ : ควรนำแบบทดสอบไปใช้ให้นักศึกษาฝึกการคิดอย่างเป็นขั้นตอน คิดอย่างมีเหตุผล

5. ข้อเสนอแนะ : ต้องการให้อาจารย์อธิบายขั้นตอนวิธีการทำให้ชัดเจนกว่านี้

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 6

ประวัติส่วนตัว : ชื่อ นางสาวปอลดา สังฆะพันธ์ รหัสนักศึกษา 52021742 ชั้นปีที่ 3
คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกและแฟรนไชส์ เกรดเฉลี่ยสะสม 2.41
เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ 3 ชั่วโมง : เหมาะสมดีแล้ว เพราะเป็นฝึกคิดฝึกทำเสร็จภายในเวลาเท่านี้
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : ทำความเข้าใจกับคำถามแต่ละข้อ อ่านเนื้อหาและเอกสารทุกชิ้นว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง จากนั้นก็ทำแบบทดสอบทีละข้อจบครบ
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : ชอบ ทำได้ เพราะได้เสนอความคิดของตนเองตอบคำถาม และเข้าใจความหมายของธรรมาภิบาลที่เป็นหลักธรรมาภิบาลนำมาใช้ในการบริหารงานในปัจจุบันว่ามีศักยภาพและประสิทธิภาพสำหรับนักธุรกิจและองค์กร
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ : ควรนำแบบทดสอบไปใช้กับการเรียนการสอน การเก็บคะแนน และในการสอบ เพราะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสนอความคิดในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรอย่างถูกต้อง และทำให้นักศึกษานำฝึกหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในอนาคต และตัวผู้ทำแบบทดสอบนี้ก็สามารถนำความรู้ที่ได้ทำแบบทดสอบนี้
5. ข้อเสนอแนะ : คำถามและเนื้อหาที่มีความชัดเจนในหลักธรรมาภิบาล ต้องการให้นักธุรกิจผู้ประกอบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์กรเพื่อให้องค์กรมีศักยภาพ และประสิทธิภาพประสบความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองได้

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 7

ประวัติส่วนตัว : ชื่อ นางสาวณัฐธิณี รอดผา รหัสประจำตัวนักศึกษา 50044450 ชั้นปีที่ 4
คณะนิติศาสตร์ เกรดเฉลี่ยสะสม 1.97
เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาเลือกเสรี ภาค 2/54

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ 3 ชั่วโมง : น้อยเกินไป คำถามมี 4 ข้อ ต้องเขียนตอบหลายประเด็นต้องเขียนอธิบายยกตัวอย่างอ้างอิงทุกๆ ประเด็น จึงคิดว่าเวลาที่ให้น้อยเกินไปสำหรับการเขียนคำตอบให้ออกมาดีสมบูรณ์ และมีเหตุผลซึ่งสามารถอ้างอิงได้ว่าเป็นความจริง

2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : อ่านคำถามให้ครบทุกข้อ อ่านเอกสารครบทุกชิ้น ค่อยลงมือตอบคำถามทีละข้อทีละประเด็นจนครบ และยกตัวอย่างอ้างอิงจากเอกสารหลักฐานด้วย
3. ความคิดเห็นต่อแบบสอบทดสอบ : ดีใจที่ได้ทำแบบทดสอบนี้ เป็นแบบทดสอบที่ไม่ง่าย แต่ก็ไม่ยาก แต่ทำไม่เสร็จตามเวลา 3 ชั่วโมง แบบทดสอบนี้ให้ประสบการณ์ให้ความรู้มากในการคิดวิเคราะห์ และอธิบายได้วิพากษ์วิจารณ์ในสถานการณ์ธุรกิจที่เอาเปรียบพนักงาน
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : นำไปใช้กับนักศึกษาได้ หากว่านำแบบทดสอบไปใช้ในการเรียนการสอน การสอบ การเก็บคะแนน ควรคำนึงถึงระยะเวลาให้นักศึกษาต้องคิดวิเคราะห์ และเขียนอธิบายคำตอบ
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ : แบบทดสอบมีเนื้อหามาก คำถามแต่ละคำถามต้องการคำตอบหลายประเด็น ต้องคิดวิเคราะห์ อธิบาย ซึ่งเป็นการดำเนินการหลายขั้นตอน ควรให้เวลาเพิ่มอีก 1 ชั่วโมง

ภาคผนวก ข

ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 2

ข้อมูลนักศึกษา

ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจํานำข้าว)

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 1

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาว รุจีพัชร ชูนาค รหัสประจำตัวนักศึกษา 52031006 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.40

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง: พอดี
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : ควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามให้ชัดเจน และควรนำคำคำไว้หน้าแรก เพื่อที่จะสะดวกในการดูคำถาม
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : เข้าใจพอทำได้
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ควรที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปให้นักศึกษาฝึกทำ เพราะ นักศึกษาจะได้ฝึกทักษะในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งในปัจจุบันนั้นมีปัญหามากมายที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางธุรกิจ ปัญหาต่างในธุรกิจ เพื่อที่ในวันที่นักศึกษาได้ใช้ชีวิตการทำงาน ก็จะสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ได้ เพราะได้มีการฝึกฝนในแบบทดสอบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ : กระดาษในการให้ทำแบบทดสอบนั้นควรมีเส้นเพื่อจะได้สะดวกต่อการเขียน

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 2

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาวกัญญา สุวรรณวิเศษกุล รหัสนักศึกษา 52025831 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชา การตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : มีระยะเวลาในการทำแบบทดสอบทั้งหมด 3 ชั่วโมง ซึ่งจัดว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม เหมือนกับการจัดสอบทั่วไป เพราะต้องอ่านข้อมูลและคิดค้นกรองคำตอบ จึงต้องใช้เวลาพอสมควร
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : ขึ้นแรก อ่านข้อมูลและคำถามอย่างละเอียด โดยที่จับใจความสำคัญของแต่ละสถานการณ์ เพื่อนำสถานการณ์เหล่านั้นมาตอบคำถาม จากนั้นอ่านทำความเข้าใจกับคำถามอีกครั้งและกลั่นกรองข้อมูลจากสถานการณ์ต่างๆ นำมาตอบคำถาม

3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : แบบสอบถามยากพอสมควร เพราะไม่ถนัดเกี่ยวกับข่าวในด้านนี้ แต่เป็นแบบสอบถามที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้รู้ทันสถานการณ์และทำให้ฝึกวิเคราะห์ข่าวในด้านที่แปลกใหม่จากวิชาที่เคยเรียน
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ถ้านำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ จะเป็นการทดสอบนักศึกษาว่าเข้าใจจริงในเนื้อหา หรือวิธีการคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเป็นระบบหรือไม่ จึงควรนำไปพัฒนาในระบบการสอนในวิชาต่างๆ
5. ข้อเสนอแนะ : อยากให้มีการทดสอบแบบนี้เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ในรูปแบบใหม่ จะทำให้ได้รู้กระบวนการคิดของนักศึกษาในแต่ละคน ว่าเข้าใจในเนื้อหา หรือสถานการณ์ต่างๆ จริงหรือไม่

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 3

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาวจินตหรา เกตุแสนสี รหัส 52012041 ชั้นปีที่ 4

คณะ บริหารธุรกิจ สาขาวิชา การตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาทำ 3 ชั่วโมง : พอดี เนื่องจากบ้างคนที่ตอบแบบสอบถามไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องข่าว คงต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม จึงคิดว่าเวลา 3 ชั่วโมง กำลังดี
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบสอบถาม : ตอนแรกสับสนเพราะไม่แน่ใจว่าจะตอบแบบไหน แต่พออ่านไปได้ถึงข้อ 3 ถึงเข้าใจว่าเรื่องจํานำข่าวนั้นมีความสำคัญมากกับชวานา เพราะพ่อค้าอาจจะโกงราคาข่าวได้
3. ความคิดเห็นต่อแบบสอบถาม : ยากเพราะไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับข่าวมากนัก
4. การนำแบบสอบถามไปใช้จริงกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ : เข้าใจเพราะ เรื่องการจํานำข่าวยังไม่มีผู้บุกเบิก จึงอยากให้มีในการเรียนการสอนด้วยเพราะเราสามารถนำไปใช้ในอนาคตได้
5. ข้อเสนอแนะ : อยากให้มีการจัดทำงานวิจัยเรื่องจํานำข่าวขึ้นจริง โดยเป็นสิ่งจําเป็นในอนาคต เรื่องข่าวเป็นสิ่งสำคัญมากของชวานาจึงอยากให้นักอาจารย์และมหาวิทยาลัยศรีปทุม จัดทำขึ้นจริง

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 4

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาวประกายดาว มุลเปา รหัสนักศึกษา 52027235 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : กำลังพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป สามารถบริหารความคิดได้ และไม่ต้องรีบมากในการทำ
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบทดสอบ : เริ่มจาก 1.อ่านสถานการณ์ 2.อ่านคำถาม 3.อ่านเอกสารประกอบ 4.อ่านคำถามสลับกับสถานการณ์และเอกสารประกอบเรื่อยๆ
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : อยู่ในเกณฑ์ที่ยาก เพราะอาจจะยังไม่เข้าใจในวิธีทำ และยังไม่เข้าใจเรื่องของสถานการณ์และเอกสารประกอบที่ให้มีมา
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : สามารถนำไปใช้ได้กับการวิเคราะห์ในรายวิชาที่ศึกษาอยู่ แต่ถ้านำไปใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางชีวิตจริงจะดีกว่า เพราะการทำธุรกิจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ทั้งสองสถานการณ์ เหมือนกับเหรียญที่มีสองด้านเสมอ ถ้าว่าถูกของเราอาจจะผิดสำหรับคนอื่นก็ได้ เราจึงต้องมองให้เห็นทั้งสองด้าน และเลือกทำในด้านที่มีผลกระทบต่อคนรอบข้างให้น้อยที่สุด
5. ข้อเสนอแนะ : อาจารย์ควรบอกวิธีทำและผลที่จะได้ในการวิเคราะห์ให้มากกว่านี้ ก็ว่ามันเป็นเรื่องที่เข้าใจยากในการทำแบบทดสอบ ซึ่งอาจเป็นเพราะแบบทดสอบนี้ยังไม่คุ้นต่อนักศึกษา แต่ดิฉันคิดว่ามันเป็นแบบทดสอบที่มีประโยชน์มากค่ะ ทำให้เราได้คิดมากขึ้น และรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกในธุรกิจ

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 5

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาวสุพัตรา พึ่งรัตน์ รหัสนักศึกษา 52010250 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : มากไป ควรลดเวลาลง
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแผนธุรกิจ : อ่านสถานการณ์ก่อนจึงค่อยตอบคำถาม และอ่านเอกสาร
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : เป็นแบบทดสอบที่ง่าย
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียน การสอนในวิชาต่างๆ : ควรนำไปใช้ในการเรียนการสอน และยังสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อีกด้วย

5.ข้อเสนอแนะ - ไม่มี-

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 6

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ-นามสกุล น.ส.ภัญญาพร ภูเพชร รหัสนักศึกษา 52017402 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : มากไป เพราะแบบสอบถามไม่ยาก ใช้ความคิดแล้ววิเคราะห์
2. ลำดับขั้นตอนในการทำแบบสอบถาม : ฟังคำสั่งจากอาจารย์ อ่านสถานการณ์ในแบบสอบถาม อ่านเอกสารอ้างอิง 10 เอกสาร อ่านคำถาม และคิดและวิเคราะห์แต่ละข้อ
3. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : ค่อนข้างยาก เพราะเนื้อหาเยอะ ยังไม่เคยทำแบบสอบถามแบบนี้มาก่อนแล้วไม่เข้าใจในการทำ
4. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ไม่แน่ใจ เพราะนักศึกษาอาจไม่เข้าใจในการทำแบบสอบถาม
5. ข้อเสนอแนะ : เนื้อหาในแบบทดสอบควรจะเป็นเรื่องใกล้ตัวนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจ เนื้อหาง่ายขึ้นและง่ายต่อการทำแบบทดสอบ

ข้อมูลนักศึกษาคนที่ 7

ประวัติส่วนตัว: ชื่อ นางสาววาสนา กาวี รหัส 52016034 ชั้นปีที่ 4

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด

เรียนวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) เป็นวิชาแกนทางธุรกิจ ภาค 1/55

ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ

1. ระยะเวลาที่ทำ 3 ชั่วโมง : มากไปเพราะคำถามมีไม่มากที่จะต้องใช้เวลาในการตอบที่นาน มีเวลาเหลือ
2. ลำดับขั้นตอนในการตอบแบบทดสอบ : อ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ อ่านเอกสาร และตอบแบบสอบถาม
3. การนำแบบทดสอบไปใช้จริงกับการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ : ง่าย เข้าใจเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเป็นการทำให้ผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ต่างจังหวัดได้มีความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปบอกต่อกับผู้ที่ทำการเกษตรและเพื่อให้คนที่ไม่มีพื้นฐานเรื่องทำการเกษตรได้เรียนรู้ต่อไปได้
4. ความคิดเห็นต่อแบบทดสอบ : ทำได้ดีเพราะมีพื้นฐานในเนื้อหาอยู่แล้ว

5. ข้อเสนอแนะ : ควรจะเป็นเรื่องที่เป็นกลางมากกว่านี้เพราะผู้ที่ทำแบบสอบถามบางคนไม่เข้าใจ เพราะไม่มีพื้นฐานในการทำเกษตรเรื่องข้าวจึงทำแบบสอบถามได้ยาก

รูปบรรยากาศการทำ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 1
ปีการศึกษา 2/2554 มีนาคม 2555

รูปที่ 1: ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการทำแบบทดสอบ

รูปที่ 2: นักศึกษาชมวิดีโอทัศน์ : ข้อมูลประกอบการทำแบบทดสอบ

รูปที่ 3: นักเรียนอ่านคำถาม -สถานการณ์ - เขียนอธิบายคำตอบ

รูปที่ 4: นักเรียนใช้ความคิด -เขียนอธิบายคำตอบด้วยความตั้งใจ

รูปบรรยายการทำให้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ครั้งที่ 2
ปีการศึกษา 1/2555 ตุลาคม 2555

ระหว่างทำแบบทดสอบ

รูปที่ 5: นักศึกษาอ่านคำถาม สถานการณ์เอกสารข้อมูลต่างๆ

รูปที่ 6: นักศึกษามีหน้าเคร่งเครียด จริงจัง ต่างคนต่างทำแบบทดสอบ

หลังทำแบบทดสอบ

รูปที่ 7: นักศึกษา 3 คน แกวหน้าส่งแบบทดสอบเสร็จก่อนเวลา มีหน้าตายิ้มแย้มด้วยความสบายใจ ในขณะที่นักศึกษานั่งแถวหลังกำลังทำแบบทดสอบ

รูปที่ 8: นักศึกษาทั้ง 7 คนผ่านการทำแบบทดสอบแล้ว

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางจิตราพร ถีละวัฒน์
สถานที่เกิด	จังหวัด ตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	31 ซอยพหลโยธิน 63 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2527 อบ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2534 บชม. (การตลาด) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผลงานด้านการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> ● 2548, “การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร: กรณีศึกษาประเภทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)”. มหาวิทยาลัย ศรีปทุม ● 2552, “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา MKT 449 การจัดการการตลาด ระหว่างการสอนโดยใช้กรณีศึกษาและการสอนโดยใช้แบบฝึกหัด”. มหาวิทยาลัยศรีปทุม ● 2553, “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)”. มหาวิทยาลัยศรีปทุม